

Disclaimer

Opmerkingen bij het Jaarverslag & Jaarrekening en Form 20-F 2002

De PDF-versie van het Unilever Jaarverslag & Jaarrekening en Form 20-F 2002 is een exacte kopie van het document dat wordt verstrekt aan de aandeelhouders van Unilever.

Een aantal delen uit het Unilever Jaarverslag & Jaarrekening en Form 20-F 2002 is gecontroleerd door onze accountants. Deze gecontroleerde delen zijn opgenomen op de pagina's 65 tot en met 110, 116 tot en met 131 en 133 tot en met 134. Tevens is het te controleren onderdeel van het Remuneratieverslag zoals uiteengezet op pagina 59 gecontroleerd.

Het onderhoud en de integriteit van de Unilever-website vallen onder de verantwoordelijkheid van de leden van de raden van bestuur. In de werkzaamheden verricht door de accountants zijn deze aspecten niet opgenomen. Dienovereenkomstig accepteren de accountants geen verantwoordelijkheid voor enigerlei wijzigingen in de jaarrekeningen sinds deze op de website zijn gepubliceerd.

De wetgeving in het Verenigd Koninkrijk en Nederland met betrekking tot de opstelling en publicatie van jaarrekeningen kan verschillen van wetgeving in andere jurisdicties.

Disclaimer

Indien u geen aandeelhouder bent, wordt dit materiaal slechts verstrekt ter informatie en kunt u er geen rechten aan ontleen.

Dit Jaarverslag & Jaarrekening en Form 20-F vormt geen uitnodiging om te investeren in aandelen Unilever. U bent uitsluitend zelf verantwoordelijk voor beslissingen die u op grond van deze informatie neemt.

De informatie betreft de periodes zoals aangegeven en wordt niet bijgewerkt. Op de toekomstgerichte verklaringen zijn de in het Jaarverslag op pagina 2 gemaakte voorbehouden van toepassing.

Unilever aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor informatie op andere websites die vanaf deze site via hyperlinks benaderd kunnen worden.

Verklaringen betreffende de verantwoordelijkheden van de leden van de raden van bestuur	62
Accountantsverklaring	64
Toegepaste grondslagen	65
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	68
Geconsolideerd overzicht van alle verwerkte resultaten	69
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	69
Geconsolideerde balans	70
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	71
1 Uitsplitsing naar geografische gebieden en productgroepen	71
2 Bedrijfskosten	76
3 Personeelskosten en aantal werknemers	76
4 Bijzondere posten	76
5 Rente	77
6 Belastingen over de winst uit gewone bedrijfsuitoefening	77
7 Samengevoegde winst per aandeel	78
8 Dividend op gewoon kapitaal	79
9 Goodwill en immateriële vaste activa	79
10 Materiële vaste activa	80
11 Financiële vaste activa	80
12 Voorraden	81
13 Vorderingen	81
14 Nettokas/(-schuld)	82
15 Financiële instrumenten	83
16 Handels- en overige crediteuren	85
17 Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	85
18 Latente belastingen	92
19 Herstructurerings- en overige voorzieningen	93
20 Eigen vermogen	93
21 Gestort en opgevraagd aandelenkapitaal	95
22 In het bedrijf behouden winst	96
23 Overige reserves	96
24 Contractuele verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen	97
25 Verwervingen en verkopen van groepsmaatschappijen	97
26 Aansluiting bedrijfswinst van de Groep met de kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	99
27 Analyse van kasstromen naar in het kasstroomoverzicht samengevoegde rubrieken	100
28 Analyse van nettokas/(-schuld)positie	101
29 Beloningsregelingen op basis van aandelen	101
30 Samenvatting van de winst- en verliesrekening en de balans van de NV- en PLC-delen van de Groep	110
Vijfjarenoverzicht	111
Aanvullende informatie voor beleggers in de Verenigde Staten	116
Belangrijkste groepsmaatschappijen en financiële vaste activa	126
Enkelvoudige jaarrekening – Unilever NV	130
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening – Unilever NV	131
Overige gegevens – Unilever NV	132
Enkelvoudige jaarrekening – Unilever PLC	133
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening – Unilever PLC	134
Overige gegevens – Unilever PLC	135

62 Verklaringen betreffende de verantwoordelijkheden van de leden van de raden van bestuur

Jaarrekeningen

Op grond van Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in Nederland en de Companies Act 1985 in het Verenigd Koninkrijk zijn de raden van bestuur verplicht voor ieder boekjaar jaarrekeningen op te stellen die een getrouw beeld geven van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Unilever-groep, NV en PLC aan het einde van het boekjaar en van de winst of het verlies over dat boekjaar.

De leden van de raden van bestuur zijn van mening dat de Groep, NV en PLC bij het opstellen van de jaarrekeningen gebruik heeft gemaakt van de meest toepasselijke, consistent toegepaste grondslagen, ondersteund door redelijke en voorzichtige inschattingen en ramingen, en dat alle verslaggevingsregels in het Verenigd Koninkrijk die zij van toepassing achten, zijn nageleefd, met uitzondering van hetgeen onder 'Voorschriften voor de jaarrekening' op pagina 65 is vermeld.

Het is de verantwoordelijkheid van de leden van de raden van bestuur erop toe te zien dat NV en PLC een financiële administratie voeren die met voldoende nauwkeurigheid hun financiële positie weergeeft en de raden van bestuur in staat stelt te waarborgen dat de jaarrekeningen in overeenstemming zijn met de desbetreffende wettelijke voorschriften. Zij dienen ook die maatregelen te nemen die hen redelijkerwijs ter beschikking staan om de activa van de Groep veilig te stellen en fraude en andere onregelmatigheden te voorkomen dan wel aan het licht te brengen.

Deze verklaring, die dient te worden gelezen in samenhang met de op pagina 64 opgenomen Accountantsverklaring, is opgesteld met het doel de aandeelhouders inzicht te verschaffen in de respectieve verantwoordelijkheden van de bestuursleden en de accountants met betrekking tot de jaarrekeningen.

De financiële overzichten van de Unilever Groep staan op onze website www.unilever.com. Het beheer en de integriteit van deze website zijn de verantwoordelijkheid van de bestuursleden en de werkzaamheden van de accountants hebben hierop geen betrekking. Daarom nemen de accountants geen verantwoordelijkheid voor mogelijke veranderingen die opgetreden zouden kunnen zijn nadat de financiële overzichten op de website zijn geplaatst. De wetgeving in het Verenigd Koninkrijk en in Nederland aangaande de samenstelling en verspreiding van financiële overzichten kan afwijken van wetgeving in andere jurisdicties.

Continuïteit van de onderneming

De leden van de raden van bestuur gaan bij het opstellen van de jaarrekening wederom uit van de continuïteit van de onderneming, omdat zij van mening zijn dat de middelen van de Groep toereikend zijn om haar activiteiten in de voorzienbare toekomst voort te zetten. Dit is gebaseerd op informatie die zij hebben ingewonnen en op een evaluatie van het budget van de Groep voor 2003 en 2004, met inbegrip van kasstromen en kredietfaciliteiten.

Interne controle en waarborgen en procedures ten aanzien van de openbaarmaking van informatie

Unilever heeft deugdelijke controlesystemen, die goed zijn gedocumenteerd en regelmatig worden herzien. Deze omvatten risicomanagement, interne-controleprocedures en procedures gericht op openbaarmaking van informatie en procedures die erop zijn gericht een redelijke mate van, maar geen absolute, zekerheid te verschaffen dat activa zijn veiliggesteld en bedrijfsrisico's worden beheerst en dat alle informatie van materieel belang die openbaar gemaakt moet worden tijdig aan het senior management van de Groep wordt gemeld, waaronder de voorzitters en de financieel directeur, indien nodig. Onze procedures zijn gericht op financiële, operationele, sociale en milieurisico's en aangelegenheden voortvloeiend uit regelgeving. De raden van bestuur van NV en PLC hebben eveneens een duidelijke organisatiestructuur vastgesteld met delegatie van passende bevoegdheden. De controlesystemen van de Groep worden ondersteund door een Gedragscode, waarin normen betreffende bedrijfsuitoefening en integriteit zijn vastgelegd voor haar wereldwijde activiteiten.

De raden van bestuur dragen de algehele verantwoordelijkheid voor het vaststellen van de belangrijkste procedures die ten grondslag liggen aan systemen van interne controle en openbaarmaking van informatie en voor het beoordelen van de effectiviteit hiervan. De dagelijkse verantwoordelijkheid voor de toepassing van deze procedures en het voortdurende toezicht op de risico's en de effectiviteit van deze controles berust bij de directies van de individuele werkmaatschappijen en van de Business Groups. De Business Groups, die ieder een eigen commissie voor risicobeheersing hebben, beoordelen voortdurend de risico's waarmee hun groep wordt geconfronteerd en de hieraan verbonden interne- controleprocedures en rapporteren hieromtrent schriftelijk aan de Corporate Risk Commissie. Deze bestaat voornamelijk uit bestuursleden en wordt voorgezeten door de financieel directeur. De Corporate Risk Commissie is een commissie van de raden van bestuur en houdt namens de raden van bestuur toezicht op de aanwezige controles ter identificatie, evaluatie en beheersing van risico's. Zij rapporteert regelmatig aan de raden van bestuur, die hiervoor de uiteindelijke verantwoordelijkheid dragen, en aan de Auditcommissie.

De interne accountantsdienst van Unilever speelt een zeer belangrijke rol bij het verschaffen van een objectief beeld en een voortdurende herbevestiging van de effectiviteit van de interne controleprocedures binnen Unilever aan directies van werkmaatschappijen en de raden van bestuur. De Groep heeft een onafhankelijke Auditcommissie die geheel bestaat uit adviserende leden. Deze Commissie komt regelmatig bijeen met de interne accountantsdienst en de externe accountants.

Unilever heeft een uitgebreid budgetteringssysteem met een jaarbudget dat wordt goedgekeurd door de raden

Verklaringen betreffende de verantwoordelijkheden van de leden van de raden van bestuur 63

van bestuur en regelmatig wordt herzien en bijgesteld. De resultaten worden door middel van maand- en kwartaalrapportages vergeleken met het budget en met de cijfers van het voorgaande jaar. Aan de aandeelhouders rapporteert de Groep op kwartaalbasis.

Unilevers systeem van risicobeheersing heeft gedurende geheel 2002 en tot aan de datum van dit verslag gefunctioneerd en voldoet aan de aanbevelingen van 'Internal Control – Guidance for Directors on the Combined Code', zoals deze in september 1999 door de 'Internal Control Working Party of the Institute of Chartered Accountants in England & Wales' zijn gepubliceerd. De raden van bestuur hebben in 2002 een jaarlijkse beoordeling van het systeem van risicobeheersing en interne controle uitgevoerd en hebben erop toegezien dat de nodige acties zijn ondernomen om zwakheden of tekortkomingen aan te pakken die bij de beoordeling zijn opgemerkt.

Op basis van overwegingen door de raden van bestuur, die bestaat uit de voorzitters, de financieel directeur en het senior management van de Groep, hebben beide voorzitters en de financieel directeur geconcludeerd dat de opzet en de werking van de beheersingsmaatregelen en procedures aangaande de openbaarmaking van informatie op 31 december 2002 in alle redelijkheid effectief waren en dat er nadien geen belangrijke wijzigingen hebben plaatsgevonden in de interne beheersingsmaatregelen van de Groep of andere factoren die van invloed zijn op deze beheersingsmaatregelen.

Het is het beleid van Unilever om verworven ondernemingen zo snel als praktisch uitvoerbaar is op te nemen in de governance-procedures van de Groep, maar in ieder geval aan het eind van het eerste volledige operationele jaar.

64 Accountantsverklaring

Accountantsverklaring aan de aandeelhouders van Unilever N.V. en Unilever PLC

Wij hebben de jaarrekeningen, opgesteld op basis van historische kostprijzen, zoals opgenomen op de pagina's 65 tot en met 110, 116 tot en met 131 en 133 tot en met 134 gecontroleerd. Tevens hebben we het te controleren onderdeel van het Remuneratieverslag, zoals uiteengezet op pagina 59, gecontroleerd.

Verantwoordelijkheden van de raden van bestuur en van de accountants

De raden van bestuur zijn verantwoordelijk voor het opstellen van het Jaarverslag & Jaarrekening en Form 20-F, zoals is beschreven op pagina de pagina's 62 en 63. Hierin is begrepen de verantwoordelijkheid voor het opstellen van de jaarrekening in overeenstemming met de van toepassing zijnde grondslagen voor financiële verslaggeving. Onze verantwoordelijkheid is het controleren van de jaarrekeningen in overeenstemming met de van toepassing zijnde wet, controlestandaarden en de betreffende reglementen voor notering aan de effectenbeurzen in Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

Wij rapporteren aan u ons oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekeningen en of de jaarrekeningen in overeenstemming zijn met de bepalingen van Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in Nederland en de Companies Act 1985 in het Verenigd Koninkrijk. Tevens rapporteren wij aan u of het te controleren onderdeel van het Remuneratieverslag is opgesteld in overeenstemming met de in Nederland en het Verenigd Koninkrijk van toepassing zijnde regelgeving. Wij zouden tevens aan u gerapporteerd hebben, indien naar ons oordeel het jaarverslag niet consistent was met de jaarrekening, de ondernemingen geen deugdelijke administraties hadden gevoerd, wij niet alle informatie en toelichtingen hadden ontvangen die nodig zijn voor onze controle of indien de vereiste toelichtingen met betrekking tot de remuneratie van de leden van de raden van bestuur en hun transacties met de onderneming hadden ontbroken.

Wij hebben kennisgenomen van de overige informatie in het Jaarverslag & Jaarrekening en Form 20-F en zullen, indien sprake is van materiële onjuistheden of inconsistenties met de jaarrekeningen, de gevolgen daarvan voor ons oordeel bepalen.

Als accountants van Unilever PLC beoordelen wij of de verklaring op de pagina's 43 en 44 weergeeft of de onderneming voldoet aan de zeven onderdelen van de Combined Code zoals gespecificeerd door de Financial Services Authority in het Verenigd Koninkrijk en zullen wij rapporteren indien dit niet het geval is. Wij zijn niet verplicht na te gaan of de verklaringen van de raden van bestuur betreffende interne controle alle risico's en controlemaatregelen afdekken, of een oordeel te geven over de effectiviteit van zowel de corporate governance-procedures van de Groep als de risico- en controlemaatregelen.

Grondslag voor de accountantsverklaring

Wij hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met in Nederland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten van Amerika algemeen aanvaarde controlegrondslagen.

Een accountantscontrole omvat onderzoek, op basis van deelwaarnemingen, van informatie die van belang is voor de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekeningen en het te controleren onderdeel van het Remuneratieverslag. Daartoe behoort ook een beoordeling van belangrijke ramingen en inschattingen die de raden van bestuur hebben gemaakt bij het opstellen van de jaarrekeningen en een beoordeling of de toegepaste grondslagen

voor financiële verslaggeving deugdelijk zijn voor de Groep, consistent zijn toegepast en adequaat zijn weergegeven.

Wij hebben onze controle gepland en uitgevoerd met het doel alle informatie en uitleg te verkrijgen die wij nodig achtten om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekeningen en het te controleren onderdeel van het Remuneratieverslag geen onjuistheden van materieel belang bevatten, veroorzaakt door fraude, andere onregelmatigheden of door fouten. Bij het vormen van ons oordeel hebben wij ook in aanmerking genomen of de presentatie van informatie in de jaarrekeningen over het geheel genomen toereikend is.

Oordeel – Nederland en Verenigd Koninkrijk

Wij zijn van oordeel dat deze jaarrekeningen een getrouw beeld geven van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Unilever-groep, Unilever N.V. en Unilever PLC op 31 december 2002 en van de winst, alle verwerkte resultaten en de kasstromen van de Groep over het jaar 2002. Naar ons oordeel is de jaarrekening van de Unilever-groep, en die van Unilever N.V. respectievelijk Unilever PLC in overeenstemming met Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in Nederland en de United Kingdom Companies Act 1985. Wij zijn van oordeel dat het te controleren onderdeel van het Remuneratieverslag is opgesteld in overeenstemming met de van toepassing zijnde regelgeving in Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

Oordeel – Verenigde Staten van Amerika

Wij zijn van oordeel dat deze jaarrekeningen in alle materiële opzichten een getrouw beeld geven van de financiële positie van de Unilever-groep op 31 december 2002 en 2001, en van de bedrijfsresultaten, alle verwerkte resultaten en de kasstromen voor elk van de drie jaren in de periode geëindigd op 31 december 2002, in overeenstemming met de algemene informatie met betrekking tot de voorschriften voor de jaarrekening en de grondslagen zoals opgenomen op de pagina's 65 tot en met 67.

De toegepaste grondslagen wijken in bepaalde belangrijke opzichten af van de in de Verenigde Staten van Amerika algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Het geschatte effect van de voornaamste verschillen bij de bepaling van de nettowinst en het vermogen is opgenomen op pagina's 116 en 117.

Zoals vermeld onder 18 op pagina 92 heeft de Groep haar waarderingsgrondslagen met betrekking tot latente belastingen in 2002 gewijzigd teneinde te voldoen aan algemeen aanvaarde grondslagen in het Verenigd Koninkrijk. De wijziging heeft geleid tot een aanpassing van de vergelijkende cijfers per 31 december 2001 en 2000 en over de jaren geëindigd op die data.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Rotterdam, Nederland
Accountants Unilever N.V.

PricewaterhouseCoopers LLP
Chartered Accountants and Registered Auditors
Londen, Engeland
Accountants Unilever PLC

4 maart 2003

Unilever

De twee moedermaatschappijen, NV en PLC, treden samen met hun groepsmaatschappijen zoveel mogelijk op als één onderneming (aangeduid als de Unilever-groep, Unilever of de Groep). NV en PLC hebben raden van bestuur die uit dezelfde personen bestaan en zijn onderling verbonden door een aantal overeenkomsten, waaronder de egalisatie-overeenkomst, die erop zijn gericht de positie van de aandeelhouders van beide maatschappijen zoveel mogelijk zo te doen zijn als waren zij aandeelhouders van een en dezelfde vennootschap.

De egalisatie-overeenkomst schrijft voor dat beide maatschappijen dezelfde waarderingsgrondslagen toepassen en dat, als regel, de dividenden en andere rechten en voordelen (inclusief rechten bij liquidatie) op een nominaal bedrag van f 12 (= € 5,445) aan gewone aandelen in NV en die op een nominaal bedrag van £ 1 aan gewone aandelen in PLC volgens de daarvoor geldende wisselkoers in geldswaarde gelijk zijn, alsof het aandelen betrof in het gewone kapitaal van een en dezelfde vennootschap. Voor nadere informatie wordt verwezen naar 'Zeggenschap in Unilever' op pagina 136.

Consolidatie

Op grond van de hierboven omschreven groepsstructuur en overeenkomsten en de onder 21 op pagina 95 vermelde intern gehouden aandelen, vormen NV en PLC en hun groepsmaatschappijen onder de wetgeving in Nederland en het Verenigd Koninkrijk voor consolidatiedoeleinden één groep. Daarom presenteren zowel NV als PLC de jaarrekening van de Unilever-groep als hun eigen geconsolideerde jaarrekening. Onder 22 en 23 op pagina 96 en onder 30 op pagina 110 wordt aanvullende informatie gegeven over de NV- en PLC-delen van de Groep, waarbij groepsmaatschappijen zijn geconsolideerd op basis van aandelenbezit.

Wettelijke voorschriften

De geconsolideerde jaarrekening van de Unilever-groep is opgesteld met inachtneming van zowel Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in Nederland als de Companies Act 1985 in het Verenigd Koninkrijk. Voorts voldoet de geconsolideerde jaarrekening van Unilever, zoals toegestaan door artikel 362 lid 1 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in Nederland, aan de normen die in het maatschappelijk verkeer in het Verenigd Koninkrijk als aanvaardbaar worden beschouwd, tenzij deze normen strijdig zijn met de Nederlandse wet die in geval van strijdigheid prevaleert. De enkelvoudige jaarrekeningen van NV en PLC, de toelichting daarop en de overige wettelijk vereiste gegevens voldoen aan de wetgeving in respectievelijk Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Teneinde een getrouw beeld te geven, is bij de presentatie van het geconsolideerde eigen vermogen afgeweken van de Companies Act 1985 in het Verenigd Koninkrijk. Zie 'Groepsmaatschappijen' hiernaast en op pagina 66.

Voorschriften voor de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kostprijzen en voldoet in alle belangrijke aspecten aan de in Nederland geldende wetgeving alsmede aan de in het Verenigd Koninkrijk geldende voorschriften voor de jaarrekening.

De waarderingsgrondslagen van de Unilever-groep zijn uiteengezet op pagina's 65 tot en met 67. De gehanteerde grondslagen voor bijzondere posten worden uiteengezet op

pagina 76. Belangrijke afwijkingen van US GAAP worden uiteengezet op de pagina's 116 tot en met 125.

De Urgent Issues Task Force Abstracts 13 en 17 (UITF's 13 en 17) in het Verenigd Koninkrijk schrijven voor dat aandelen NV of PLC die door werknemerstrusts worden gehouden ter dekking van optierechten, door de maatschappij die de kosten draagt worden opgenomen onder vaste activa, zoals beschreven onder 29 op pagina 109 en dat bepaalde kosten in verband met deze aandelen in de winst- en verliesrekening moet worden verwerkt. Volgens de Nederlandse wet moeten deze aandelen en kosten worden verantwoord binnen het eigen vermogen. Teneinde de Nederlandse wet en de egalisatie-overeenkomst na te leven, is niet voldaan aan de vereisten van UITF 13 en aan sommige vereisten van UITF 17. Alle intern gehouden aandelen zijn verantwoord in overeenstemming met de Nederlandse wet en daarom worden wijzigingen in de waarde van deze aandelen in het eigen vermogen verwerkt. De effecten van deze afwijking worden getoond onder 23 op pagina 96 en onder 29 op pagina 109.

Financial Reporting Standard 17 'Retirement Benefits' (FRS 17) in het Verenigd Koninkrijk schrijft voor dat bepaalde toelichtingen met betrekking tot pensioenregelingen worden opgenomen bij jaarrekeningen met een boekjaar eindigend op of na 22 juni 2001. Deze toelichtingen zijn gegeven onder 17 op pagina 87. Unilever zal de standaard met ingang van 1 januari 2003 volledig implementeren, hetgeen een stelselwijziging inhoudt. De implementatie van deze standaard zal een significante invloed hebben op Unilevers resultaten.

Financial Reporting Standard 19 'Deferred Tax' (FRS 19) in het Verenigd Koninkrijk vereist dat volledige voorziening wordt getroffen voor de meeste tijdelijke verschillen tussen de verwerking van winsten voor verslaggevingsdoeleinden en verwerking van winsten voor fiscale doeleinden. Voor de implementatie van deze standaard hanteerde Unilever al een methode van volledige voorziening voor dergelijke tijdelijke verschillen en daarom heeft de implementatie van deze standaard gedurende het boekjaar 2002 geen materiële invloed op de gerapporteerde nettowinst. De invloed van invoering van deze standaard wordt gegeven onder 18 op pagina 92 en onder 20 op pagina 93.

Recente wijzigingen in rapporteringsvereisten onder US GAAP worden behandeld op pagina 120.

OESO-richtlijnen

Bij het samenstellen van haar Jaaroverzicht en haar Jaarverslag & Jaarrekening en Form 20-F volgt Unilever de aanbevelingen voor het geven van toelichtingen zoals neergelegd in de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen.

Groepsmaatschappijen

Groepsmaatschappijen zijn die maatschappijen waarin NV of PLC rechtstreeks of middellijk aandelen houdt en waarvan consolidatie is vereist voor het door de jaarrekening te verschaffen inzicht.

Om te bereiken dat de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld geeft, is het noodzakelijk af te wijken van de voorschriften van de Companies Act 1985 in het Verenigd Koninkrijk, door zowel bedragen toekomstend aan NV-aandeelhouders als bedragen toekomstend aan PLC-aandeelhouders op te nemen in het in de balans getoonde

66 Toegepaste grondslagen

eigen vermogen. Ingevolge de Companies Act zou het aan aandeelhouders van NV en PLC toekomstige eigen vermogen in de geconsolideerde jaarrekeningen van respectievelijk PLC en NV moeten zijn opgenomen als aandeel van derden. Hierdoor zou echter geen getrouw beeld worden gegeven van het effect van de equalisatie-overeenkomst, die erop is gericht de positie van de aandeelhouders zoveel mogelijk zo te doen zijn als waren zij aandeelhouders van een en dezelfde vennootschap.

Nettowinst en In het bedrijf te behouden resultaat worden samengevoegd getoond op pagina 68, waarbij de aan NV- en PLC-aandeelhouders toekomstige nettowinst afzonderlijk wordt vermeld. Mutaties in In het bedrijf behouden winst zijn gesplitst in de aan aandeelhouders van NV respectievelijk PLC toekomstige bedragen onder 22 op pagina 96.

Vreemde valuta's

Koersverschillen voorkomend in de jaarrekeningen van de afzonderlijke maatschappijen zijn opgenomen in hun respectieve winst- en verliesrekeningen. Hierbij worden de koersverschillen die betrekking hebben op handelstransacties opgenomen in de bedrijfswinst. Koersverschillen op liquide middelen, op tot de vlottende activa behorende effecten en op leningen worden opgenomen onder rente.

Bij de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening worden de winst- en verliesrekening, het kasstroomoverzicht en alle andere mutaties in activa en passiva omgerekend tegen gemiddelde wisselkoersen van het jaar. De balansposten, met uitzondering van het gewone aandelenkapitaal van NV en PLC, worden omgerekend tegen de aan het einde van het jaar geldende wisselkoersen. Voor landen met zeer hoge inflatie worden de desbetreffende jaarrekeningen aangepast ter eliminering van de invloeden van inflatie, voordat deze worden omgerekend.

Het gewone aandelenkapitaal van NV en PLC wordt herleid volgens de in de equalisatie-overeenkomst vastgelegde verhouding van £ 1 = f 12 (= € 5,445). Het verschil tussen de aldus verkregen waarde van het aandelenkapitaal en die verkregen op basis van de aan het einde van het jaar geldende wisselkoers is opgenomen in Overige reserves (zie onder 23 op pagina 96).

De gevolgen van wisselkoersveranderingen gedurende het jaar met betrekking tot netto-activa aan het begin van het jaar, alsmede het verschil tussen de in het bedrijf te behouden winst tegen gemiddelde wisselkoersen en die tegen koersen aan het einde van het jaar, zijn opgenomen als een mutatie in In het bedrijf behouden winst.

Goodwill en immateriële vaste activa

Aan intern gegenereerde immateriële vaste activa wordt geen waarde toegekend. Goodwill (het verschil tussen de reële waarde van de prijs betaald voor nieuwe groepsmaatschappijen, joint ventures en deelnemingen en de reële waarde van het groepsaandeel in hun nettovermogenswaarde op het moment van verwerving) en aantoonbare immateriële vaste activa, voorzover verworven na 1 januari 1998, worden geactiveerd en afgeschreven ten laste van de winst- en verliesrekening over hun verwachte levensduur, tot een maximum van 20 jaar. Perioden langer dan 5 jaar zullen alleen worden gehanteerd als de bestuursleden ervan overtuigd zijn dat de levensduur van deze activa deze periode duidelijk zal overschrijden. Goodwill en immateriële vaste activa verworven vóór 1 januari 1998 werden in het jaar van verwerving

afgeschreven ten laste van In het bedrijf behouden winst. Bij de verkoop van maatschappijen verworven vóór 1 januari 1998 wordt gekochte goodwill die op het moment van verwerving is afgeschreven mede in aanmerking genomen ter bepaling van de winst of het verlies op de verkoop.

De verwerking van goodwill en immateriële vaste activa in overeenstemming met US GAAP is weergegeven op de pagina's 116 tot en met 118.

In overeenstemming met Financial Reporting Standard (FRS) 11 'Impairment of Fixed Assets and Goodwill' in het Verenigd Koninkrijk en Statement of Financial Accounting Standards (SFAS) 142 'Goodwill and Other Intangible Assets' in de Verenigde Staten worden goodwill en immateriële vaste activa beoordeeld op permanente waardedalingen. Eventuele waardedalingen worden in de winst- en verliesrekening verwerkt op het moment dat ze optreden.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van aanschaffingswaarde, verminderd met afschrijvingen. Afschrijving vindt plaats volgens vaste percentages van de netto-aanschaffingswaarde, die zijn gebaseerd op de verwachte gemiddelde levensduur van de activa. Voor de voornaamste categorieën van activa is hieronder de verwachte levensduur vermeld:

Gebouwen in eigendom (op terreinen in eigendom vindt geen afschrijving plaats)	33-40 jaar
Terreinen en gebouwen in erfpacht of huur	*33-40 jaar
Machines en installaties	3-20 jaar
Motorvoertuigen	3-6 jaar
* als de erfpacht- of huurtermijn korter is dan 33 jaar, wordt deze aangehouden	

Materiële vaste activa worden, in overeenstemming met FRS 11 en SFAS 144 'Accounting for the Impairment or Disposal of Long-Lived Assets' in de Verenigde Staten, beoordeeld op eventuele permanente waardeverminderingen. Eventuele permanente waardeverminderingen worden in de winst- en verliesrekening verwerkt op het moment dat ze optreden.

Informatie over actuele waarden wordt gegeven onder 10 op pagina 80.

Financiële vaste activa

Joint ventures zijn bedrijven waarin de Groep een langetermijnbelang heeft en waarvan zij de zeggenschap deelt met een of meer andere partners. Deelnemingen zijn bedrijven waarin de Groep een belang heeft en waarop zij een belangrijke invloed kan uitoefenen.

De belangen in joint ventures en deelnemingen zijn in de geconsolideerde balans opgenomen naar verhouding van het groepsaandeel in hun samengevoegde activa en passiva.

Overige financiële vaste activa zijn opgenomen tegen kostprijs, verminderd met afboekingen die een duurzame vermindering in waarde weerspiegelen.

Vlottende activa

Voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of tegen verwachte netto-opbrengst indien deze lager is. De kostprijs is voornamelijk gebaseerd op gemiddelde kosten en bestaat uit directe kosten en, voorzover van toepassing, een deel van de indirecte productiekosten.

Vorderingen worden opgenomen onder aftrek van een gepaste voorziening voor dubieuze posten.

Effecten behorend tot de vlottende activa zijn tijdelijk belegde liquide middelen en zijn opgenomen tegen marktwaarde. Het verschil tussen de marktwaarde en de historische kostprijs is in de winst- en verliesrekening opgenomen onder Rente.

Pensioenaanspraken

De verwachte kosten met betrekking tot pensioenen op basis van (eind)loonregelingen en andere vergoedingen aan gepensioneerde werknemers worden over de periode van het dienstverband van de betrokken personen ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. Afwijkingen van de verwachte kosten worden in de regel gespreid over het gemiddelde aantal resterende dienstjaren van huidige werknemers.

Bijdragen aan pensioenregelingen gebaseerd op een beschikbaar-premiesysteem worden in het jaar waarin zij verschuldigd zijn ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Verplichtingen uit (eind)loonregelingen zijn ondergebracht bij externe fondsen of opgenomen als voorziening in de geconsolideerde balans. Elk verschil tussen het voor elke regeling ten laste van de winst- en verliesrekening gebrachte bedrag dat betrekking heeft op externe fondsen en de hiervoor aan fondsen verschuldigde bijdragen wordt in de balans als vooruitbetaling of voorziening opgenomen.

Latente belastingen

Een volledige voorziening wordt opgenomen voor latente belastingen voor alle belangrijke tijdelijke verschillen die naar verwachting zullen aflopen en welke zijn ontstaan omdat voor belastingdoeleinden posten aan een andere periode worden toegerekend dan die waarin ze zijn opgenomen in de jaarrekening van de Groep. De voorziening wordt opgenomen tegen de aan het einde van het boekjaar geldende belastingpercentages, of toekomstige percentages indien deze reeds bij wet zijn vastgesteld. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden niet contant gemaakt.

Er worden voorzieningen getroffen voor belasting die verschuldigd zou worden indien ingehouden winsten van groepsmaatschappijen en joint ventures aan de moedermaatschappijen zouden worden uitgekeerd, echter alleen voorzover zulke uitkeringen vastgelegd zijn.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen als er op de balansdatum een juridische of feitelijke verplichting bestaat die het gevolg is van een gebeurtenis uit het verleden waarvan de omvang betrouwbaar geschat kan worden.

Derivaten

Derivaten die door Unilever worden gebruikt, zijn omschreven onder 15 op de pagina's 83 tot en met 85 en in het 'Financieel verslag' op de pagina's 37 en 38. De Groep past, zoals hierna omschreven, hedge accounting toe.

Wijzigingen in de waarde van valutatermijncontracten worden in de resultaten opgenomen in dezelfde periode als die waarin zich wijzigingen voordoen in de waarde van de activa en passiva waarvoor ze als afdekking zijn bedoeld.

Rentebetalingen en -ontvangsten die resulteren uit rentederivaten zoals swaps en rentetermijncontracten, worden opgenomen in dezelfde periode als die voortkomend uit de desbetreffende schul- en beleggingsposities.

Betalingen gedaan of ontvangen in verband met vervroegde beëindiging van derivaten worden geamortiseerd over de oorspronkelijke looptijd van het instrument zolang het desbetreffende valutarisico nog bestaat.

Kosten voor onderzoek, ontwikkeling en marktondersteuning

Kosten van onderzoek, ontwikkeling en kosten van marktondersteuning zoals advertenties worden ten laste gebracht van het resultaat over het jaar waarin de kosten worden gemaakt.

Groepsomzet en Netto-omzet

Onder Groepsomzet wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen en diensten, na aftrek van kortingen en over de omzet geheven belastingen. Dit is inclusief verkopen aan joint ventures en deelnemingen, maar exclusief de verkopen door joint ventures en deelnemingen en onderlinge leveringen tussen groepsmaatschappijen. De netto-omzet is inclusief het groepsaandeel van de omzet van joint ventures, maar bevat niet ons aandeel in de omzet van deelnemingen.

De omzet wordt genomen op het moment dat de onderliggende producten en diensten economisch nagenoeg volledig zijn overgedragen aan de afnemer.

Prijzen voor onderlinge leveringen

Voor onderlinge leveringen van door groepsmaatschappijen geproduceerde goederen worden bij voorkeur marktprijzen in rekening gebracht. Bij het ontbreken daarvan volgen de betrokken maatschappijen vaste richtlijnen voor het bepalen van prijzen voor onderlinge leveringen; indien deze niet beschikbaar zijn, wordt over de prijs onderhandeld zoals dit bij transacties met derden geschiedt.

Handelsmerken die het eigendom zijn van de moedermaatschappijen en gebruikt worden door werkmaatschappijen, zijn in voorkomende gevallen in licentie gegeven tegen betaling van royalty's of vergoedingen.

Voor algemene diensten die centrale adviesafdelingen, Business Groups, divisies en researchlaboratoria verlenen, betalen de werkmaatschappijen een vergoeding.

Huren

De kosten van huren waaronder begrepen 'leases' – in hoofdzaak 'operating leases' – worden ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht op basis van een evenredige verdeling over de huurtermijn of, indien van toepassing, over de periode tussen huuraanpassingen.

Aandelen gehouden ter dekking van optierechten

De activa en passiva van bepaalde PLC-trusts, NV en groepsmaatschappijen die aandelen in NV en PLC kopen en houden ter dekking van optierechten, worden opgenomen in de jaarrekening van de Groep. De boekwaarde van deze aandelen is in mindering gebracht op het eigen vermogen en de leningen van de trusts zijn opgenomen in de leningen van de Groep. De kosten van de trusts zijn in de resultaten van de Groep verwerkt. Deze aandelen zijn niet meegenomen in de berekening van de winst per aandeel.

68 Geconsolideerde winst- en verliesrekening

over het jaar geëindigd 31 december

Unilever-groep

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Netto-omzet 1	48 760	52 206	48 066
Af: Aandeel in de omzet van joint ventures 1	(490)	(692)	(484)
Groepsomzet 1	48 270	51 514	47 582
Kostprijs van de omzet 2	(24 030)	(26 962)	(25 221)
Brutowinst	24 240	24 552	22 361
Distributie-, verkoop-, en administratieve kosten 2	(19 199)	(19 378)	(19 180)
Bedrijfswinst van de Groep 1	5 041	5 174	3 181
Bedrijfswinst van de Groep BEIA 1	7 165	7 149	5 729
Bijzondere posten	(879)	(588)	(2 113)
Afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa 1	(1 245)	(1 387)	(435)
Bij: Aandeel in de bedrijfswinst van joint ventures	84	84	57
Bedrijfswinst 1	5 125	5 258	3 238
Bedrijfswinst BEIA 1	7 260	7 269	5 794
Bijzondere posten 4	(874)	(588)	(2 113)
Afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa	(1 261)	(1 423)	(443)
Aandeel in de bedrijfswinst van deelnemingen 1	34	–	–
Overige inkomsten uit financiële vaste activa 11	(7)	12	(4)
Rente 5	(1 173)	(1 646)	(632)
Winst uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	3 979	3 624	2 602
Belastingen over de winst uit gewone bedrijfsuitoefening 6	(1 538)	(1 547)	(1 282)
Winst uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	2 441	2 077	1 320
Aandeel van derden in de winst	(312)	(239)	(215)
Nettowinst	2 129	1 838	1 105
Waarvan: NV 22	1 681	817	675
PLC 22	448	1 021	430
Dividend	(1 701)	(1 581)	(1 458)
Preferent dividend	(42)	(51)	(44)
Dividend op gewoon kapitaal 8	(1 659)	(1 530)	(1 414)
In het bedrijf te behouden resultaat	428	257	(353)
Samengevoegde winst per aandeel 7			
In euro's per gewoon aandeel van € 0,51	2,14	1,82	1,07
In eurocenten per gewoon aandeel van 1,4p	32,05	27,27	16,08
Op een verwaterde basis zouden de bedragen zijn:			
In euro's per gewoon aandeel van € 0,51	2,07	1,77	1,05
In eurocenten per gewoon aandeel van 1,4p	31,10	26,54	15,69

Alle bedragen hebben betrekking op voortgezette activiteiten zoals bedoeld in Financial Reporting Standard 3 in het Verenigd Koninkrijk.

De verwijzingen in de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van alle verwerkte resultaten, geconsolideerd kasstroomoverzicht en de geconsolideerde balans hebben betrekking op de toelichtingen op de pagina's 71 tot en met 110, die een integraal onderdeel van de geconsolideerde jaarrekening zijn.

De door de Unilever-groep toegepaste grondslagen worden uiteengezet op de pagina's 65 tot en met 67.

Afwijkingen van algemeen aanvaarde waarderingsgrondslagen in de Verenigde Staten en Regulation S-X worden uiteengezet op de pagina's 116 tot en met 125.

In overeenstemming met artikel 402 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in Nederland worden in de enkelvoudige winst- en verliesrekening van NV op pagina 130 alleen de inkomsten uit financiële vaste activa na belastingen en de overige baten en lasten als afzonderlijke posten vermeld.

De bijzondere posten binnen de bedrijfswinst alsmede de belastingen over de winst uit gewone bedrijfsuitoefening in 2000 zijn aangepast teneinde te voldoen aan de bepalingen van FRS 19. Zie onder 18 op pagina 92.

Geconsolideerd overzicht van alle **69** verwerkte resultaten

over het jaar geëindigd 31 december

Unilever-groep

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Nettowinst	2 129	1 838	1 105
Ongerealiseerde winst op de gedeeltelijke verkoop van een groepsmaatschappij 25	56	–	–
Valutaherkeningseffecten	(1 582)	(1 065)	(247)
Totaal verwerkte resultaten gedurende het jaar	603	773	858
Correctie in verband met aanpassing voorgaande boekjaren 18	(202)	–	–
Totaal verwerkte resultaten sinds de voorgaande jaarrekening	401	773	858

De bedragen onder valutaherkeningseffecten voor 2000 en 2001 zijn aangepast teneinde te voldoen aan de bepalingen van FRS 19. Zie onder 18 op pagina 92.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

over het jaar geëindigd 31 december

Unilever-groep

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten van de Groep 26	7 883	7 497	6 738
Dividenden van joint ventures	83	82	38
Inkomsten uit financiële activa en uitgaven voor vermogensverschaffing 27	(1 386)	(1 887)	(798)
Belastingen	(1 817)	(2 205)	(1 734)
Investerings in materiële en financiële vaste activa 27	(1 706)	(1 358)	(1 061)
Verwervingen en verkopen van groepsmaatschappijen 27	1 755	3 477	(27 373)
Dividenden betaald op gewoon aandelenkapitaal	(1 580)	(1 420)	(1 365)
Kasstroom vóór mutatie in effecten en deposito's en financiering	3 232	4 186	(25 555)
Mutatie in effecten en deposito's 27	(592)	1 106	2 464
Financiering 27	(2 591)	(5 098)	22 902
Toename/(afname) van kasmiddelen in de periode	49	194	(189)

Herleiding kasstroom tot mutatie in nettokas-/ (schuld)positie

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Nettokas-/ (schuld)positie per 1 januari 28	(23 199)	(26 468)	684
Toename/(afname) van kasmiddelen in de periode	49	194	(189)
Kasstroom uit (toename)/afname in leningen	2 600	5 095	(22 920)
Kasstroom uit toename/(afname) in effecten en deposito's	592	(1 106)	(2 464)
Mutatie in nettokas-/ (schuld)positie voortvloeiend uit kasstromen	3 241	4 183	(25 573)
Leningen in verworven groepsmaatschappijen	(77)	(1)	(3 113)
Leningen in verkochte groepsmaatschappijen	20	3	2
Effecten en deposito's in verworven groepsmaatschappijen	–	–	13
Effecten en deposito's in verkochte groepsmaatschappijen	(1)	–	–
Mutaties anders dan in geld	1 467	(408)	455
Valutaherkeningseffecten	1 583	(508)	1 064
(Toename)/afname in de nettoschuld in de periode	6 233	3 269	(27 152)
Nettokas-/ (schuld)positie per 31 december 28	(16 966)	(23 199)	(26 468)

70 Geconsolideerde balans

per 31 december

Unilever groep

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Vaste activa	28 389	35 088
Goodwill en immateriële vaste activa 9	20 274	24 964
Materiële vaste activa 10	7 436	9 240
Financiële vaste activa 11	679	884
Joint ventures 11	274	708
Deelnemingen 11	1	–
Overige financiële vaste activa 11	404	176
Vlottende activa		
Voorraden 12	4 500	5 343
Vorderingen 13	8 231	10 034
Vorderingen (ten hoogste één jaar) 13	5 875	7 185
Vorderingen (meer dan één jaar) 13	2 356	2 849
Effecten 14	1 226	439
Liquide middelen 14	2 252	1 862
Totaal der vlottende activa	16 209	17 678
Kortlopende schulden (ten hoogste één jaar)	(20 602)	(23 212)
Leningen 14	(9 511)	(11 279)
Handels- en overige crediteuren 16	(11 091)	(11 933)
Vlottende activa na aftrek van kortlopende schulden	(4 393)	(5 534)
Totaal der activa na aftrek van kortlopende schulden	23 996	29 554
Langlopende schulden (meer dan één jaar)	11 574	15 026
Leningen 14	10 933	14 221
Handels- en overige crediteuren 16	641	805
Vorzieningen	5 927	6 871
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen 17	4 220	4 602
Latente belastingen 18	504	910
Herstructurerings- en overige voorzieningen 19	1 188	1 359
Deelnemingen 11	15	–
Aandeel van derden	628	664
Eigen vermogen 20	5 867	6 993
Waarvan: NV: Gestort en opgevraagd aandelenkapitaal 21	420	420
Agioreserve	1 397	1 397
Overige reserves 23	(1 498)	(1 077)
In het bedrijf behouden winst 22	5 381	4 149
	5 700	4 889
PLC: Gestort en opgevraagd aandelenkapitaal 21	222	222
Agioreserve	144	154
Overige reserves 23	(595)	(540)
In het bedrijf behouden winst 22	396	2 268
	167	2 104
Totaal geïnvesteerd vermogen	23 996	29 554

In het eigen vermogen zijn bedragen opgenomen voor preferente aandelen van NV die volgens Financial Reporting Standard 4 in het Verenigd Koninkrijk worden geclassificeerd als 'non-equity'. Het aandeel van derden in groepsmaatschappijen betreft voornamelijk aandelenbelangen.

De cijfers over 2001 voor goodwill, vorderingen (meer dan één jaar), voorziening voor latente belastingen en in het bedrijf behouden winst zijn aangepast teneinde te voldoen aan de bepalingen van FRS 19, zie onder 18 op pagina 92.

Een toelichting op verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen wordt gegeven onder 24 op pagina 97.

1 Uitsplitsing naar geografische gebieden en productgroepen

	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen
Uitsplitsing naar geografische gebieden	Europa	Noord-Amerika	Afrika, Midden-Oosten & Turkije	Azië en Pacific	Latijns-Amerika	Totaal
2002						
Groepsomzet ^(a)	19 573	12 446	3 139	7 679	5 433	48 270
Aandeel in de omzet van joint ventures	84	122	86	186	12	490
Netto-omzet ^(a)	19 657	12 568	3 225	7 865	5 445	48 760
Bedrijfswinst van de Groep BEIA	2 990	1 995	341	1 080	759	7 165
Bijzondere posten	(729)	(66)	(39)	14	(59)	(879)
Afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa	(511)	(494)	(16)	(17)	(207)	(1 245)
Bedrijfswinst van de Groep	1 750	1 435	286	1 077	493	5 041
Aandeel in de bedrijfswinst van joint ventures	22	32	9	21	–	84
Bedrijfswinst	1 772	1 467	295	1 098	493	5 125
Bedrijfswinst BEIA ^{(b) (f)}	3 006	2 027	353	1 115	759	7 260
Aandeel in de bedrijfswinst van deelnemingen ^(c)	12	14	1	5	2	34
Nettobedrijfsactiva ^(d)	9 954	8 945	1 097	1 124	3 614	24 734
2001						
Groepsomzet ^(a)	20 119	13 767	3 191	7 846	6 591	51 514
Aandeel in de omzet van joint ventures	101	113	264	200	14	692
Netto-omzet ^(a)	20 220	13 880	3 455	8 046	6 605	52 206
Bedrijfswinst van de Groep BEIA	2 946	1 941	346	1 045	871	7 149
Bijzondere posten	254	(285)	(139)	(157)	(261)	(588)
Afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa	(511)	(564)	(4)	(26)	(282)	(1 387)
Bedrijfswinst van de Groep	2 689	1 092	203	862	328	5 174
Aandeel in de bedrijfswinst van joint ventures	21	32	12	18	1	84
Bedrijfswinst	2 710	1 124	215	880	329	5 258
Bedrijfswinst BEIA ^{(b) (f)}	2 967	1 973	380	1 077	872	7 269
Nettobedrijfsactiva ^(d)	11 243	12 091	1 082	1 525	6 256	32 197
2000						
Groepsomzet ^(a)	18 967	11 631	3 296	8 038	5 650	47 582
Aandeel in de omzet van joint ventures	108	77	216	53	30	484
Netto-omzet ^(a)	19 075	11 708	3 512	8 091	5 680	48 066
Bedrijfswinst van de Groep BEIA	2 402	1 476	338	901	612	5 729
Bijzondere posten ^(d)	(566)	(1 249)	(16)	(109)	(173)	(2 113)
Afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa	(143)	(179)	(1)	(16)	(96)	(435)
Bedrijfswinst van de Groep ^(d)	1 693	48	321	776	343	3 181
Aandeel in de bedrijfswinst van joint ventures	18	24	8	5	2	57
Bedrijfswinst ^(d)	1 711	72	329	781	345	3 238
Bedrijfswinst BEIA ^{(b) (f)}	2 420	1 500	351	909	614	5 794

Voor voetnoten zie pagina 75.

72 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

1 Uitsplitsing naar geografische gebieden en productgroepen vervolg

Uitsplitsing naar productgroepen ^(e)	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen
	Culinaire Producten en Dressings	Spreads en Bak- & Braad-producten	Gezondheid & Welzijn en Dranken	Ijs en Diepvries-producten	Huishoudelijke Verzorging en Professionele Reiniging	Persoonlijke Verzorging	Overige activiteiten	Totaal
2002								
Groepsomzet	9 272	6 145	4 064	7 456	8 565	12 236	532	48 270
Aandeel in de omzet van joint ventures	231	71	151	–	14	9	14	490
Netto-omzet	9 503	6 216	4 215	7 456	8 579	12 245	546	48 760
Bedrijfswinst van de Groep BEIA	1 497	991	578	880	955	2 221	43	7 165
Bijzondere posten	(24)	(181)	(105)	(237)	(183)	(149)	–	(879)
Afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa	(1 051)	(17)	(119)	(27)	(17)	(13)	(1)	(1 245)
Bedrijfswinst van de Groep	422	793	354	616	755	2 059	42	5 041
Aandeel in de bedrijfswinst van joint ventures	28	19	36	–	(1)	3	(1)	84
Bedrijfswinst	450	812	390	616	754	2 062	41	5 125
Bedrijfswinst BEIA ^{(b) (f)}	1 539	1 006	615	880	954	2 224	42	7 260
Aandeel in de bedrijfswinst van deelnemingen ^(c)	–	–	–	–	34	–	–	34
Nettobedrijfsactiva ^(d)	16 959	1 120	3 015	1 674	858	719	389	24 734
2001								
Groepsomzet	9 597	6 681	4 150	7 727	10 432	12 307	620	51 514
Aandeel in de omzet van joint ventures	402	90	149	–	35	3	13	692
Netto-omzet	9 999	6 771	4 299	7 727	10 467	12 310	633	52 206
Bedrijfswinst van de Groep BEIA	1 628	1 066	531	797	885	2 217	25	7 149
Bijzondere posten	347	(260)	(128)	(322)	(201)	(49)	25	(588)
Afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa	(1 182)	(9)	(136)	(29)	(18)	(11)	(2)	(1 387)
Bedrijfswinst van de Groep	793	797	267	446	666	2 157	48	5 174
Aandeel in de bedrijfswinst van joint ventures	21	20	41	–	1	2	(1)	84
Bedrijfswinst	814	817	308	446	667	2 159	47	5 258
Bedrijfswinst BEIA ^{(b) (f)}	1 685	1 086	572	797	886	2 219	24	7 269
Nettobedrijfsactiva ^(d)	22 788	651	3 025	2 496	1 540	1 312	385	32 197
2000								
Groepsomzet	5 950	6 670	3 430	7 848	10 258	12 567	859	47 582
Aandeel in de omzet van joint ventures	124	79	195	21	26	22	17	484
Netto-omzet	6 074	6 749	3 625	7 869	10 284	12 589	876	48 066
Bedrijfswinst van de Groep BEIA	792	909	412	636	917	2 034	29	5 729
Bijzondere posten ^(d)	(170)	(22)	(18)	(394)	(323)	(1 190)	4	(2 113)
Afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa	(326)	(64)	(3)	(17)	(16)	(7)	(2)	(435)
Bedrijfswinst van de Groep ^(d)	296	823	391	225	578	837	31	3 181
Aandeel in de bedrijfswinst van joint ventures	13	16	28	2	–	–	(2)	57
Bedrijfswinst ^(d)	309	839	419	227	578	837	29	3 238
Bedrijfswinst BEIA ^{(b) (f)}	813	925	440	638	917	2 034	27	5 794

Voor voetnoten zie pagina 75.

1 Uitsplitsing naar geografische gebieden en productgroepen vervolg

Aanvullende gesegmenteerde informatie vereist door US GAAP

Zoals vereist door SFAS 131 wordt gesegmenteerde informatie gegeven op basis van productcategorieën. In haar managementrapportages hanteert Unilever een aantal gesegmenteerde prestatie-indicatoren tegen constante gemiddelde koersen (tegen dezelfde koersen als in het voorgaande jaar). De intern gehanteerde prestatie-indicator die het meest overeenkomt met de bedrijfswinst volgens deze jaarrekening is 'Trading result'. In tegenstelling tot de bedrijfswinst, is 'Trading result' exclusief afschrijvingen op goodwill en immateriële vaste activa, en bepaalde bijzondere posten maar inclusief afschrijvingen op materiële vaste activa op basis van vervangingswaarde. Er is tevens sprake van een aantal aanvullende correcties, zoals het toepassen van een inflatiecorrectie op het werkkapitaal alsmede enkele andere statistische correcties die, om tot de bedrijfswinst te komen, weer worden geëlimineerd. Voor managementrapportagedoeleinden worden materiële vaste activa gewaardeerd op vervangingswaarde verminderd met afschrijvingen.

	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen
Uitsplitsing naar productgroepen ^(e)	Culinaire Producten en Dressings	Spreads en Bak- & Braad-producten	Gezondheid & Welzijn en Dranken	Ijs en Diepvries-producten	Huishoudelijke Verzorging en Professionele Reiniging	Persoonlijke Verzorging	Overige activiteiten	Totaal
2002								
Groepsomzet								
Tegen constante 2001-koersen	9 887	6 401	4 308	7 646	9 422	13 264	571	51 499
Koersaanpassingen	(615)	(256)	(244)	(190)	(857)	(1 028)	(39)	(3 229)
Tegen actuele 2002-koersen	9 272	6 145	4 064	7 456	8 565	12 236	532	48 270
Trading result tegen constante 2001-koersen BEIA	1 602	1 021	641	943	979	2 322	16	7 524
Bijzondere posten	(160)	(174)	(106)	(226)	(193)	(166)	14	(1 011)
Tegen constante 2001-koersen	1 442	847	535	717	786	2 156	30	6 513
Koersaanpassingen	(80)	(13)	(31)	(13)	(61)	(180)	(3)	(381)
Tegen actuele 2002-koersen	1 362	834	504	704	725	1 976	27	6 132
Afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa								(1 245)
Overige correcties								154
Bedrijfswinst van de Groep								5 041
2001								
Groepsomzet								
Tegen constante 2000-koersen	9 699	6 811	4 220	7 792	10 848	12 681	632	52 683
Koersaanpassingen	(102)	(130)	(70)	(65)	(416)	(374)	(12)	(1 169)
Tegen actuele 2001-koersen	9 597	6 681	4 150	7 727	10 432	12 307	620	51 514
Trading result tegen constante 2000-koersen BEIA	1 674	1 038	556	818	863	2 286	25	7 260
Bijzondere posten	348	(265)	(128)	(329)	(203)	(31)	36	(572)
Tegen constante 2000-koersen	2 022	773	428	489	660	2 255	61	6 688
Koersaanpassingen	(5)	(2)	(1)	5	(30)	(74)	(2)	(109)
Tegen actuele 2001-koersen	2 017	771	427	494	630	2 181	59	6 579
Afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa								(1 387)
Overige correcties								(18)
Bedrijfswinst van de Groep								5 174
2000								
Groepsomzet								
Tegen constante 1999-koersen	5 512	6 160	3 184	7 398	9 439	11 321	779	43 793
Koersaanpassingen	438	510	246	450	819	1 246	80	3 789
Tegen actuele 2000-koersen	5 950	6 670	3 430	7 848	10 258	12 567	859	47 582
Trading result tegen constante 1999-koersen BEIA	755	829	390	666	825	1 845	24	5 334
Bijzondere posten ^(d)	(166)	1	(19)	(385)	(306)	(1 058)	3	(1 930)
Tegen constante 1999-koersen ^(d)	589	830	371	281	519	787	27	3 404
Koersaanpassingen	56	45	30	19	34	45	(1)	228
Tegen actuele 2000-koersen ^(d)	645	875	401	300	553	832	26	3 632
Afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa								(435)
Overige correcties								(16)
Bedrijfswinst van de Groep ^(d)								3 181

Voor voetnoten zie pagina 75.

74 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

1 Uitsplitsing naar geografische gebieden en productgroepen vervolg

Uitsplitsing naar productgroepen ^(e)	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen
	Culinaire Producten en Dressings	Spreads en Bak- & Braad-producten	Gezondheid & Welzijn en Dranken	Ijs en Diepvries-producten	Huishoudelijke Verzorging en Professionele Reiniging	Persoonlijke Verzorging	Overige activiteiten	Totaal
Afschrijvingslasten								
2002								
Tegen constante 2001-koersen	1 395	213	238	325	476	271	87	3 005
Koersaanpassingen	(104)	(9)	(18)	(10)	(39)	(19)	(4)	(203)
Tegen actuele 2002-koersen	1 291	204	220	315	437	252	83	2 802
Overige correcties								(220)
								2 582
2001								
Tegen constante 2000-koersen	1 500	276	227	376	391	292	86	3 148
Koersaanpassingen	(30)	(24)	(5)	21	(11)	(5)	(1)	(55)
Tegen actuele 2001-koersen	1 470	252	222	397	380	287	85	3 093
Overige correcties								(248)
								2 845
2000								
Tegen constante 1999-koersen	423	297	71	399	433	364	75	2 062
Koersaanpassingen	60	12	6	22	26	26	4	156
Tegen actuele 2000-koersen	483	309	77	421	459	390	79	2 218
Overige correcties								(264)
								1 954
Investerings								
2002								
Tegen constante 2001-koersen	216	171	178	280	231	274	30	1 380
Koersaanpassingen	(14)	(5)	(11)	(10)	(16)	(23)	(3)	(82)
Tegen actuele 2002-koersen	202	166	167	270	215	251	27	1 298
2001								
Tegen constante 2000-koersen	245	157	108	313	374	327	28	1 552
Koersaanpassingen	29	(13)	(8)	(21)	(14)	(9)	(3)	(39)
Tegen actuele 2001-koersen	274	144	100	292	360	318	25	1 513
2000								
Tegen constante 1999-koersen	119	142	62	335	345	220	30	1 253
Koersaanpassingen	11	8	6	21	29	25	3	103
Tegen actuele 2000-koersen	130	150	68	356	374	245	33	1 356
Totale activa								
2002								
Totale activa naar productgroepen	19 717	3 610	4 095	3 851	3 581	4 066	2 662	41 582
Corporate								3 778
Overige correcties								(762)
								44 598
2001 ^(d)								
Totale activa naar productgroepen	27 326	2 844	3 811	5 004	4 716	5 328	1 918	50 947
Corporate								2 672
Overige correcties								(853)
								52 766

Voor voetnoten zie pagina 75.

1 Uitsplitsing naar geografische gebieden en productgroepen vervolg

	€ miljoen Verenigd Koninkrijk en Nederland	€ miljoen Verenigde Staten	€ miljoen Overig	€ miljoen Totaal
Aanvullende uitsplitsing naar geografische gebieden				
Groepsomzet ^(a)				
2002				
Tegen constante 2001-koersen	5 444	11 992	34 063	51 499
Koersaanpassingen	(38)	(571)	(2 620)	(3 229)
Tegen actuele 2002-koersen	5 406	11 421	31 443	48 270
2001				
Tegen constante 2000-koersen	5 794	12 278	34 611	52 683
Koersaanpassingen	(89)	348	(1 428)	(1 169)
Tegen actuele 2001-koersen	5 705	12 626	33 183	51 514
2000				
Tegen constante 1999-koersen	5 077	9 153	29 563	43 793
Koersaanpassingen	300	1 466	2 023	3 789
Tegen actuele 2000-koersen	5 377	10 619	31 586	47 582
Materiële vaste activa				
2002				
2001				
	979	1 564	4 893	7 436
	1 634	2 131	5 475	9 240

Voetnoten bij toelichting 1:

- De omzet is uitgesplitst naar geografische gebieden op basis van oorsprong. Uitsplitsing op basis van bestemming zou niet materieel verschillend zijn. De onderlinge verkopen tussen productgroepen en die tussen geografische gebieden zijn niet van materiële betekenis. De gecombineerde bedrijfswinst van de Groep voor Nederland en het Verenigd Koninkrijk was € 578 miljoen (2001: € 1 226 miljoen, 2000: € 716 miljoen).
- In 2002 bedroeg het aandeel van de Groep in de afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa in joint ventures € (16) miljoen (2001: € (36) miljoen; 2000: € (8) miljoen), waarvan € (3) miljoen (2001: € (22) miljoen, 2000: € (5) miljoen) in Afrika, Midden-Oosten en Turkije en € (13) miljoen (2001: € (14) miljoen, 2000: € (3) miljoen) in Azië en Pacific. Van de totale afschrijving was € (13) miljoen (2001: € (36) miljoen, 2000: € (8) miljoen) in Culinaire Producten & Dressings, € (2) miljoen in Spreads en Bak- & Braadproducten en € (1) miljoen in Gezondheid & Welzijn en Dranken. Deze bedragen zijn meegenomen in de berekening van de Bedrijfswinst BEIA.
- Nihil in 2001 en in 2000.
- De bedragen voor goodwill in de nettobedrijfsactiva voor 2001 en de bedragen voor bijzondere posten binnen de bedrijfswinst over 2000 zijn aangepast teneinde te voldoen aan de bepalingen van FRS 19. Zie onder 18 op pagina 92. Zie pagina 113 voor de definitie van nettobedrijfsactiva.
- De segmentering voor Voedingsmiddelen is aangepast in verband met de nieuwe productgroepen, zoals vermeld op pagina 24.
- In 2002 bedroeg het aandeel van de Groep in de bijzondere posten van de joint ventures € 5 miljoen (2001: nihil, 2000: nihil), waarvan € 6 miljoen in Europa en € (1) miljoen in Azië en Pacific. In Culinaire Producten en Dressings was dit € (1) miljoen en in Spreads en Bak- & Braadproducten € 6 miljoen. Deze bedragen zijn meegenomen in de berekening van de Bedrijfswinst BEIA.

76 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

2 Bedrijfskosten

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Kostprijs van de omzet	(24 030)	(26 962)	(25 221)
Verkoop- en distributiekosten	(12 175)	(12 543)	(12 045)
Algemene beheerskosten ^(a)	(7 024)	(6 835)	(7 135)
Bedrijfskosten	(43 229)	(46 340)	(44 401)

(a) Bevat afschrijving op goodwill en immateriële vaste activa.

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Bedrijfskosten bevatten:			
Personeelskosten 3	(7 008)	(7 131)	(6 905)
Grondstoffen en verpakkingsmaterialen	(18 086)	(19 924)	(18 085)
Afschrijving goodwill en immateriële vaste activa ^(b)	(1 245)	(1 387)	(435)
Afschrijving materiële vaste activa ^(c)	(1 337)	(1 458)	(1 519)
Reclame en promoties	(6 839)	(6 648)	(6 545)
Research en ontwikkeling	(1 166)	(1 178)	(1 187)
Honoraria accountants:			
Controle van de jaarrekening	(15)	(16)	(14)
Aan controle gerelateerde werkzaamheden ^(d)	(13)	(11)	(10)
Overige betalingen aan PricewaterhouseCoopers voor niet-controlewerkzaamheden:			
Belasting ^(d)	(6)	(5)	(4)
Algemene advisering ^(d)	(16)	(60)	(42)
Huren:			
Minimum leasebetalingen	(503)	(548)	(563)
Voorwaardelijke leasebetalingen	(15)	(28)	(8)
	(518)	(576)	(571)
Af: Inkomsten uit sub-lease	8	10	12
	(510)	(566)	(559)
Waarvan:			
Machines en installaties	(141)	(147)	(148)
Overige	(369)	(419)	(411)

(b) Inclusief een bijzondere post van € (22) miljoen in 2002 en € (8) miljoen in 2001.

(c) Inclusief een bijzondere post van € (256) miljoen in 2002 en € (263) miljoen in 2001.

(d) Voor nadere informatie met betrekking tot niet-controlewerkzaamheden die we door onze accountants laten uitvoeren wordt verwezen naar 'Corporate governance' op pagina 44.

3 Personeelskosten en aantal werknemers

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Personeelskosten:			
Lonen en salarissen werknemers	(5 834)	(6 021)	(5 828)
Bezoldiging bestuursleden	(17)	(18)	(13)
Kosten van pensioen- en soortgelijke regelingen 17	(416)	(326)	(305)
Sociale lasten	(741)	(766)	(759)
Totale personeelskosten	(7 008)	(7 131)	(6 905)

Voor nadere gegevens over de remuneratie van de bestuursleden en adviserende leden die onderdeel zijn van deze jaarrekening, wordt verwezen naar het te controleren gedeelte van het Remuneratieverslag op de pagina's 48 tot en met 59.

Het gemiddelde aantal werknemers gedurende het jaar bedroeg:

	'000 2002	'000 2001	'000 2000
Europa	65	75	74
Noord-Amerika	22	30	27
Afrika, Midden-Oosten en Turkije	52	49	48
Azië en Pacific	84	84	79
Latijns-Amerika	35	41	33
Totaal	258	279	261

4 Bijzondere posten

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Opgenomen in bedrijfswinst			
Herstructurering	(1 215)	(1 515)	(1 150)
Overige, voornamelijk verkoop van activiteiten ^(a)	341	927	(963)
Totaal	(874)	(588)	(2 113)

(a) Aangepast als gevolg van FRS 19, zie onder 18 op pagina 92.

De hiervoor genoemde bedragen zijn voornamelijk opgenomen onder de algemene beheerskosten.

Bijzondere posten zijn posten binnen de gewone bedrijfsuitoefening die, vanwege hun omvang of aard, afzonderlijk worden toegelicht om een juist beeld te geven van het onderliggende resultaat over de periode. Hierin zijn begrepen herstructureringslasten als gevolg van het reorganiseren van bedrijven (bestaande uit waardevermindering van vaste activa, afvloeiingsregelingen en overige direct met herstructurering samenhangende kosten) alsmede winsten en verliezen op de verkoop van bedrijven. FRS 3 in het Verenigd Koninkrijk zou winsten en verliezen bij desinvesteringen van bedrijfsonderdelen over het algemeen uitsluiten van de bedrijfswinst. Omdat de genoemde desinvesteringen en de herstructureringskosten beide onderdeel zijn van een samenhangend pakket maatregelen hebben we alle hieruit voortvloeiende bijzondere posten op dezelfde lijn getoond. Sommige aan herstructurering gerelateerde kosten, zoals training en kosten van ontwikkeling van informatietechnologie, worden verantwoord op het moment dat ze zich voordoen en worden niet als bijzondere posten behandeld.

De bijzondere lasten in 2002, 2001 en in 2000 hebben voornamelijk te maken met een reeks samenhangende initiatieven (De Weg naar Groei), bekendgemaakt op 22 februari 2000 om de gehele organisatie op één lijn te brengen met de plannen voor versnelde groei en hogere marges en met herstructurering volgend op de acquisitie van Bestfoods.

4 Bijzondere posten vervolg

De totale nettokosten van deze initiatieven worden geschat op € 6,2 miljard gespreid over een periode van vijf jaar en bestaan voornamelijk uit bijzondere herstructureringskosten. Voorzieningen voor deze kosten en afwaardering van activa worden getroffen na voltooiing van de noodzakelijke overlegprocedures en de afronding van de plannen.

In 2002 zijn in het kader van De Weg naar Groei € 1,3 miljard aan netto-kosten geboekt, waarvan € 1,1 miljard onder bijzondere posten. Tot aan de balansdatum, waarop 3 jaar van het 5-jaarsprogramma zijn verstreken, zijn in totaal € 5,2 miljard aan kosten geboekt, waarvan € 4,5 miljard als bijzondere posten.

Overige bijzondere posten bevatten de vrijval van voorzieningen (€ 98 miljoen) voor milieuclaims omdat is aangetoond dat deze niet langer benodigd zijn. Deze voorzieningen waren bij de verwerving van Bestfoods getroffen.

In 2001 waren de bijzondere posten inclusief een netto-bedrag van € 1,4 miljard voor De Weg naar Groei en € 811 miljoen winst op de verkoop van merken teneinde goedkeuring te krijgen van de mededingingsautoriteiten voor de verwerving van Bestfoods.

Onder de overige bijzondere posten in 2000 is een winst van € 143 miljoen opgenomen in verband met de verkoop van de Europese bakkerij-activiteiten en een verlies van € 980 miljoen op de overeengekomen verkoop van Elizabeth Arden. De laatste is aangepast als gevolg van de implementatie van FRS 19, maar deze aanpassing had geen invloed op de nettowinst. Zie onder 18 op pagina 92.

5 Rente

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Totaal rentelasten en soortgelijke kosten	(1 446)	(1 914)	(1 008)
Rentelasten en soortgelijke kosten van de Groep:			
Bankleningen en -schulden	(186)	(451)	(221)
Obligatie- en andere leningen	(1 228)	(1 463)	(787)
Aandeel in de rente van joint ventures	(5)	–	–
Aandeel in de rente van deelnemingen	(27)	–	–
Totaal rentebaten en soortgelijke opbrengsten van de Groep	247	210	374
Koersverschillen	26	(3)	12
	(1 173)	(1 707)	(622)
Af: geactiveerde rente op bedrijven gehouden ter verkoop	–	61	27
Bij: bijzondere rente	–	–	(37)
Totaal	(1 173)	(1 646)	(632)

De bijzondere rente in 2000 betrof voornamelijk betaalde vergoedingen voor niet-gebruikte financieringsfaciliteiten die voorafgaand aan de verwerving van Bestfoods waren gecommiteerd.

6 Belastingen over de winst uit gewone bedrijfsuitoefening

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Moeder- en groepsmaatschappijen ^{(a)(b)}	(1 515)	(1 522)	(1 271)
Joint ventures	(19)	(25)	(11)
Deelnemingen	(4)	–	–
Totaal	(1 538)	(1 547)	(1 282)
Waarvan:			
Correcties op voorgaande jaren			
Belastingen Verenigd Koninkrijk	11	(3)	(5)
Overige belastingen	245	61	36
(a) Vennootschapsbelasting			
Verenigd Koninkrijk 30,0%	(173)	(381)	(451)
Af: dubbele belasting	66	140	334
Belastingen in het Verenigd Koninkrijk	(107)	(241)	(117)
Bij: belastingen buiten het Verenigd Koninkrijk	(1 408)	(1 281)	(1 154)
	(1 515)	(1 522)	(1 271)
(b) Waarvan belasting op bijzondere posten:	241	232	404
Latente belastingen zijn opgenomen op basis van een volledige voorziening voor:			
Vervroegde afschrijvingen	50	87	119
Overige	242	(207)	153
	292	(120)	272

Waar van toepassing zijn de bedragen aangepast in verband met de implementatie van FRS 19, zie onder 18 op pagina 92.

Unilever beschouwt Europa als haar fiscale thuisbasis. De aansluiting tussen de theoretisch door Unilever in Europa verschuldigde belasting en de werkelijk verschuldigde belasting, uitgedrukt in een percentage van de winst uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen, is als volgt:

	% 2002	% 2001	% 2000
Theoretisch belastingtarief (zie onder)	33	33	32
Verschil als gevolg van:			
Andere tarieven van toepassing op niet-Europese landen	3	(1)	2
Belastingvoordelen	(3)	(3)	(2)
Bronbelasting op dividenden	1	3	3
Correcties op voorgaande jaren	(6)	(2)	(2)
Niet-aftekbare afwaardering goodwill	–	–	10
Niet-aftekbare afschrijving goodwill	9	12	4
Overige	2	1	2
Werkelijk belastingtarief (actueel en latent)	39	43	49
Werkelijk tarief voor latente belasting in verband met:			
Vervroegde afschrijving	1	2	5
Overig	6	(6)	6
Werkelijk actueel belastingtarief	46	39	60

78 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

6 Belastingen over de winst uit gewone bedrijfsuitoefening vervolg

In de voorgaande toelichting is het theoretisch belastingtarief vastgesteld op het gemiddelde van de belastingtarieven die van toepassing zijn in de Europese landen waarin Unilever actief is, gewogen op basis van de winst uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen in elk van deze landen.

De totale belastinglast in toekomstige perioden is afhankelijk van wijzigingen in tarieven voor vennootschapsbelasting in de landen waarin de Groep opereert. De tarieven voor actuele belasting zijn tevens afhankelijk van het verschil tussen fiscale afschrijving en commerciële afschrijving alsmede door het gebruik van compensatiemogelijkheden.

Analyses van de Europese en niet-Europese winst uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen en van de werkelijke belastinglast daarover zijn als volgt:

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Winst uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen			
Europa:			
Moeder- en groepsmaatschappijen	2 062	2 429	1 792
Joint ventures	19	21	14
Deelnemingen	12	–	–
	2 093	2 450	1 806
Buiten Europa:			
Groepsmaatschappijen	1 831	1 111	754
Joint ventures	60	63	42
Deelnemingen	(5)	–	–
	1 886	1 174	796
Totaal	3 979	3 624	2 602

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Belasting over de winst uit gewone bedrijfsuitoefening			
Europa:			
Moeder- en groepsmaatschappijen			
Te betalen belastingen	(723)	(760)	(942)
Latente belastingen	95	(114)	293
Waarvan:			
Vervroegde afschrijving	113	62	116
Overig	(18)	(176)	177
Joint ventures	(6)	(6)	(5)
Deelnemingen	(5)	–	–
	(639)	(880)	(654)
Buiten Europa:			
Groepsmaatschappijen			
Te betalen belastingen	(1 084)	(642)	(722)
Latente belastingen	197	(6)	100
Waarvan:			
Vervroegde afschrijving	(63)	25	3
Overig	260	(31)	97
Joint ventures	(13)	(19)	(6)
Deelnemingen	1	–	–
	(899)	(667)	(628)
Totaal	(1 538)	(1 547)	(1 282)

7 Samengevoegde winst per aandeel

	€ 2002	€ 2001	€ 2000
Per gewoon NV-aandeel van € 0,51:			
Basiswinst per aandeel	2,14	1,82	1,07
Basiswinst per aandeel BEIA	4,06	3,55	3,21
Winst per aandeel op verwaterde basis	2,07	1,77	1,05
	€ centen 2002	€ centen 2001	€ centen 2000
Per gewoon PLC-aandeel van 1,4p:			
Basiswinst per aandeel	32,05	27,27	16,08
Basiswinst per aandeel BEIA	60,86	53,29	48,20
Winst per aandeel op verwaterde basis	31,10	26,54	15,69

Berekeningswijze:

De samengevoegde winst per aandeel is berekend door de nettowinst toekomend aan de houders van het gewone kapitaal te delen door het gemiddelde aantal gewone aandelen dat het gedurende het jaar uitstaande gewone aandelenkapitaal van NV en PLC vertegenwoordigt, na aftrek van aandelen gehouden ter dekking van Unilevers werknemersaandelenopties die nog niet uitgeoefend zijn. Voor de berekening van het samengevoegde gewone kapitaal is op grond van de egalisatie-overeenkomst de koers £ 1 = f 12 = € 5,445 gebruikt.

De winst per aandeel BEIA (vóór bijzondere posten en afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa) wordt vermeld omdat de bestuursleden van mening zijn dat hierdoor een beter inzicht wordt gegeven in de ontwikkeling van de resultaten van de Groep gedurende de uitvoering van de strategie De Weg naar Groei.

De berekening van de winst per aandeel op verwaterde basis is gebaseerd op (a) uitoefening in het jaar 2008 van het recht op conversie in gewone aandelen PLC, toekomend aan de houders van aandelen in een groepsmaatschappij. Voor nadere informatie wordt verwezen naar 'Zeggenschap in Unilever' op pagina 139, en (b) de uitoefening van optierechten (zie onder 29 op de pagina's 101 tot en met 109).

Berekening gemiddeld aantal eenheden van aandelen:

	Aantal eenheden (in miljoenen) van € 0,51		
	2002	2001	2000
Gemiddeld gewoon aandelenkapitaal: NV	571,6	571,6	571,6
PLC	436,7	436,7	436,7
af: door employee share trusts en groepsmaatschappijen gehouden aandelen	(31,6)	(25,5)	(19,1)
Gemiddeld aantal eenheden van aandelen voor alle berekeningen, uitgezonderd winst per aandeel op verwaterde basis	976,7	982,8	989,2
bij: aandelen uit te geven in 2008	23,6	23,6	23,6
bij: opties op aandelen	35,3	23,5	17,2
af: aandelen uit te geven tegen reële waarde	(29,0)	(19,9)	(15,7)
Gecorrigeerd gemiddeld aantal eenheden voor de berekening van de winst per aandeel op verwaterde basis	1 006,6	1 010,0	1 014,3

7 Samengevoegde winst per aandeel vervolg

	Aantal eenheden (in miljoenen) van 1,4p		
	2002	2001	2000
Gemiddeld gewoon aandelenkapitaal: NV	3 810,5	3 810,5	3 810,5
PLC	2 911,5	2 911,5	2 911,5
af: door employee share trusts en groepsmaatschappijen gehouden aandelen	(210,4)	(169,7)	(127,2)
Gemiddeld aantal eenheden van aandelen voor alle berekeningen, uitgezonderd winst per aandeel op verwaterde basis	6 511,6	6 552,3	6 594,8
bij: aandelen uit te geven in 2038	157,5	157,5	157,5
bij: opties op aandelen	235,3	156,3	114,6
af: aandelen uit te geven tegen reële waarde	(193,6)	(132,7)	(105,1)
Gecorrigeerd gemiddeld aantal eenheden voor de berekening van de winst per aandeel op verwaterde basis	6 710,8	6 733,4	6 761,8

Berekening nettowinst voor de berekeningen van de winst per aandeel:

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Nettowinst	2 129	1 838	1 105
af: preferent dividend	(42)	(51)	(44)
Aan houders van het gewone kapitaal toekomende nettowinst voor de berekening van basiswinst per aandeel en winst per aandeel op verwaterde basis	2 087	1 787	1 061
bij: bijzondere posten na belasting	661	334	1 709
bij: afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa na belasting	1 216	1 371	409
Aan houders van het gewone kapitaal toekomende nettowinst vóór bijzondere posten en afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa	3 964	3 492	3 179

8 Dividend op gewoon kapitaal

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Dividend op gewoon kapitaal			
Interim-dividend	(537)	(491)	(475)
Slotdividend	(1 122)	(1 039)	(939)
Totaal	(1 659)	(1 530)	(1 414)
	€ 2002	€ 2001	€ 2000
Dividend per gewoon aandeel NV van € 0,51			
Interim-dividend	0,55	0,50	0,48
Slotdividend	1,15	1,06	0,95
Totaal	1,70	1,56	1,43

	Pence 2002	Pence 2001	Pence 2000
Dividend per gewoon aandeel PLC van 1,4p			
Interim-dividend	5,21	4,65	4,40
Slotdividend	10,83	9,89	8,67
Totaal	16,04	14,54	13,07

Voor nadere gegevens inzake de dividenden over de jaren 1998 tot en met 2002 wordt verwezen naar pagina 146.

9 Goodwill en immateriële vaste activa

Aan intern gegenereerde immateriële vaste activa wordt geen waarde toegekend. Goodwill en identificeerbare immateriële vaste activa verworven na 1 januari 1998 worden geactiveerd en afgeschreven ten laste van de bedrijfswinst over hun verwachte levensduur, tot een maximum van 20 jaar. Goodwill en immateriële vaste activa verworven vóór 1 januari 1998 werden in het jaar van verwerving afgeschreven ten laste van In het bedrijf behouden winst.

Ingevolge FRS 11 'Impairment of Fixed Assets and Goodwill' in het Verenigd Koninkrijk en SFAS 142 in de Verenigde Staten worden goodwill en immateriële vaste activa onderzocht op duurzame waardedalingen. Eventuele waardedalingen worden als bedrijfskosten ten laste van de winst- en verliesrekening geboekt op het moment dat ze optreden.

Immateriële vaste activa hebben voornamelijk betrekking op handelsmerken.

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Aanschaffingswaarde na aftrek van cumulatieve afschrijvingen		
Goodwill ^(a)	15 328	18 715
Immateriële vaste activa	4 946	6 249
Totaal	20 274	24 964

Mutaties gedurende 2002

	€ miljoen Goodwill ^(a)	€ miljoen Immateriële vaste activa

Aanschaffingswaarde

1 januari	20 093	6 702
Toename/(afname)	-	18
Verwervingen/(verkoop)	282	(227)
Valutaherkeningseffecten	(3 030)	(890)
31 december	17 345	5 603

Afschrijvingen

1 januari	(1 378)	(453)
Verkoop	11	19
Afschrijvingen ten laste van de winst- en verliesrekening ^(b)	(932)	(313)
Valutaherkeningseffecten	282	90
31 december	(2 017)	(657)

Nettoboekwaarde per 31 december

	15 328	4 946
--	--------	-------

(a) Aangepast in verband met de implementatie van FRS 19, zie onder 18 op pagina 92.

(b) Inclusief een bijzondere afwaardering ten gevolge van herstructurering van € 22 miljoen.

80 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

10 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van aanschaffingswaarde, verminderd met afschrijvingen. Afschrijving vindt plaats volgens vaste percentages van de netto-aanschafwaarde, die zijn gebaseerd op de verwachte gemiddelde levensduur van de activa. Voor de voornaamste categorieën van activa is hieronder de verwachte levensduur vermeld:

Gebouwen in eigendom (op terreinen in eigendom vindt geen afschrijving plaats)	33-40 jaar
Terreinen en gebouwen in erfpacht of huur	*33-40 jaar
Machines en installaties	3-20 jaar
Motorvoertuigen	3-6 jaar

*als de erfpacht- of huurtermijn korter is dan 33 jaar, wordt deze aangehouden

Materiële vaste activa worden, in overeenstemming met FRS 11 in het Verenigd Koninkrijk en SFAS 144 in de Verenigde Staten, beoordeeld op eventuele permanente waardeverminderingen. Eventuele waardeverminderingen van dergelijke activa worden, als bedrijfskosten, in de winst- en verliesrekening verwerkt op het moment dat ze optreden.

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Aanschaffingswaarde na aftrek van cumulatieve afschrijvingen:		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen ^(a)	2 622	3 106
Machines en installaties	4 814	6 134
Totaal	7 436	9 240
(a) inclusief: terreinen in eigendom	282	383
terreinen in erfpacht/ huur (hoofdzakelijk op lange termijn)	63	84
Geschatte vervangingswaarde van de materiële vaste activa na aftrek van cumulatieve afschrijvingen op vervangingswaardebasis	8 535	10 529
Op basis van vervangingswaarde zouden de afschrijvingskosten in de winst- en verliesrekening zijn vermeerderd met	(220)	(248)
Verplichtingen voor investeringsprojecten per 31 december	244	298

Mutaties gedurende 2002

€ miljoen
Bedrijfs-
gebouwen
en -terreinen

€ miljoen
Machines
en
installaties

	€ miljoen	€ miljoen
Aanschaffingswaarde		
1 januari	4 570	13 597
Valutaher rekeningseffecten	(556)	(1 501)
Investeringsen	182	1 116
Verkopen	(255)	(918)
Verwerving/verkoop van groepsmaatschappijen	(176)	(761)
Andere mutaties	85	(85)
31 december	3 850	11 448
Afschrijvingen		
1 januari	(1 464)	(7 463)
Valutaher rekeningseffecten	184	855
Verkopen	136	696
Verwerving/verkoop van groepsmaatschappijen	81	450
Afschrijvingen ten laste van de winst- en verliesrekening ^(b)	(124)	(1 213)
Andere mutaties	(41)	41
31 december	(1 228)	(6 634)
Nettoboekwaarde per 31 december	2 622	4 814
Hierin begrepen vooruitbetalingen en onderhanden werk	64	495

(b) Inclusief een last van € 300 miljoen met betrekking tot het afschrijven van bepaalde vaste activa tot netto-opbrengst-waarde in verband met herstructureringsprojecten, waarvan € 256 miljoen was aan te merken als bijzondere posten.

11 Financiële vaste activa

Joint ventures zijn bedrijven waarin de Groep een langetermijnbelang heeft en waarvan zij de zeggenschap deelt met een of meer andere partners. Deelnemingen zijn bedrijven waarin de Groep een belang heeft en waarop zij een belangrijke invloed kan uitoefenen.

Belangen in joint ventures en deelnemingen zijn in de geconsolideerde balans opgenomen voor het aandeel van de Groep in hun geaggregeerde activa en passiva.

Overige financiële vaste activa zijn opgenomen tegen kostprijs, verminderd met afboekingen die een duurzame vermindering in waarde weerspiegelen.

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Aandeel in bruto-activa van joint ventures	370	855
Aandeel in bruto-passiva van joint ventures	(96)	(147)
Nettovermogenswaarde van joint ventures	274	708
Nettovermogenswaarde van deelnemingen	1	-
Totaal joint ventures en deelnemingen	275	708
Overige financiële vaste activa	404	176
Totaal financiële vaste activa	679	884

11 Financiële vaste activa vervolg

De volgende tabellen tonen de mutaties in joint ventures, deelnemingen en overige financiële vaste activa gedurende het jaar.

Joint ventures – mutaties gedurende 2002	€ miljoen	
	Goodwill	Overig
1 januari	513	195
Verwervingen/verkopen	(225)	(100)
Afschrijvingen	(16)	–
Valutaherkeningseffecten	(61)	(19)
Andere mutaties	–	(8)
Aandeel in de niet-uitgekeerde winsten	–	(5)
31 december	211	63

Deelnemingen – mutaties gedurende 2002	€ miljoen	
	Goodwill	Overig
1 januari	–	–
Verwervingen/verkopen	178	(195)
Afschrijvingen van goodwill	(6)	–
Valutaherkeningseffecten	(18)	20
Andere mutaties	–	1
Aandeel in de niet-uitgekeerde winsten	–	6
	154	(168)
Waarvan: negatieve netto-vermogenswaarde van JohnsonDiversey verantwoord onder voorzieningen (€ 15 miljoen netto)	(154)	169
31 december	–	1

Deelnemingen bestaan voornamelijk uit onze belangen in JohnsonDiversey Holdings Inc. en Langholm Capital. Andere beleggingen in durfkapitaal zijn opgenomen onder overige financiële vaste activa. Voor nadere informatie zie pagina 10.

Overige financiële vaste activa – mutaties gedurende 2002	€ miljoen
1 januari	176
Verwervingen/verkopen	215
Valutaherkeningseffecten	(51)
Andere mutaties	64
31 december	404

Overzicht van genoteerde en niet-genoteerde financiële vaste activa	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Financiële vaste activa op erkende beurzen genoteerd	19	21
Niet-genoteerde financiële vaste activa	660	863
Totaal financiële vaste activa	679	884
Marktwaaarde van financiële vaste activa	19	21

Niet-genoteerde financiële vaste activa bevatten onder meer de lening die aan JohnsonDiversey is verstrekt als onderdeel van de koopprijs van de DiverseyLever-activiteiten.

De aan JohnsonDiversey verschuldigde vergoedingen voor haar verkoopagentschap bedragen ongeveer € 85 miljoen per jaar. De door JohnsonDiversey over het jaar 2002 te betalen rente bedroeg € 17 miljoen.

€ miljoen 2002 € miljoen 2001 € miljoen 2000

Overige inkomsten uit financiële vaste activa	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Inkomsten uit overige financiële vaste activa	8	2	2
Winst(verlies) op verkoop	(15)	10	(6)
Totaal	(7)	12	(4)

Per 31 december waren de balansposten in verband met verbonden partijen als volgt:

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Handelsvorderingen	38	–
Vorderingen uit hoofde van financieringen	247	–

12 Voorraden

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Grond- en hulpstoffen	1 720	2 105
Gereed product en handelsgoederen	2 780	3 238
Totaal voorraden	4 500	5 343

13 Vorderingen

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Kortlopend:		
Handelsdebiteuren	4 112	5 344
Overlopende activa	573	548
Overige vorderingen	1 190	1 293
	5 875	7 185
Langlopend:		
Vooruitbetalingen m.b.t. bij fondsen ondergebrachte pensioenregelingen 17	840	917
Latente belastingen (a) 18	1 292	1 610
Overige vorderingen	224	322
	2 356	2 849
Totaal der vorderingen	8 231	10 034

(a) Aangepast in verband met de implementatie van FRS 19, zie onder 18 op pagina 92.

De volgende informatie wordt vereist door overzicht 210.12-09 van Regulation S-X van de Securities and Exchange Commission in de Verenigde Staten.

€ miljoen 2002 € miljoen 2001 € miljoen 2000

Voorziening voor dubieuze debiteuren	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Mutaties gedurende het jaar:			
1 januari	328	307	279
T.l.v. de winst- en verliesrekening	155	96	84
T.l.v. andere rekeningen (a)	(24)	13	54
Onttrekkingen	(165)	(88)	(110)
31 december	294	328	307

(a) Inclusief omrekeningsverschil op de beginbalans.

82 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

14 Nettokas/(-schuld)

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Effecten		
Ter beurse genoteerd	62	43
Niet ter beurse genoteerd	1 164	396
	1 226	439
Liquide middelen		
Direct opvraagbaar en in kas	1 602	1 576
Deposito's	650	286
	2 252	1 862
Leningen		
Bankleningen en bankschulden	(1 844)	(2 893)
Obligatieleningen en andere leningen	(18 600)	(22 607)
	(20 444)	(25 500)
Totaal nettokas/(-schuld)	(16 966)	(23 199)

Effecten omvatten kortetermijndeposito's, staatsobligaties en geld- en kapitaalmarktinstrumenten met een rating van A- of hoger.

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Leningen – aanvullende gegevens		
De aflossing vindt als volgt plaats:		
Binnen 1 jaar:		
Bankleningen en bankschulden	1 514	2 719
Obligatieleningen en andere leningen	7 997	8 560
Totaal verschuldigd binnen 1 jaar	9 511	11 279
Na 1 jaar maar binnen 2 jaar	1 734	5 090
Na 2 jaar maar binnen 3 jaar	2 047	1 736
Na 3 jaar maar binnen 4 jaar	1 807	2 257
Na 4 jaar maar binnen 5 jaar	1 807	1 917
Na 5 jaar in termijnen	–	–
niet in termijnen	3 538	3 221
Totaal verschuldigd na meer dan 1 jaar	10 933	14 221
Totaal uitstaand bedrag aflosbaar in termijnen waarvan ten minste één na 5 jaar opeisbaar	2	–
Leningen waarvoor zakelijke zekerheden zijn gegeven – hoofdzakelijk bankleningen en bankschulden	44	24
Waarvan met zekerheden op materiële vaste activa	6	15

De volgende tabellen en die op pagina 83 houden rekening met de diverse renteswaps en valutatermijncontracten die door de Groep zijn aangegaan, waarover onder 15 op de pagina's 83 tot en met 85 meer informatie wordt gegeven. Details over specifieke obligaties en andere leningen worden tevens hierna gegeven.

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
NV		
Lening met variabele rente 2002 (\$)	–	2 541
Lening met variabele rente 2003 (€)	1 000	999
Lening met variabele rente 2003 (\$)	477	564
Lening met variabele rente 2003 (JPY)	402	430
4,750% obligatielening 2004 (€)	998	997
7,250% obligatielening 2004 (\$)	238	282
6,500% obligatielening 2004 (€)	159	159
7,125% obligatielening 2004 (€)	228	228
6,625% obligatielening 2005 (\$)	191	226
3,375% obligatielening 2005 (CHF)	343	337
5,125% obligatielening 2006 (€)	998	997
5,125% obligatielening 2006 (\$)	474	561
4,250% obligatielening 2007 (€)	996	–
5,000% obligatielening 2007 (\$)	617	–
Verhandelbare promesses (€)	962	797
Verhandelbare promesses (£)	234	1 007
Verhandelbare promesses (\$)	595	1 055
Verhandelbare promesses (CHF)	93	168
Overige	788	433
Totaal NV	9 793	11 781

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
PLC		
Eonia geïndexeerde lening 2002 (€)	–	500
Lening met variabele rente 2002 (€)	–	1 000
Lening met variabele rente 2002 (£)	–	213
5,375% obligatielening 2003 (€)	1 250	1 249
Verhandelbare promesses (€)	59	–
Verhandelbare promesses (£)	98	–
Overige ^(a)	–	(6)
Totaal PLC	1 407	2 956

Overige groepsmaatschappijen

Verenigde Staten:		
6,750% obligatielening 2003 (\$)	1 429	1 694
6,875% obligatielening 2003 (\$)	95	113
6,875% obligatielening 2005 (\$)	1 427	1 694
6,150% obligatielening 2006 (\$)	277	325
7,125% obligatielening 2010 (\$)	1 657	1 977
7,000% obligatielening 2017 (\$)	135	160
7,250% obligatielening 2026 (\$)	270	319
6,625% obligatielening 2028 (\$)	209	246
5,900% obligatielening 2032 (\$)	943	–
5,000% obligatielening 2045 (CHF)	138	135
5,600% obligatielening 2097 (\$)	87	103
Verhandelbare promesses (\$)	351	838
Overige	41	82
Thailand:		
3,300% obligatielening 2007 (Thaise baht)	144	–
Andere landen		
	197	184
Totaal overige groepsmaatschappijen	7 400	7 870
Totaal obligatieleningen en andere leningen	18 600	22 607

(a) Het negatieve bedrag onder 2001 heeft betrekking op het koersverschil op de valutaswap waarmee bepaalde leningen in euro's naar ponden zijn geswapt.

14 Nettokas/(-schuld) vervolg

Unilever beschikt over de volgende, niet-gebruikte, gecommitteerde faciliteiten per 31 december 2002:

- roulerende bilaterale kredietfaciliteiten gedurende 364 dagen van in totaal \$ 3 403 miljoen (2001: \$ 3 020 miljoen);
- roulerende bilaterale kredietfaciliteiten gedurende 5 jaar van in totaal \$ 334 miljoen (2001: nihil);
- roulerende 364 dagen durende leningencommitments van \$ 400 miljoen (2001: \$ 200 miljoen) met de mogelijkheid om leningen met een looptijd van 364 dagen uit te geven;
- 364 dagen bilaterale money market commitments van in totaal \$ 2 080 miljoen (2001: \$ 1 775 miljoen), onder welke de deelnemende banken, onder bepaalde voorwaarden, in zullen schrijven op leningen met looptijden tot en met drie jaar.

In aanvulling hierop beschikken werkmaatschappijen over diverse faciliteiten die voornamelijk ongecommitteerd zijn.

Het gemiddelde rentetarief in 2002 op leningen met een korte looptijd was 5% (2001: 7%).

De renteprofielen van de financiële activa en passiva van de Groep, uitgesplitst in de voornaamste valuta's, zijn weergegeven in de volgende tabel.

Renteprofiel en valuta-analyse van financiële activa

	€ miljoen		Vaste rente	Vaste rente	Vaste rente	€ miljoen		Totaal
	Vaste rente	Vaste rente				Variabele rente	Totaal	
		Gewogen gemiddelde rente voet		Gewogen gemiddelde rente fixing periode				
Activa – 2002								
Euro ^(b)	512	10,9%	1,4 jaar	670	1 182			
Pond sterling	–			123	123			
US dollar	246	10,7%	10,3 jaar	445	691			
Indiase roepie	–			568	568			
Overige	–			1 122	1 122			
Totaal ^(a)	758			2 928	3 686			
Activa – 2001								
Euro ^(b)	806	11,0%	1,3 jaar	(202)	604			
Pond sterling	–			334	334			
US dollar	–			79	79			
Indiase roepie	–			558	558			
Overige	–			726	726			
Totaal	806			1 495	2 301			

(a) Inclusief monetaire activa binnen de financiële vaste activa.

(b) Het gefixeerde percentage van 10,9% (2001: 11,0%) in 2002 heeft betrekking op een cross currency interest rate swap gekoppeld aan een intercompany lening. De hiermee verband houdende vaste US dollar-rentelast is opgenomen onder de US dollar verplichtingen met een vaste rente.

Renteprofiel en valuta-analyse van financiële passiva

	€ miljoen		Vaste rente	Vaste rente	Vaste rente	€ miljoen		Totaal
	Vaste rente	Vaste rente				Variabele rente	Totaal	
		Gewogen gemiddelde rente voet		Gewogen gemiddelde rente fixing periode				
Passiva – 2002								
Euro	32	4,8%	4,7 jaar	221	253			
Pond sterling	367	6,3%	1,4 jaar	1 017	1 384			
US dollar	11 363	6,2%	6,7 jaar	4 542	15 905			
Thaise Baht	262	3,7%	2,9 jaar	128	390			
Overige	247	5,1%	24,0 jaar	2 265	2 512			
Totaal	12 271			8 173	20 444			
Passiva – 2001								
Euro	68	6,0%	3,1 jaar	1 728	1 796			
Pond sterling	1 429	7,2%	0,7 jaar	320	1 749			
US dollar	11 687	6,7%	5,4 jaar	7 288	18 975			
Overige	252	5,0%	24,2 jaar	2 728	2 980			
Totaal	13 436			12 064	25 500			

15 Financiële instrumenten

De Groep heeft een uitgebreid, door de raden van bestuur goedgekeurd financieel beleid betreffende het gebruik van eenvoudige financiële instrumenten. Deze instrumenten worden nagenoeg uitsluitend gebruikt voor het afdekken van risico's. Er bestaan controlemaatregelen die betrekking hebben op alle financiële instrumenten. Deze bevatten gedragslijnen, richtlijnen, risicolimieten, een systeem van autorisatie en onafhankelijke rapportages. De uitvoering wordt nauwkeurig gevolgd en de interne accountantsdienst voert onafhankelijke beoordelingen uit. De toegepaste grondslagen voor deze instrumenten zijn in overeenstemming met hetgeen in het Verenigd Koninkrijk en Nederland algemeen aanvaard is en maken gebruik van 'hedge accounting principles' conform de toegepaste grondslagen vermeld op pagina 67. Het gebruik van instrumenten met hefboomwerking is niet toegestaan. Hierna wordt nadere informatie verstrekt over de instrumenten die gebruikt worden voor het beheersen van rente- en valutarisico's, alsmede over de omvang en de risico's verbonden aan het gebruik van deze instrumenten.

Met uitzondering van informatie over Unilevers valutarisico's zijn debiteuren, handels- en overige crediteuren niet begrepen in de onderstaande analyse noch in de rente- en valutarisico-overzichten onder 14, ofwel vanwege het weglaten van kortetermijnposten zoals toegestaan door Financial Reporting Standard 13 in het Verenigd Koninkrijk, ofwel omdat de bedragen niet materieel zijn.

Unilever voert een rentebeleid gericht op het optimaliseren van de nettorentebaten en -lasten en het verlagen van de volatiliteit. Derivaten worden gebruikt om de renterisico's verbonden aan schulden en liquide middelen te beheersen. De financiële positie van de Groep is grotendeels gefixeerd door langlopende obligaties tegen vaste rentetarieven uit te geven en gebruik te maken van eenvoudige derivaten, zoals renteswaps. In het algemeen worden kasmiddelen kort belegd tegen variabele rentetarieven.

Aan het einde van 2002 golden vaste rentetarieven voor ongeveer 80% van de verwachte nettoschuld voor 2003 en voor 47% van die voor 2004 (vergeleken met 54% voor 2002 en 47% voor 2003 eind 2001).

84 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

15 Financiële instrumenten vervolg

De nominale waarden van de rentederivaten worden in de tabel hieronder vermeld. Deze nominale waarden geven, indien vergeleken met de nominale waarde van de onderliggende schulden, geen goed beeld van de mate waarin financiële instrumenten gebruikt worden. Dit komt doordat bepaalde financiële instrumenten opeenvolgende aanvangs- en vervaldata hebben, terwijl zij betrekking hebben op dezelfde onderliggende schulden in verschillende perioden. Hoewel de nominale bedragen de omvang van deze activiteiten weergeven, geven zij daarom nog geen juist beeld van de kredietrisico's die de Groep loopt. Voor informatie over ons beleid ten aanzien van de beheersing van kredietrisico's zie pagina 37.

	€ miljoen	€ miljoen
	Nominale waarden per 31 december	
	2002	2001
Renteswaps	15 804	21 360

De volgende tabel laat de mate zien waarin de Groep niet verwerkte winsten en verliezen heeft met betrekking tot rente-instrumenten aan het begin en aan het einde van het jaar. Het toont tevens de mutatie in de marktwaarde van deze instrumenten gedurende 2002.

	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen
	Winsten	Verliezen	Totale netto-winsten/(-verliezen)
Niet verwerkte winsten en verliezen:			
1 januari	151	(293)	(142)
Waarvan verwerkt in het afgelopen jaar	61	(234)	(173)
Waarvan niet verwerkt in het afgelopen jaar	90	(59)	31
Nieuwe winsten en verliezen die niet in het afgelopen jaar zijn verwerkt	210	(145)	65
31 december 2002	300	(204)	96
Realisatie verwacht volgend jaar	129	(147)	(18)
Realisatie verwacht later	171	(57)	114

De volgende tabel laat de mate zien waarin de Groep op de balans (wel verwerkte maar uitgestelde) winsten en verliezen heeft met betrekking tot rente-instrumenten aan het begin en aan het einde van het jaar. Het laat tevens zien welk bedrag in het afgelopen jaar in de winst- en verliesrekening is opgenomen en bedragen die in de winst- en verliesrekening over 2003 of daarop volgende jaren worden verwacht.

	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen
	Winsten	Verliezen	Totale netto-winsten/(-verliezen)
Uitgestelde winsten en verliezen			
1 januari	10	(82)	(72)
Waarvan verwerkt in het afgelopen jaar	5	(29)	(24)
Waarvan niet verwerkt in het afgelopen jaar	5	(53)	(48)
Nieuwe winsten en verliezen die niet in het afgelopen jaar zijn verwerkt	–	5	5
31 december 2002	5	(48)	(43)
Te verwerken in de winst- en verliesrekening volgend jaar	5	(25)	(20)
Te verwerken in de winst- en verliesrekening daarna	–	(23)	(23)

Op basis van het valutabeleid van de Groep worden risico's op transacties, die doorgaans een looptijd korter dan een jaar hebben, in het algemeen afgedekt door gebruik te maken van valutatermijncontracten. Eind 2002 was in de marktwaarde van deze instrumenten een ongerealiseerde winst van € 572 miljoen opgenomen (2001: een verlies van € 157 miljoen). Deze winst werd grotendeels tenietgedaan door geboekte ongerealiseerde verliezen op de onderliggende activa en passiva.

	€ miljoen	€ miljoen
	Nominale waarden per 31 december	
	2002	2001
Valutacontracten – aankoop	3 627	6 053
– verkoop	11 076	13 812
Totaal	14 703	19 865

Ons beleid voor de financiering van investeringen in onze dochtermaatschappijen is uiteengezet in het financieel verslag op pagina's 36 en 37. Eind 2002 was ongeveer 75% (2001: 67%) van Unilevers totale eigen vermogen genoteerd in de valuta van de beide moedermaatschappijen, de euro en het pond sterling.

Kredietrisico's worden geminimaliseerd door zaken te doen met een beperkte groep financiële instellingen met een hoge kredietwaardigheid en door te werken binnen overeengekomen limieten voor elk van die instellingen. Er is geen aanmerkelijke concentratie van kredietrisico bij één enkele instelling.

Voor het grootste deel van de rentederivaten zijn overkoepelende nettingovereenkomsten gesloten. Het risico in het geval dat een instelling haar verplichtingen niet nakomt, wordt bepaald door de mate waarin marktprijzen zijn gewijzigd sinds de contracten werden gesloten. De Groep meent dat het risico van dergelijke verliezen verwaarloosbaar is.

De volgende tabel geeft een overzicht van de reële waarde en boekwaarde van de verschillende financiële instrumenten per 31 december:

	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen
	Reële waarde		Boekwaarde	
	2002	2001	2002	2001
Financiële activa:				
Overige financiële vaste activa	404	176	404	176
Effecten	1 226	439	1 226	439
Liquide middelen	2 252	1 862	2 252	1 862
	3 882	2 477	3 882	2 477
Financiële passiva:				
Bankleningen en bankschulden	(1 849)	(2 899)	(1 844)	(2 893)
Obligatieleningen en andere leningen	(19 675)	(23 125)	(18 600)	(22 607)
	(21 524)	(26 024)	(20 444)	(25 500)
Derivaten:				
Renteswaps				
– vorderingen	300	151	152	134
– schulden	(204)	(293)	(6)	(10)
Valutacontracten				
– vorderingen	780	190	780	190
– schulden	(208)	(347)	(208)	(347)

De reële waarde van beursgenoteerde financiële vaste activa is gebaseerd op hun marktwaarde. De reële waarde van niet aan de beurs genoteerde financiële vaste activa wijkt niet materieel af van hun boekwaarde. De boekwaarde van effecten is gebaseerd op hun

15 Financiële instrumenten vervolg

marktwaarde. Liquide middelen, bankleningen en bankschulden hebben een reële waarde die hun boekwaarde benadert als gevolg van hun kortlopende karakter. De reële waarde van valutatermijncontracten weerspiegelt het ongerealiseerde resultaat bij herwaardering van de contracten tegen wisselkoersen geldend aan het eind van het jaar. De reële waarde van obligatieleningen en andere leningen, renteswaps en rentetermijncontracten is vastgesteld op basis van de netto contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen die met deze instrumenten samenhangen. De reële waarde van kortlopende debiteuren en crediteuren is nagenoeg gelijk aan hun boekwaarde.

In november 2001 heeft NV een contract afgesloten voor de levering van 10 000 000 PLC-aandelen in november 2006 voor 559 pence per aandeel. Indien de koers van de PLC-aandelen met meer dan 5% onder 559 pence daalt dienen zakelijke zekerheden gesteld te worden.

Valutarisico's

Group Treasury beheerst, in overeenstemming met het beleid van Unilever, de valutarisico's die voortvloeien uit de financierings- en investeringsactiviteiten van Unilever.

Het doel van Unilevers valutabeleid is om werkmaatschappijen de gelegenheid te geven de uit handelsactiviteiten voortvloeiende valutarisico's effectief te beheersen binnen een controlestructuur die Unilever niet blootstelt aan onnodige valutarisico's. Werkmaatschappijen zijn verplicht vrijwel alle valutarisico's voortvloeiend uit handelsactiviteiten af te dekken. Elke maatschappij opereert binnen een specifieke maximale risicolimiet. De Business Groups houden toezicht op de toepassing van dit beleid. Dit beleid leidt ertoe dat het saldo van monetaire activa en passiva per 31 december 2002 die onderhevig zijn aan valutaschommelingen, niet materieel is.

16 Handels- en overige crediteuren

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Kortlopend:		
Handelscrediteuren	4 414	4 882
Sociale lasten en andere belastingen	458	534
Overlopende passiva	2 889	3 196
Belastingen over de winst	857	977
Dividenden	1 138	1 057
Overige	1 335	1 287
	11 091	11 933
Langlopend:		
Overlopende passiva	147	246
Belastingen over de winst	365	377
Overige	129	182
	641	805
Totaal handels- en overige crediteuren	11 732	12 738

17 Pensioenen en soortgelijke verplichtingen

Beschrijving van de regelingen

In de meeste landen wordt door de Unilever-groep in werknemerspensioenen voorzien door (eind)loonregelingen gebaseerd op de pensioengrondslag en diensttijd van de werknemer. Deze worden hetzij bij externe fondsen ondergebracht, hetgeen voor de meerderheid van de regelingen het geval is, hetzij gedekt door voorzieningen in de groepsbalans. De Groep verstrekt ook andere vergoedingen aan gepensioneerde medewerkers, hoofdzakelijk voor gezondheidszorg in de Verenigde Staten. Deze zijn grotendeels niet bij externe fondsen ondergebracht maar voorzien in de balans van de Groep.

De Groep heeft ook een aantal beschikbare-premieregelingen. De activa van al deze regelingen van de Groep worden gehouden in onafhankelijk beheerde fondsen. De pensioenkosten in de winst- en verliesrekening vertegenwoordigen de bijdragen van de Groep aan die fondsen.

Waarderingsgrondslagen

De Groep verwerkt pensioenen momenteel in overeenstemming met de standaard SSAP 24 in het Verenigd Koninkrijk. De doelstelling van deze standaard is het op een systematische manier verdelen van de pensioenkosten over de diensttijden van de werknemers en dat de reguliere kosten een redelijk stabiel percentage van de salarissen zijn. De regelingen voor overige vergoedingen aan gepensioneerden worden verwerkt in overeenstemming met de Amerikaanse standaarden SFAS 106 en SFAS 112 die principes hanteren die vergelijkbaar zijn met die in het Verenigd Koninkrijk. Alle regelingen worden regelmatig door actuarissen beoordeeld. Actuariële waarderungen worden uitgevoerd door externe adviseurs of door actuarissen in dienst van de Unilever Groep, gebruikmakend van de 'projected unit'-methode. De actuariële aannames die gebruikt worden voor de berekening van de pensioenverplichting verschillen per land. Conform de doelstelling van de standaard zijn de aannames in het algemeen gebaseerd op langetermijngemiddelden en worden de waarderungen van de pensioenactiva, gebaseerd op marktwaarden, geëgaliseerd.

De Accounting Standards Board in het Verenigd Koninkrijk vereist tevens aanvullende informatie gebaseerd op FRS 17. De doelstelling van FRS 17 is het weergeven van de pensioenkosten en kosten van andere vergoedingen na pensionering alsmede pensioenactiva en -passiva tegen marktwaarde per balansdatum. Unilever zal de volledige bepalingen van FRS 17 met ingang van 1 januari 2003 implementeren. De toelichtingen in het kader van FRS 17 worden gegeven op de pagina's 87 tot en met 90.

86 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

17 Pensioenen en soortgelijke verplichtingen vervolg SSAP 24 – Pensioenen en soortgelijke verplichtingen

Winst- en verliesrekening	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Als personeelskosten ten laste van de winst uit gewone bedrijfsuitoefening geboekt: (Eind)loonregelingen			
Reguliere kosten	(354)	(381)	(324)
Bijzondere ontslagregelingen	(96)	(78)	(88)
Bijzondere toename van het niet-verrekenbare overschot	(46)	–	–
Oprenting van de pensioenvoorzieningen in de balans	(136)	(110)	(117)
Amortisatie van overschotten/tekorten	339	370	309
Beschikbare-premieregelingen	(26)	(24)	(8)
Overige regelingen voor gepensioneerden	(97)	(103)	(77)
Totaal pensioenen en soortgelijke verplichtingen ³	(416)	(326)	(305)

De pensioenkosten en de premies door de Groep betaald aan pensioenfondsen zijn de laatste jaren afgenomen, voornamelijk door overschotten in de twee grootste fondsen van de Groep. Deze overschotten komen door middel van amortisatie, gebruikmakend van de annuïteitenmethode in de winst- en verliesrekening tot uitdrukking.

Balans

Pensioenen en soortgelijke verplichtingen in de balans zijn voornamelijk langetermijn verplichtingen bestaande uit:

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Niet bij fondsen ondergebrachte pensioenverplichtingen	1 320	1 414
Bij fondsen ondergebrachte pensioenverplichtingen	987	987
Overige regelingen voor gepensioneerden	1 073	1 284
Netto SSAP 24 verplichtingen, vóór belastingen	3 380	3 685
Bestaand uit:		
Posten geclassificeerd als vorderingen langer dan één jaar ¹³	(840)	(917)
Voorzieningen	4 220	4 602
Mutaties gedurende het jaar		
1 januari	4 602	
Valutaherkeningseffecten	(258)	
Winst- en verliesrekening	416	
Betalingen	(400)	
Verwervingen/verkopen	(74)	
Overige correcties	(66)	
31 december	4 220	

Aanvullende informatie

Het is het beleid van de Groep om alle regelingen tenminste om de drie jaar formeel te waarderen. De waarderingen van de belangrijkste pensioenregelingen, welke gezamenlijk 90% van alle (eind)loonregelingen qua marktwaarde van de pensioenactiva en de nettovoorzieningen vertegenwoordigen, zijn geprojecteerd naar jaareinde en leiden tot de volgende samengevoegde informatie:

	€ miljoen 31 december 2002	€ miljoen 31 december 2001	€ miljoen 31 december 2002	€ miljoen 31 december 2001
	Pensioenregelingen		Overige regelingen	
Actuariële waarde van pensioenactiva op het meest recente waarderingstmoment	15 515	16 762	2	3
Voorzieningen	3 147	3 318	1 073	1 284
Vooruitbetalingen	(840)	(917)	–	–
Verplichtingen	16 590	16 306	1 042	1 210
Dekkingsgraad % ^(a)	107%	118%	103%	106%
Marktwaarde van de activa	12 725	16 976	2	3

(a) Actuariële waarde van de pensioenactiva plus nettovoorzieningen uitgedrukt in % van de verplichtingen.

De actuariële waarde van de pensioenactiva is over het algemeen een geëgaliseerde waarde waarbij winsten en verliezen ten opzichte van de actuariële basis over een periode van 3 tot 5 jaar worden uitgesmeerd.

17 Pensioenen en soortgelijke verplichtingen vervolg

Aannames

De gemiddelde langetermijn-aannames die zijn gehanteerd voor het waarderen van de belangrijkste pensioenregelingen, gewogen naar verplichtingen, waren:

	€ miljoen 31 december 2002	€ miljoen 31 december 2001
Rentepercentage	6,0%	7,0%
Inflatie	2,4%	3,0%
Salarisstijging	3,7%	4,3%
Pensioenindexatie	2,2%	2,9%

De aannames voor de overige (eind)loonregelingen kunnen fors afwijken afhankelijk van de economische omstandigheden van het land waar ze van toepassing zijn.

De aannames voor de belangrijkste regelingen (die gezamenlijk meer dan 75% van alle (eind)loonregelingen, gewogen naar verplichtingen, uitmaken) waren op 31 december 2002:

	Verenigd Koninkrijk	Nederland	Verenigde Staten	Duitsland
Rentepercentage	5,4%	6,5%	6,5%	5,8%
Inflatie	2,2%	2,5%	2,5%	2,0%
Salarisstijging	3,7%	3,3%	4,5%	2,8%
Pensioenindexatie	2,5%	2,5%	0,0%	2,0%

Regelmatig worden de bijdragen aan de pensioenfondsen beoordeeld. Recent zijn dergelijke beoordelingen uitgevoerd voor het Verenigd Koninkrijk, Nederland en Duitsland en is besloten dat in 2003 betalingen aan de pensioenfondsen in het Verenigd Koninkrijk en Duitsland hervat zullen worden. Naar verwachting zullen de betalingen in 2003 € 46 miljoen bedragen.

Informatie op basis van FRS 17

Met als doel de kosten van pensioenen en soortgelijke regelingen alsmede pensioenactiva en -passiva tegen marktwaarde op te nemen, zijn aannames afhankelijk van marktomstandigheden op balansdatum. Om deze reden bestaan er verschillen tussen de aannames gehanteerd binnen SSAP 24 en die binnen FRS 17 en tevens tussen de waardering van pensioenactiva en -passiva.

Aannames

De belangrijkste op marktwaarden gebaseerde actuariële aannames die zijn gehanteerd voor het waarderen van de belangrijkste regelingen, gewogen naar verplichtingen, alsmede de verwachte rendementen op pensioenactiva op de lange termijn, gewogen naar pensioenactiva, waren:

	31 december 2002		31 december 2001		31 december 2000	
	Belangrijkste (eind)loon pensioenen	Overige regelingen	Belangrijkste (eind)loon pensioenen	Overige regelingen	Belangrijkste (eind)loon pensioenen	Overige regelingen
Disconteringsvoet	5,70%	6,50%	6,00%	7,25%	6,20%	7,50%
Inflatie	2,30%	n.v.t.	2,25%	n.v.t.	2,50%	n.v.t.
Salarisstijging	3,60%	4,30%	3,50%	4,50%	3,80%	4,50%
Indexatie ingegane pensioenen	2,20%	n.v.t.	2,00%	n.v.t.	2,10%	n.v.t.
Indexatie uitgestelde pensioenen (indien van toepassing)	2,60%	n.v.t.	1,50%	n.v.t.	2,30%	n.v.t.
Stijging kosten gezondheidszorg op de lange termijn ^(a)	n.v.t.	4,90%	n.v.t.	5,00%	n.v.t.	5,00%
Verwachte rendementen op de lange termijn						
Aandelen	8,20%		9,00%		8,40%	
Obligaties	4,90%		5,50%		5,30%	
Overig	5,40%		6,00%		5,30%	

(a) De waarderingen van de overige regelingen hebben in het algemeen een hoog beginniveau, 10%, voor de verwachte stijging van de kosten voor gezondheidszorg die vervolgens binnen 5 jaar naar het opgegeven niveau daalt.

Aannames voor de overige (eind)loonregelingen kunnen fors afwijken afhankelijk van de economische omstandigheden in het land waar ze van toepassing zijn.

88 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

17 Pensioenen en soortgelijke verplichtingen vervolg

De aannames voor 2002 voor de belangrijkste regelingen (die gezamenlijk meer dan 75% van alle (eind)loonregelingen, gewogen naar verplichtingen, uitmaken) waren op 31 december 2002:

	Verenigd Koninkrijk	Nederland	Verenigde Staten	Duitsland
Disconteringsvoet	5,50%	5,40%	6,50%	5,40%
Inflatie	2,25%	2,25%	2,50%	2,00%
Salarisstijging	3,75%	3,00%	4,50%	2,75%
Indexatie ingegane pensioenen	2,50%	2,25%	0,00%	2,00%
Indexatie uitgestelde pensioenen	2,50%	2,25%	0,00%	0,00%
Verwachte rendementen op lange termijn				
Aandelen	8,00%	8,30%	8,30%	8,30%
Obligaties	4,90%	4,70%	4,30%	4,70%
Overig	5,80%	5,60%	4,30%	4,90%

Balans

De activa, passiva, overschotten/tekorten van de pensioen- en overige regelingen alsmede de verwachte rendementen op de belangrijkste pensioenactiva waren op 31 december:

	€ miljoen	€ miljoen	%	€ miljoen	€ miljoen	%
	Pensioen-regelingen	Overige regelingen	31 december 2002 Verwachte langetermijn rendementen	Pensioen-regelingen	Overige regelingen	31 december 2001 Verwachte langetermijn rendementen
Activa belangrijkste regelingen						
Aandelen	7 281	–	8,2%	10 494	–	9,0%
Obligaties	3 383	–	4,9%	4 138	–	5,5%
Overig	1 644	–	5,4%	1 808	–	6,0%
Activa overige regelingen	417	2	8,2%	536	3	8,0%
Totale pensioenactiva	12 725	2		16 976	3	
Contante waarde van verplichtingen ^(a)						
Belangrijkste regelingen	(15 305)	–		(15 547)	–	
Overige regelingen	(1 675)	(1 042)		(1 781)	(1 171)	
Totale contante waarde van verplichtingen	(16 980)	(1 042)		(17 328)	(1 171)	
Samengevoegde netto-overschotten/(tekorten) van de regelingen	(4 255)	(1 040)		(352)	(1 168)	
Niet-verrekenbaar overschot ^(b)	(87)	–		(265)	–	
Latente belastingvordering/(verplichting) hierop	1 058	388		(74)	467	
Nettopensioenactiva/(verplichting)	(3 284)	(652)		(691)	(701)	
Waarvan:						
Regelingen ondergebracht in fondsen met overschotten						
Samengevoegd overschot	677	–		2 454	–	
Niet-verrekenbaar overschot ^(b)	(87)	–		(265)	–	
Latente belastingverplichting hierop	(209)	–		(740)	–	
Nettopensioenactiva	381	–		1 449	–	
Regelingen ondergebracht in fondsen met tekorten						
Samengevoegd tekort	(2 575)	–		(607)	–	
Latente belastingvordering hierop	808	–		199	–	
Nettopensioenverplichting	(1 767)	–		(408)	–	
Regelingen niet ondergebracht bij fondsen						
Samengevoegde verplichting	(2 357)	(1 040)		(2 199)	(1 168)	
Latente belastingvordering hierop	459	388		467	467	
Nettopensioenverplichting	(1 898)	(652)		(1 732)	(701)	

(a) De grondslag voor de waardering van rechten is gewijzigd in verband met de invoering van UITF 35. Als gevolg hiervan zijn de verplichtingen van de belangrijkste regelingen per 31 december 2002 met € 500 miljoen verhoogd (2001: € 508 miljoen).

(b) De overschotten zijn uitsluitend verrekenbaar tot het niveau waarop de Groep restituties is overeengekomen of toekomstige premiereducties kan krijgen.

17 Pensioenen en soortgelijke verplichtingen vervolg

Indien de hiervoor getoonde bedragen in de jaarrekening van de Groep zouden zijn opgenomen, zouden de netto-activa en de in het bedrijf behouden winst als volgt zijn:

	€ miljoen 31 december 2002 Netto-activa	€ miljoen In het bedrijf behouden winst	€ miljoen 31 december 2001 Netto-activa	€ miljoen In het bedrijf behouden winst
Unilever Groep zoals gerapporteerd	6 495	5 777	7 657	6 417
Exclusief netto SSAP 24-pensioenverplichting vóór belastingen	3 380	3 344	3 685	3 647
Exclusief gerelateerde latente belastingvordering	(691)	(679)	(843)	(830)
Inclusief pensioenverplichting op basis van FRS 17 na belastingen	(3 936)	(3 903)	(1 392)	(1 373)
Netto-activa/In het bedrijf behouden winst inclusief pensioenverplichting op basis van FRS 17	5 248	4 539	9 107	7 861

Winst- en verliesrekening

Indien FRS 17 toegepast zou zijn bij de opstelling van de jaarrekening van de Groep, waren de bedragen in de winst- en verliesrekening als volgt geweest:

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Ten laste van de winst uit gewone bedrijfsuitoefening: (Eind)loonregelingen en overige regelingen		
Servicekosten	(364)	(384)
Bijzondere ontslagregelingen	(96)	(79)
Backservicekosten	9	(16)
Winsten/verliezen op afkopen/kortingen	119	9
Bate in verband met niet-verrekenbaar overschot	7	–
Beschikbaar-premieregelingen	(26)	(24)
Totale bedrijfskosten	(351)	(494)
Verwerkt in rente:		
Rente op toegezegde rechten	(1 072)	(1 121)
Bijzonder financieringsverlies op niet-verrekenbaar overschot	–	(128)
Verwacht rendement op pensioenactiva	1 180	1 291
Totale rentelasten	108	42
Nettobedrag verantwoord in de winst- en verliesrekening (vóór belastingen)	(243)	(452)

Overzicht van alle verwerkte resultaten

Indien FRS 17 toegepast zou zijn bij de opstelling van de jaarrekening van de Groep, zouden de volgende bedragen in het overzicht van alle verwerkte resultaten zijn opgenomen:

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Werkelijke rendementen op pensioenactiva minus verwachte rendementen	(3 276)	(2 343)
Verschillen tussen aannames en realisatie bij het waarderen van pensioenverplichtingen	(95)	197
Aanpassingen van de aannames bij de berekening van de contane waarde van de pensioenverplichtingen	(952)	(198)
Actuariële winsten/(verliezen) verwerkt in het overzicht van alle verwerkte resultaten	(4 323)	(2 344)

Mutaties in overschotten/tekorten

Mutaties in overschotten/tekorten gedurende het jaar waren als volgt:

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Overschotten/(tekorten) op 1 januari	(1 520)	1 126
Mutaties gedurende het jaar:		
Servicekosten	(364)	(384)
Bijzondere ontslagregelingen	(96)	(79)
Backservicekosten	9	(16)
Afkoop/kortingen	119	9
Overige financieringsbaten	108	42
Actuariële winsten/(verliezen)	(4 323)	(2 344)
Bijdragen	400	138
Valutaherkeningseffecten	372	(12)
Overschotten/(tekorten) op 31 december	(5 295)	(1 520)

90 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

17 Pensioenen en soortgelijke verplichtingen vervolg

Verschillen tussen verwachtingen en realisatie in het verleden

	%	%
	2002	2001
Werkelijke rendementen minus verwachte rendementen op pensioenactiva % van de pensioenactiva per begin van het jaar	(19)	(12)
Verschillen tussen aannames en realisatie bij het bepalen van pensioenverplichtingen % van de contante waarde van de pensioenverplichtingen per begin van het jaar	(1)	1
Totale actuariële winsten/(verliezen) % van de contante waarde van de pensioenverplichtingen per begin van het jaar	(23)	(13)

Informatie op basis van US GAAP:

Op basis van US GAAP zijn de actuariële aannames die bij de berekening van de verplichtingen gehanteerd worden afhankelijk van marktomstandigheden op balansdatum, vergelijkbaar met FRS 17. De waarderingsgrondslagen zijn echter niet hetzelfde als FRS 17 omdat bepaalde posten worden geamortiseerd in plaats van direct verwerkt.

In de onderstaande tabellen wordt een samenvatting gegeven van de invloed op de balans, de uitkeringsverplichtingen, activa, dekkingsstatus en economische aannames in verband met de belangrijkste (eind)loonregelingen en de andere uitkeringsregelingen zoals berekend op basis van SFAS 87 en SFAS 106. Op 31 december 2002 vertegenwoordigden deze belangrijkste (eind)loonregelingen ongeveer 90% (2001: 76%; 2000: 76%) van alle pensioenregelingen, terwijl 100% (2001: 100%; 2000: 100%), van de andere uitkeringsregelingen wordt vertegenwoordigd op basis van de marktwaarde van de fondsen plus de voorzieningen in de geconsolideerde jaarrekening van de Groep.

	€ miljoen Belangrijkste pensioen- regelingen 2002	€ miljoen Belangrijkste pensioen- regelingen 2001	€ miljoen Andere regelingen 2002	€ miljoen Andere regelingen 2001
Mutaties in pensioenverplichtingen				
Verplichtingen op 1 januari	12 750	12 047	1 171	1 132
Regelingen toegevoegd ^(a)	2 261	–	–	–
Servicekosten	315	252	20	20
Rentekosten	864	737	78	83
Werknemersbijdragen	8	1	–	–
Aanpassingen	–	90	(4)	–
Samenvoegingen	170	41	–	–
Actuariële (winsten)/verliezen	1 215	291	33	–
Verwervingen/verkopen	(57)	(11)	(22)	(12)
Afkoop/kortingen	(321)	(31)	–	(3)
Bijzondere ontslagregelingen	–	29	–	1
Uitkeringen	(1 204)	(873)	(88)	(89)
Valutaherkeningseffecten	(786)	177	(176)	39
Verplichtingen op 31 december	15 215	12 750	1 012	1 171
Mutaties in pensioenactiva				
Reële waarde pensioenactiva op 1 januari	13 560	15 401	3	3
Regelingen toegevoegd ^(a)	2 320	–	–	–
Samenvoegingen	154	–	–	–
Werkelijke rendementen	(1 953)	(928)	(1)	–
Verwervingen/(afstotingen)	(10)	(11)	–	–
Afkoop	(249)	(31)	–	–
Werkgeversbijdragen/teruggaaf van overschotten	36	(144)	88	88
Werknemersbijdragen	8	1	–	–
Uitkeringen	(1 118)	(873)	(88)	(89)
Valutaherkeningseffecten	(651)	145	–	1
Reële waarde pensioenactiva op 31 december	12 097	13 560	2	3

(a) Met ingang van 1 januari 2002 is een additioneel aantal pensioenregelingen opgenomen in de SFAS 87 waarderingsexercitie. Hierdoor nam de dekking van de belangrijkste regelingen toe van 76% tot 90%.

17 Pensioenen en soortgelijke verplichtingen vervolg

	€ miljoen Belangrijkste pensioen- regelingen 2002	€ miljoen Belangrijkste pensioen- regelingen 2001	€ miljoen Andere regelingen 2002	€ miljoen Andere regelingen 2001
Fondsstatus op 31 december	(3 118)	810	(1 010)	(1 168)
Nog niet verantwoorde netto-overgangsverplichting/(actief)	(178)	(247)	–	3
Nog niet verantwoorde netto actuariële verliezen/(winsten)	3 285	(1 119)	(34)	(85)
Nog niet verantwoorde nettobackservice	178	201	1	5
Overig (verplichtingen SFAS 112)	n.v.t.	n.v.t.	(30)	(39)
Nettobedrag verantwoord op 31 december	167	(355)	(1 073)	(1 284)
Het bedrag verantwoord in het overzicht van de financiële positie bestaat uit:				
Vooruitbetaalde premies	1 543	813	–	–
Opgebouwde pensioenverplichting	(1 376)	(1 168)	(1 069)	(1 283)
Aanvullende minimumverplichting	(2 454)	(20)	–	–
Immateriële vaste activa	94	4	–	–
Totaal overige inkomsten	2 360	16	(4)	(1)
Nettobedrag verantwoord op 31 december	167	(355)	(1 073)	(1 284)

	% Belangrijkste pensioen- regelingen 2002	% Belangrijkste pensioen- regelingen 2001	% Belangrijkste pensioen- regelingen 2000	% Andere regelingen 2002	% Andere regelingen 2001	% Andere regelingen 2000
Gewogen gemiddelde aannames per 31 december						
Disconteringsvoet	5,70	6,00	6,25	6,50	7,25	7,50
Verwacht rendement op pensioenactiva	6,90	7,75	7,25	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Salarisstijging	3,60	3,75	3,75	4,30	4,50	4,50
Pensioenindexatie	2,20	2,50	2,50	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Bij de waardering van de overige regelingen wordt er van uitgegaan dat de stijging in de kosten van gezondheidszorg in een periode van 5 jaar van het huidige niveau (naar verwachting ongeveer 10% in 2003) zal dalen naar een constant niveau van 4,9% (2001: 5%, 2000: 5%).

	€ miljoen Belangrijkste pensioen- regelingen 2002	€ miljoen Belangrijkste pensioen- regelingen 2001	€ miljoen Belangrijkste pensioen- regelingen 2000	€ miljoen Andere regelingen 2002	€ miljoen Andere regelingen 2001	€ miljoen Andere regelingen 2000
Componenten van de nettopensioenkosten						
Servicekosten (bruto)	324	253	231	20	20	16
Rentekosten	864	737	698	78	83	64
Verwacht rendement op pensioenactiva	(1 189)	(1 007)	(932)	–	–	–
Werknemersbijdragen	(9)	(1)	–	–	–	–
Amortisatie van backservice	33	24	26	–	–	–
Amortisatie van overgangssactief	(63)	(63)	(66)	–	–	–
Amortisatie van actuariële verliezen/(winsten)	(45)	(81)	(58)	(6)	(2)	(2)
Totaal vóór SFAS 88-gebeurtenissen	(85)	(138)	(101)	92	101	78
Aanpassingen in verband met SFAS 88-gebeurtenissen	(118)	43	19	(23)	(2)	(1)
Netto periodieke pensioenkosten	(203)	(95)	(82)	69	99	77

De geprojecteerde uitkeringsverplichting, geaccumuleerde uitkeringsverplichting en de reële waarde van activa van de pensioenregelingen met geaccumuleerde uitkeringsverplichtingen die de activa van de regelingen te boven gaan, bedroegen per 31 december 2002 respectievelijk € 11 015 miljoen, € 10 188 miljoen en € 7 334 miljoen en per 31 december 2001 respectievelijk € 2 171 miljoen, € 2 035 miljoen en € 1 308 miljoen.

De Groep heeft ook een aantal kleinere (eind)loonregelingen. Hiervoor is een voorziening getroffen in de balans van de Groep van ongeveer € 1 129 miljoen (2001: € 1 685 miljoen). In 2002 werd een voorziening getroffen van € 158 miljoen (2001: € 202 miljoen; 2000: € 151 miljoen). Op basis van SFAS 87 zouden deze bedragen niet materieel anders zijn geweest.

Naast de bijzondere ontslagregelingen vermeld in de tabel op de vorige pagina, heeft de Groep in 2002 ook een voorziening getroffen van € 96 miljoen (2001: € 49 miljoen; 2000: € 56 miljoen) met betrekking tot pensioen- en soortgelijke verplichtingen die ontstaan bij beëindiging van het dienstverband.

92 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

17 Pensioenen en soortgelijke verplichtingen vervolg

Verwacht rendement op pensioenactiva

Met ingang van 1 januari 2002 heeft de Groep de methode voor het bepalen van de verwachte rendementen, op basis van US GAAP, zodanig gewijzigd dat nu wordt uitgegaan van de marktwaarde in plaats van een geëgaliseerde waarde waarbij winsten en verliezen over 5 jaar worden geëgaliseerd. Het management is van mening dat dit een beter beeld van de financiële positie van de Groep geeft. De invloed van deze wijziging op de winst- en verliesrekening wordt gegeven op de pagina's 112 en 119.

Gezondheidszorg na pensionering

De verwachte stijgingen in de kosten van gezondheidszorg na pensionering hebben een aanzienlijk effect op de bedragen die voor deze gezondheidszorg zijn opgenomen. Een afwijking van één procentpunt in de aannames voor de ontwikkeling van de kosten van gezondheidszorg na pensionering zou het volgende effect hebben:

	€ miljoen 1% punt stijging	€ miljoen 1% punt daling
Effect op totale service- en rentekosten	7	(6)
Effect op totale voorziening voor kosten na pensionering	68	(62)

18 Latente belastingen

Met ingang van 1 januari 2002 heeft Unilever Financial Reporting Standard 19 'Deferred Tax' (FRS 19) in het Verenigd Koninkrijk geïmplementeerd. FRS 19 vereist dat latente belastingen volledig worden voorzien. Het effect van de implementatie van deze standaard is als een correctie op de beginbalans verwerkt in alle perioden die door deze jaarrekening zijn gedekt. Daar Unilever altijd al, in overeenstemming met de Nederlandse wet, een vorm van volledige voorziening hanteerde, is het effect van FRS 19 op de gerapporteerde nettowinst niet materieel.

FRS 19 staat niet toe dat er latente belastingen worden opgenomen bij de herwaardering van vaste activa en daarom is in de vergelijkende cijfers ten laste van de goodwill een correctie toegepast voor de latente belastingen die bij de herwaarderingen van de materiële vaste activa van Bestfoods is verwerkt. Voor de verwachte uitkering van winsten van Bestfoods-deelnemingen was er voorheen een voorziening voor latente belasting gevormd. FRS 19 staat een dergelijke voorziening slechts toe indien de dividenden zijn gedeclareerd en daarom heeft er hiervoor in de vergelijkende cijfers ten laste van de goodwill een correctie plaatsgevonden. Daarnaast, in gevallen waar (tot 1998) fiscaal aftrekbare goodwill direct ten laste van de reserves werd afgeboekt, staat FRS 19 niet toe dat er in dergelijke gevallen een latente belastingvordering wordt opgenomen. Daarentegen moet er gedurende de levensduur van dergelijke goodwill een voorziening voor latente belastingverplichtingen opgebouwd worden. De hiermee verband houdende afboeking van de latente belastingvordering en de opboeking van de latente belastingverplichting heeft in de vergelijkende cijfers plaatsgevonden. Deze twee correcties samen hebben geleid tot een afname van het eigen vermogen per 31 december 2001 van € 202 miljoen.

De implementatie van FRS 19 heeft ook gevolgen voor de verwerking van de (destijds) verwachtte verkoop van Elizabeth Arden in de cijfers over 2000. Het effect van FRS 19 houdt in dat de winst uit gewone bedrijfsuitoefening voor dat jaar € 121 miljoen lager uitvalt terwijl ook de belasting over de winst uit gewone bedrijfsuitoefening € 121 miljoen lager uitvalt. Deze correctie is verwerkt in de vergelijkende cijfers over 2000. Het effect op de nettowinst was nihil.

Het eigen vermogen per 31 december 2001 is verminderd met € 202 miljoen (2000: € 195 miljoen). In de balans per 31 december 2001 is de post goodwill met € 133 miljoen verminderd (2000: € 77 miljoen) terwijl vorderingen met € 60 miljoen zijn verminderd (2000: € 91 miljoen) door een correctie op de latente belastingvorderingen. Latente belastingverplichtingen per 31 december 2001 zijn verhoogd met € 9 miljoen (2000: € 27 miljoen).

Alle materiële latente belastingvorderingen zijn opgenomen in de balans.

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Latente belastingen op:		
Vervroegde afschrijvingen	877	1 009
Waardecorrecties op voorraden	41	55
Pensioen- en soortgelijke voorzieningen	(691)	(843)
Kortetermijn- en andere tijdelijke verschillen	(1 015)	(921)
	(788)	(700)
Verminderd met posten gereclassificeerd als vorderingen langer dan één jaar 13	1 292	1 610
	504	910
Mutaties in latente belastingen:		
1 januari	910	
Valutaherkeningseffecten	187	
Verwerving/verkoop van groepsmaatschappijen	17	
Winst- en verliesrekening	(292)	
Overige mutaties	(318)	
31 december	504	

19 Herstructurerings- en overige voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen als er op de balansdatum een juridische of feitelijke verplichting bestaat die het gevolg is van een gebeurtenis uit het verleden waarvan de omvang betrouwbaar geschat kan worden.

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Voorzieningen voor herstructurering	633	773
Overige voorzieningen	555	586
Totaal	1 188	1 359
Mutaties in voorzieningen voor herstructurering:		
1 januari	773	
Valutaherkeningseffecten	(54)	
Verwerving/verkoop van groepsmaatschappijen	5	
Winst- en verliesrekening		
Nieuwe herstructureringslasten	575	
Vrijval	(56)	
Aanwending	(610)	
31 december	633	
Mutaties in overige voorzieningen:		
1 januari	586	
Valutaherkeningseffecten	(100)	
Verwerving/verkoop van groepsmaatschappijen	179	
Winst- en verliesrekening	(80)	
Aanwending	(30)	
31 december	555	

Herstructureringsvoorzieningen eind 2002 hebben betrekking op de initiatieven in het kader van De Weg naar Groei; zoals beschreven onder 4 op pagina 76. Deze bedroegen per 31 december 2002 € 0,6 miljard. Naar verwachting zal de uitstroom van kasmiddelen in verband hiermee € 0,4 miljard bedragen voor 2003 en € 0,2 miljard daarna. Overige voorzieningen betreffen voornamelijk bedragen gereserveerd voor juridische procedures en mogelijke milieu- en overige claims. De verwachte uitstroom van kasmiddelen in verband hiermee is € 0,2 miljard voor 2003 en € 0,4 miljard daarna.

20 Eigen vermogen

Met ingang van 1 januari 2002 heeft Unilever Financial Reporting Standard 19 'Deferred Tax' (FRS 19) in het Verenigd Koninkrijk geïmplementeerd. FRS 19 vereist dat latente belastingen volledig worden voorzien. De aanpassingen in verband met de implementatie van FRS 19 waren als volgt:

	€ miljoen Per 31 december 2001	€ miljoen Per 31 december 2000	€ miljoen Per 31 december 1999
Eigen vermogen zoals oorspronkelijk gerapporteerd	7 195	8 169	7 761
Wijziging in de waarderingsgrondslagen	(202)	(195)	(306)
Aangepast eigen vermogen	6 993	7 974	7 455

94 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

20 Eigen vermogen vervolg

De onderstaande tabel bevat een gecombineerd overzicht van mutaties in het eigen vermogen van de Groep als geheel voor de jaren 2002, 2001 en 2000. Deze informatie houdt geen rekening met het feit dat NV en PLC een aparte juridische status hebben. Informatie over het eigen vermogen van NV en PLC wordt gegeven onder toelichting 21 en 23 op de pagina's 95 en 96.

	€ miljoen Gestort aandelen- kapitaal	€ miljoen Agio- reserve	€ miljoen Overige reserves	€ miljoen In het bedrijf behouden winst	€ miljoen Totaal
2002 ^(a)					
1 januari 2002	642	1 551	(1 617)	6 417	6 993
In het bedrijf behouden resultaat voor het jaar	–	–	–	428	428
Mutaties in goodwill	–	–	–	458	458
Ongerealiseerde winst op de gedeeltelijke verkoop van een groepsmaatschappij	–	–	–	56	56
Valutaherrekeningseffecten	–	(10)	75	(1 582)	(1 517)
Mutatie in de boekwaarde van certificaten of aandelen gehouden in verband met aandelenopties	–	–	(551)	–	(551)
31 december 2002	642	1 541	(2 093)	5 777	5 867
2001 ^(a)					
1 januari 2001	642	1 548	(1 167)	6 951	7 974
In het bedrijf behouden resultaat voor het jaar	–	–	–	257	257
Mutaties in goodwill	–	–	–	274	274
Valutaherrekeningseffecten	–	3	(14)	(1 065)	(1 076)
Mutatie in de boekwaarde van certificaten of aandelen gehouden in verband met aandelenopties	–	–	(436)	–	(436)
31 december 2001	642	1 551	(1 617)	6 417	6 993
2000 ^(a)					
1 januari 2000	642	1 547	(971)	6 237	7 455
In het bedrijf behouden resultaat voor het jaar	–	–	–	(353)	(353)
Mutaties in goodwill ^(b)	–	–	–	1 314	1 314
Valutaherrekeningseffecten	–	1	(12)	(247)	(258)
Mutatie in de boekwaarde van certificaten of aandelen gehouden in verband met aandelenopties	–	–	(184)	–	(184)
31 december 2000	642	1 548	(1 167)	6 951	7 974

Zoals voorgeschreven onder Financial Reporting Standard 4 in het Verenigd Koninkrijk, kan het eigen vermogen als volgt worden uitgesplitst:

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
'Equity:'		
Gewoon aandelenkapitaal	4 365	5 491
'Non-equity:'		
7% cumulatief-preferent aandelenkapitaal	13	13
6% cumulatief-preferent aandelenkapitaal	73	73
4% cumulatief-preferent aandelenkapitaal	34	34
5 eurocenten cumulatief-preferent aandelenkapitaal	1 382	1 382
Totaal 'non-equity'	1 502	1 502
Totaal eigen vermogen	5 867	6 993

(a) Aangepast als gevolg van FRS 19, zie onder 18 op pagina 92.

(b) Inclusief € 980 miljoen correctie in 2000 in verband met de overeengekomen verkoop van Elizabeth Arden.

21 Gestort en opgevraagd aandelenkapitaal

€ miljoen Maatschappelijk kapitaal 2002	€ miljoen Maatschappelijk kapitaal 2001	Preferent aandelenkapitaal NV	Nominale waarde per aandeel	Aantal uitgegeven aandelen	€ miljoen Uitgegeven en gestort 2002	€ miljoen Uitgegeven en gestort 2001
34	34	7% cumulatief-preferent	€ 453,78	29 000	13	13
91	91	6% cumulatief-preferent	€ 453,78	161 060	73	73
34	34	4% cumulatief-preferent	€ 45,38	750 000	34	34
29	29	5 eurocenten cumulatief-preferent	€ 0,05	211 473 785	10	10
188	188				130	130
		Gewoon aandelenkapitaal NV				
508	508	Gewone aandelen	€ 0,51	571 575 900	290	290
1	1	Gewone aandelen (genummerd 1 tot en met 2 400 – 'bijzondere aandelen')	€ 453,78	2 400	1	1
–	–	waarvan geëlimineerd bij consolidatie (aandelen van € 453,78)			(1)	(1)
509	509				290	290
		Totaal NV-aandelenkapitaal			420	420
		Gewoon aandelenkapitaal PLC				
£ miljoen 2002	£ miljoen 2001				£ miljoen 2002	£ miljoen 2001
136,2	136,2	Gewone aandelen:	1,4p	2 911 458 580	40,8	40,8
0,1	0,1	'Deferred' kapitaal	£ 1	100 000	0,1	0,1
–	–	waarvan geëlimineerd bij consolidatie (aandelen van £ 1)			(0,1)	(0,1)
136,3	136,3	Totaal PLC-aandelenkapitaal			40,8	40,8
		Overeenkomstig bedrag in miljoenen euro's (£ 1 = € 5,445)			222	222

De bedragen van het aandelenkapitaal van NV hierboven en elders in dit document getoond in euro's zijn weergaves in euro's op basis van artikel 67c van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in Nederland, afgerond op twee cijfers na de komma, van onderliggende bedragen van het aandelenkapitaal in guldens welke in de statuten van NV niet zijn omgerekend in euro's. Tot het moment dat een dergelijke conversie krachtens statutenwijziging heeft plaatsgevonden, zullen de rechten op dividenden en stemrechten gebaseerd zijn op de onderliggende guldensbedragen.

De houders van de 7%, 6% en 4% cumulatief-preferente aandelen NV hebben recht op dividenden overeenkomstig deze percentages. De houders van € 0,05 cumulatief-preferente aandelen NV hebben recht op een dividend van 65% van het zesmaands Euribor-rentepercentage over de rekenwaarde van € 6,580 per aandeel. Op het 'deferred' kapitaal van PLC wordt een dividend van 0,25% uitgekeerd.

NV kan te allen tijde overgaan tot gehele of gedeeltelijke terugbetaling a pari van de 4% cumulatief-preferente aandelen.

Unilever zal het € 0,05 cumulatief-preferente aandelenkapitaal van NV niet terugkopen vóór 9 juni 2004. Op elk moment na deze datum heeft Unilever de mogelijkheid € 6,534 van de rekenwaarde van de cumulatief-preferente aandelen om te wisselen in gewone aandelen NV en de resterende rekenwaarde is dan aflosbaar. Unilever verwacht het recht tot omwisseling te zullen uitoefenen indien er na 1 december 2004 nog preferente aandelen uitstaan.

De andere soorten cumulatief-preferente aandelen van NV en het 'deferred' kapitaal van PLC zijn niet aflosbaar.

Voor nadere informatie over de rechten van aandeelhouders van NV en PLC en de werking van de egalisatieovereenkomst wordt verwezen naar 'Zeggenschap in Unilever' op pagina 136 tot en met 140.

Intern gehouden aandelen

N.V. Elma – een dochtermaatschappij van NV – en United Holdings Limited – een dochtermaatschappij van PLC – houden ieder de helft van de gewone aandelen genummerd 1 tot en met 2 400 in NV en van het 'deferred' kapitaal van PLC. De nominale waarde van deze aandelen wordt in de geconsolideerde jaarrekening op het aandelenkapitaal in mindering gebracht. De houders van deze aandelen hebben het recht bindende voordrachten te doen voor de benoeming van de leden van de raden van bestuur in de jaarlijkse algemene vergaderingen van aandeelhouders. N.V. Elma en United Holdings Limited hebben afstand gedaan van het dividend op de door deze maatschappijen gehouden aandelen in NV. Voor meer informatie zie 'Zeggenschap in Unilever' op pagina 136 tot en met 140.

Aandelenopties

De Groep heeft een aantal aandelenoptieplannen waaronder optierechten op gewone aandelen NV en PLC zijn verstrekt. Zie voor gedetailleerde informatie onder 29 op pagina 101.

96 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

22 In het bedrijf behouden winst

	€ miljoen NV 2002	€ miljoen NV 2001	€ miljoen NV 2000	€ miljoen PLC 2002	€ miljoen PLC 2001	€ miljoen PLC 2000
Nettowinst	1 681	817	675	448	1 021	430
Preferent dividend	(42)	(51)	(44)	–	–	–
Dividend op gewoon kapitaal	(941)	(868)	(803)	(718)	(662)	(611)
In het bedrijf behouden winst	698	(102)	(172)	(270)	359	(181)
Mutaties in goodwill	158	192	1 005	300	82	309
Ongerealiseerde winst op de gedeeltelijke verkoop van een groepsmaatschappij	–	–	–	56	–	–
Correctie als gevolg van een wijziging in het eigendom van groepsmaatschappijen ^(a)	1 646	–	–	(1 646)	–	–
Valutaherkeningseffecten	(1 270)	(815)	(384)	(312)	(250)	137
Nettomutatie gedurende het jaar	1 232	(725)	449	(1 872)	191	265
In het bedrijf behouden winst per 1 januari ^(b)	4 149	4 874	4 425	2 268	2 077	1 812
In het bedrijf behouden winst per 31 december	5 381	4 149	4 874	396	2 268	2 077
Waarvan in het bedrijf behouden door:						
Moedermaatschappijen	6 591	3 508	2 375	1 590	1 552	1 499
Overige groepsmaatschappijen	(1 179)	630	2 494	(1 205)	713	576
Joint ventures en deelnemingen	(31)	11	5	11	3	2
	5 381	4 149	4 874	396	2 268	2 077
Cumulatieve goodwill direct ten laste gebracht van de reserves	(5 298)	(5 456)	(5 648)	(2 099)	(2 399)	(2 481)

- (a) Ontstaan bij de juridische integratie van Bestfoods in Unilever, waarbij een aantal groepsmaatschappijen deels door Unilever United States, Inc. worden gehouden en derhalve uiteindelijk door zowel NV als PLC. Als gevolg hiervan is een bedrag van € 1 646 miljoen aan goodwill ontstaan binnen PLC welke in de consolidatie ten laste van de reserves is geëlimineerd.
- (b) In het bedrijf behouden winst is aangepast in verband met de invoering van FRS 19. In het bedrijf behouden winst per 1 januari 2000 is verminderd met in totaal € 306 miljoen (waarvan € 245 miljoen betrekking heeft op NV en € 61 miljoen op PLC). De mutaties in In het bedrijf behouden winst sinds 1 januari 2000 zijn dienovereenkomstig aangepast, zie onder 18 op pagina 92.

23 Overige reserves

	€ miljoen NV 2002	€ miljoen NV 2001	€ miljoen NV 2000	€ miljoen PLC 2002	€ miljoen PLC 2001	€ miljoen PLC 2000
Vershil voortvloeiend uit de herleiding van het gewone kapitaal van PLC op basis van £ 1 = f 12 = € 5,445	–	–	–	(159)	(155)	(157)
Reserve voortvloeiend uit de vermindering van het aandelenkapitaal van PLC	–	–	–	18	18	18
Boekwaarde van certificaten of aandelen gehouden in verband met aandelenopties ^(a)	(1 498)	(1 077)	(553)	(454)	(403)	(475)
	(1 498)	(1 077)	(553)	(595)	(540)	(614)

- (a) Op basis van UITF 13 zouden deze aandelen als vaste activa zijn geïnclassificeerd.

De mutatie in de boekwaarde van certificaten of aandelen gehouden in verband met aandelenopties in de reserves van NV bedroeg € (421) miljoen (2001: € (524) miljoen, 2000: € (189) miljoen) en voor PLC € (51) miljoen (2001: € 72 miljoen, 2000: € (7) miljoen).

24 Contractuele verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
De verplichtingen op lange termijn uit hoofde van huurovereenkomsten betreffen 'operating leases' en hebben betrekking op:			
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	1 399	1 419	1 777
Andere materiële vaste activa	475	615	793
	1 874	2 034	2 570
Deze zijn als volgt verschuldigd:			
Binnen 1 jaar	321	392	488
Na 1 jaar maar binnen 2 jaar	301	330	414
Na 2 jaar maar binnen 3 jaar	260	273	347
Na 3 jaar maar binnen 4 jaar	226	249	308
Na 4 jaar maar binnen 5 jaar	204	217	266
Na 5 jaar	562	573	747
	1 874	2 034	2 570
Overige verplichtingen	516	407	310
Waarvan te betalen binnen 1 jaar	226	108	82

In aanvulling op het bovenstaande heeft Unilever langetermijn, wereldwijde en regionale, contracten met leveranciers voor een veelheid aan grondstoffen en diensten. Het totaal van deze contracten is in totaal ongeveer € 3 miljard, inclusief € 750 miljoen voor een contract van 7 jaar voor de levering van wereldwijde telecommunicatiediensten en € 500 miljoen voor een contract van 4 jaar voor reclame in het Verenigd Koninkrijk.

Voorwaardelijke verplichtingen bedragen ongeveer € 511 miljoen (2001: € 443 miljoen), waarvan € 176 miljoen (2001: € 202 miljoen) betrekking heeft op garanties. Uit hoofde van deze garanties worden geen verliezen van enige betekenis verwacht. Door moeder- of groepsmaatschappijen gegeven garanties die betrekking hebben op in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen verplichtingen zijn niet opgenomen. Andere voorwaardelijke verplichtingen vloeien voort uit rechtszaken tegen groepsmaatschappijen, onderzoeken door mededingings- en andere regelgevende autoriteiten en uit milieuwetgeving in verscheidene landen. Er wordt niet verwacht dat deze zullen leiden tot verliezen van materiële betekenis.

25 Verwervingen en verkopen van groepsmaatschappijen

Verwervingen

De netto-activa en resultaten van verworven maatschappijen zijn in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen vanaf de datum van verwerving. De volgende overzichten tonen het effect op de geconsolideerde balans van in 2002 verworven groepsmaatschappijen. In alle gevallen is 'acquisition accounting' (ook wel genoemd: 'purchase accounting') toegepast. De waarderingen op reële waarde zoals deze nu zijn vastgesteld zijn voor alle in 2002 gedane verwervingen voorlopig. De goodwill ontstaan bij deze transacties is geactiveerd en zal over een periode van 20 jaar worden afgeschreven.

De volgende verwervingstabellen zijn inclusief de gevolgen van de herstructurering van de Bestfoods Robertsons (Holdings) Limited LLC joint venture ('Unilever Bestfoods Robertsons'). Op 1 april 2002 verkocht Unilever haar belangen in Unifoods South Africa en Hudson & Knight South Africa aan Unilever Bestfoods Robertsons, een joint venture tussen Unilever en Robertsons waarin Unilever een aandeel van 50% had. In ruil hiervoor verkreeg Unilever een extra belang van 9% in Unilever Bestfoods Robertsons en daardoor zeggenschap.

Deze transactie is verantwoord conform Urgent Issues Task Force Abstract 31 ('UITF 31') 'Exchange of businesses or other non-monetary assets for an interest in a subsidiary, joint venture or associate' in het Verenigd Koninkrijk. Het netto-effect hiervan was de verkoop van een belang van 41% in Unifoods South Africa en Hudson & Knight South Africa in ruil voor een extra belang van 9% in Unilever Bestfoods Robertsons. De ongerealiseerde winst op de verkoop van het 41% belang in Unifoods South Africa bedroeg € 56 miljoen welke, in overeenstemming met UITF 31, in het Overzicht van alle verwerkte resultaten is verwerkt.

98 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

25 Verwervingen en verkopen van groepsmaatschappijen vervolg

	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen
	Balansen van verworven bedrijven	Voorlopige aanpassingen voor verschillen in grondslagen	Voorlopige herwaarderingen	Voorlopige reële waarde op moment van verwerving
Verwervingen gedurende 2002				
Vaste activa	122	(4)	–	118
Vlottende activa	116	–	(1)	115
Schulden	(74)	–	(1)	(75)
Voorzieningen	(10)	(1)	–	(11)
Aandeel van derden	–	(42)	–	(42)
	154	(47)	(2)	105
Correctie in verband met de 50% die reeds gehouden werden				(68)
Totaal verworven netto-activa				37

	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen
	2002	2001	2000
Verwervingen			
Verworven netto-activa	37	49	3 910
Correcties op acquisities gedaan in 2000	–	5 546	–
Goodwill – in groepsmaatschappijen	116	(5 407)	26 019
Goodwill – in joint ventures	–	(51)	632
Verwervingsprijs	153	137	30 561
Waarvan:			
In contanten 27	57	132	27 777
Kassaldi van verworven bedrijven 27	–	1	231
Effecten, kasmiddelen in deposito en leningen van verworven bedrijven	77	1	3 100
Anders dan in contanten en uitgestelde betaling van verwervingsprijs	(57)	3	(547)
Reële waarde van ingebrachte onderneming	76	–	–

Verkopen

De resultaten van verkochte bedrijven zijn tot de verkoopdatum opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. In 2001 ging het voornamelijk om Unipath en Batchelors/Oxo in het Verenigd Koninkrijk, Royco in Nederland en Elizabeth Arden en Gortons in de Verenigde Staten.

De tabel op de volgende pagina bevat tevens de verkoop van DiverseyLever. Op 3 mei 2002 verkocht Unilever DiverseyLever aan JohnsonDiversey Inc. voor contanten, een lening en een 33,3% belang in de moedermaatschappij van JohnsonDiversey, JohnsonDiversey Holdings Inc. De totale reële waarde van deze transactie, inclusief ons aandeel in de nettoschuld van de JohnsonDiversey Holdings Inc. Groep, was netto € 1 053 miljoen. Johnson Professional Holdings Inc. bracht tevens haar eigen onderneming in professionele reiniging in in JohnsonDiversey Inc.

Deze transactie is verwerkt in overeenstemming met UITF 31 in het Verenigd Koninkrijk. Het netto-effect van deze transactie is de verkoop van een 66,6% belang in DiverseyLever en de acquisitie van een belang van 33,3% in de onderneming in professionele reiniging van Johnson Professional.

Unilevers aandeel in de netto-activa van de onderneming in professionele reiniging van Johnson is opgenomen tegen de reële waarde waarbij het verschil tussen deze waarde en de reële waarde van de koopprijs als goodwill is verwerkt. Deze goodwill van € 178 miljoen wordt over een periode van 20 jaar afgeschreven. Het belang dat Unilever in DiverseyLever heeft behouden is opgenomen tegen de boekwaarde voor de transactie.

Voorzover de reële waarde van de opbrengst van deze transactie hoger is dan de boekwaarde van DiverseyLever voor de verkoop, heeft Unilever, na het vormen van enkele voorzieningen in verband met deze transactie, een bate van € 98 miljoen verwerkt. Unilevers belang van 33,3% in JohnsonDiversey Holdings Inc. is door Unilever opgenomen onder deelnemingen.

25 Verwerkingen en verkopen van groepsmaatschappijen vervolg

Verkopen

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Goodwill en immateriële vaste activa	274	6	–
Andere vaste activa	531	273	276
Vlottende activa	776	351	203
Schulden	(330)	(112)	(219)
Voorzieningen	(100)	(11)	(51)
Aandeel van derden	3	(2)	8
	1 154	505	217
33% belang in DiverseyLever	(114)	–	–
Verkochte netto-activa	1 040	505	217
Voorzieningen getroffen in verband met de verkoop	159	–	–
Toe te rekenen goodwill	458	223	258
Winst op verkoop toekomend aan Unilever	249	927	167
Verkoopopbrengst	1 906	1 655	642
Waarvan:			
In contanten 27	1 834	1 650	626
Kassaldi van verkochte bedrijven 27	(34)	(9)	11
Effecten, kasmiddelen in deposito en leningen van verkochte bedrijven	19	3	2
Anders dan in contanten ontvangen en uitgestelde verkoopopbrengst	217	11	3
Reële waarde van de verkregen deelneming in Johnson Professional	(130)	–	–

In 2001 hebben we de verkoop van Elizabeth Arden afgerond, hetgeen derhalve in de bovenstaande tabel is verwerkt. In 2000 was een verlies van € 980 miljoen verantwoord in verband met de afwaardering van de goodwill die in het verleden ten laste van In het bedrijf behouden winst is geboekt.

26 Aansluiting bedrijfswinst van de Groep met de kasstroom uit bedrijfsactiviteiten

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Bedrijfswinst van de Groep	5 041	5 174	3 181
Afschrijving en amortisatie	2 582	2 845	1 954
Mutaties in werkkapitaal:			
Voorraden	(98)	(177)	415
Debiteuren	88	(40)	(28)
Crediteuren	463	440	302
Pensioen- en soortgelijke verplichtingen verminderd met uitkeringen	(44)	114	475
Herstructurerings- en overige voorzieningen verminderd met betalingen	(53)	173	(204)
Eliminatie van (winsten)/verliezen op verkochte activiteiten	(143)	(941)	785
Overige aanpassingen	47	(91)	(142)
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	7 883	7 497	6 738

De kasstroom uit bedrijfsactiviteiten in 2000 omvatte betalingen van circa € 550 miljoen om aandelenopties en soortgelijke verplichtingen volgend op de verwerving van Bestfoods af te wikkelen.

De kasstroom in verband met bijzondere posten inbegrepen in de bedrijfswinst van de Groep omvat:

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Herstructurering	(406)	(1 131)	(485)
Verkopen van bedrijven	1 834	1 650	626
Overig, waaronder verkopen van activa	229	429	428
Totaal	1 657	948	569
Met betrekking tot posten begrepen in de bedrijfswinst van de Groep van het afgelopen jaar	2 064	1 313	
Met betrekking tot posten begrepen in de bedrijfswinst van de Groep van voorgaande jaren	(407)	(365)	
Totaal	1 657	948	

100 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

27 Analyse van kasstromen naar in het kasstroomoverzicht samengevoegde rubrieken

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Inkomsten uit financiële activa en uitgaven voor vermogensverschaffing			
Dividenden uit overige financiële vaste activa	8	7	4
Ontvangen rente	324	191	346
Betaalde rente	(1 467)	(1 842)	(966)
Betaald preferent dividend	(31)	(48)	(41)
Dividenden en andere betalingen aan derden (minderheidsaandeelhouders)	(220)	(195)	(141)
Totaal	(1 386)	(1 887)	(798)
Investerings in materiële en financiële vaste activa			
Verwerving van immateriële vaste activa	(18)	–	–
Verwerving van materiële vaste activa	(1 295)	(1 536)	(1 361)
Verkoop van materiële vaste activa	233	579	471
Verwerving/verkoop van financiële vaste activa	(68)	35	13
Inkoop van eigen aandelen (aandelenoptieregelingen)	(558)	(436)	(184)
Totaal	(1 706)	(1 358)	(1 061)
Verwervingen en verkopen			
Verwerving van groepsmaatschappijen 25	(57)	(132)	(27 777)
Bestfoods	–	–	(23 623)
Overige verwervingen	(57)	(132)	(4 154)
Kassaldi van verworven bedrijven	–	(1)	(231)
Bestfoods	–	–	(22)
Overige verwervingen	–	(1)	(209)
Betaalde verwervingsprijs met betrekking tot verwervingen in voorgaande jaren	–	(1)	(2)
Verkoop van verworven bedrijven gehouden ter verkoop	–	1 968	–
Verkoop van groepsmaatschappijen 25	1 834	1 650	626
Kassaldi van verkochte bedrijven 25	(34)	(9)	11
Ontvangen verkoopopbrengst met betrekking tot verkopen in voorgaande jaren	12	2	–
Totaal	1 755	3 477	(27 373)
Mutatie in effecten en deposito's			
Verwerving van effecten	(219)	(108)	(217)
Verkoop van effecten	30	121	1 428
(Toename)/afname van kasmiddelen in deposito	(403)	1 093	1 253
Totaal	(592)	1 106	2 464
Financiering			
Uitgifte/inkoop van aandelen door groepsmaatschappijen aan/(van) minderheidsaandeelhouders	9	(3)	(18)
Schulden verschuldigd binnen 1 jaar:			
Toename	2 698	3 854	15 001
Aflossing	(8 347)	(13 618)	(2 716)
Schulden verschuldigd na 1 jaar:			
Toename	3 195	4 933	10 692
Aflossing	(146)	(264)	(57)
Totaal	(2 591)	(5 098)	22 902

De post Effecten en deposito's omvat termijndeposito's met een looptijd van minder dan één jaar, staatsobligaties en geld- en kapitaalmarktinstrumenten met een rating van A- of hoger.

28 Analyse van nettokas-/-(schuld)positie

	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen	€ miljoen
	1 januari 2002	Kasstroom	Verwervingen/ verkopen (excl. kasmiddelen en bankschulden)	Overige mutaties anders dan in geld	Valuta- herrekenings- effecten	31 december 2002
Kasmiddelen	1 576	(46)			72	1 602
Bankschulden	(400)	95			28	(277)
		49				
Leningen verschuldigd binnen één jaar	(10 879)	5 649	7	(4 579)	568	(9 234)
Leningen verschuldigd na één jaar	(14 221)	(3 049)	(64)	5 346	1 055	(10 933)
		2 600				
Effecten	439	189	(1)	700	(101)	1 226
Kasmiddelen in deposito	286	403	–	–	(39)	650
		592				
Nettokas-/-(schuld)positie	(23 199)	3 241	(58)	1 467	1 583	(16 966)

De post Overige mutaties anders dan in geld bestaat onder meer uit winsten en verliezen op verkopen van bedrijven alsmede aanpassingen aan de marktwaarde van effecten, koersresultaten op intercompany leningen, de hieraan gerelateerde derivaten en de herindeling per balansdatum van langlopende leningen verschuldigd binnen één jaar.

29 Beloningsregelingen op basis van aandelen

Per 31 december 2002 had de Groep de volgende beloningsregelingen op basis van aandelen:

(i) Aandelenoptieplannen voor alle werknemers

In 16 verschillende landen zijn lokale aandelenoptieplannen voor werknemers geïntroduceerd met het doel hun betrokkenheid met Unilever en haar resultaten te vergroten door mogelijke financiële voordelen te verbinden aan de aandelenkoers van Unilever. Er zijn geen individuele doelstellingen aan verbonden. Alle werknemers in deze landen met een vast dienstverband komen voor deelname in aanmerking.

(ii) Aandelenoptieplannen voor hogere managers

In 1985 zijn aandelenoptieplannen voor hogere managers geïntroduceerd teneinde sleutelfunctionarissen over de gehele wereld te belonen voor hun bijdrage aan de toekomst van de Groep op de langere termijn en voor hun langdurige betrokkenheid bij de onderneming. De toekenningen zijn afhankelijk van de prestaties van de Groep en van de individuele manager.

(iii) Het Share Matching Plan

Indien managers besluiten om een deel van hun jaarlijkse bonus aan te wenden om Unilever-aandelen te kopen, ontvangen zij van Unilever een equivalent aantal aandelen onder de voorwaarde dat ze de aandelen voor een bepaald aantal jaren houden en dat zij op het moment van onvoorwaardelijk worden nog in dienst zijn van Unilever.

(iv) Het TSR – Long-Term Incentive Plan

Dit plan is in 2001 geïntroduceerd. Afhankelijk van de TSR-positie (zie pagina 40) van Unilever ten opzichte van haar vergelijkingsgroep, kunnen aan topfunctionarissen aandelen toegekend worden, die na drie jaar onvoorwaardelijk worden.

(v) Het Restricted Share Plan

In verband met uitzonderlijke prestaties zijn bonusaandelen toegekend aan een beperkt aantal topfunctionarissen. De toekenningen worden onvoorwaardelijk als de betrokkenen na een overeengekomen aantal jaren na de toekenning nog in dienst zijn van Unilever.

(vi) Het North American Performance Share Plan

Dit is een lange-termijn beloningsregeling voor Noord-Amerikaanse managers waarbij aandelen toegekend worden indien over een periode van drie jaar zowel ondernemings- als persoonlijke doelstellingen behaald worden.

Unilever zal in verband met plannen voor hogere managers in totaal niet meer aandelenopties toekennen dan maximaal 5% van haar uitgegeven gewoon aandelenkapitaal en voor alle aandelenoptieplannen samen niet meer dan 10%. De raden van bestuur hebben geen limieten voor de afzonderlijke plannen vastgesteld.

De laatste jaren hebben wij de verplichtingen resulterend uit deze optieplannen voldaan door overdracht, tegen de uitoefenprijs, van aandelen die vooraf zijn ingekocht en worden gehouden tot het moment van uitoefening door de werknemers en de hogere managers.

102 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

29 Beloningsregelingen op basis van aandelen vervolg

De Groep hanteert voor deze regelingen de bepalingen van de Nederlandse wet en Verenigd Koninkrijk GAAP, welke consistent zijn met APB Opinion 25 en daarmee samenhangende interpretaties. Dienovereenkomstig heeft de Groep de volgende beloningskosten verwerkt: € 86 miljoen in 2002, € 46 miljoen in 2001 en € 6 miljoen in 2000. Indien de Groep aandelenopties had verwerkt op basis van de voorschriften van SFAS 123, dan zou de invloed op de gerapporteerde resultaten als volgt zijn geweest:

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Werkelijk verantwoorde nettowinst	2 129	1 838	1 105
Bij: werkelijk verantwoorde beloningskosten	86	46	6
Af: pro forma beloningskosten volgens SFAS 123 ^(a)	(185)	(106)	(57)
Pro forma nettowinst volgens SFAS 123	2 030	1 778	1 054

	euro's per € 0,51			eurocenten per 1,4p		
	2002	2001	2000	2002	2001	2000
Werkelijke winst per aandeel	2,14	1,82	1,07	32,05	27,27	16,08
Pro forma winst per aandeel	2,04	1,76	1,02	30,53	26,36	15,32
Werkelijke winst per aandeel op verwaterde basis	2,07	1,77	1,05	31,10	26,54	15,69
Pro forma winst per aandeel op verwaterde basis	1,97	1,71	1,00	29,62	25,65	14,94

(a) Inclusief € 2 miljoen (2001: nihil, 2000: nihil) in verband met het HLL Executive Option Plan in India. Zie tevens onder aandelenoptieplannen voor hogere managers op pagina 104.

De overige door SFAS 123 voorgeschreven informatie, inclusief een beschrijving van de methode en de belangrijkste aannames gehanteerd bij de schatting van de reële waarden van de opties en de informatie op basis van gewogen gemiddelden, wordt hieronder, samengevoegd per soort regeling, gegeven.

(i) Aandelenoptieplannen voor alle werknemers

Unilever heeft aandelenoptieplannen voor werknemers in 16 landen, die als volgt in twee groepen uiteenvallen:

- (a) Plannen met een standaard raamwerk: België, Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Ierland, Italië, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje, Zweden en Zwitserland.
- (b) Andere plannen: Noord-Amerika, Verenigd Koninkrijk en Zuid-Afrika.

- (a): Het standaard raamwerk voor deze landen betekent in principe een jaarlijkse toekenning van opties op NV-aandelen, met dezelfde toekenningsdatum, uitoefenprijs (marktprijs op de dag van toekenning), hetzelfde aantal (part-time werknemers: pro rata) en dezelfde toekenningscriteria (alle werknemers met een vast dienstverband in een bepaald land). Behalve ononderbroken dienstverband tot aan het moment van uitoefening zijn er geen andere voorwaarden verbonden aan het uitoefenen van de opties.
- (b): Binnen het Verenigd Koninkrijk en Zuid-Afrika worden jaarlijks opties op PLC-aandelen toegekend, gecombineerd met een verplichte (Verenigd Koninkrijk) of een vrijwillige (Zuid-Afrika) spaarregeling. De uitoefenprijs is gelijk aan de marktprijs op de datum van toekenning. Vóór 2000 echter werden de uitoefenprijzen in het Verenigd Koninkrijk vastgesteld op 80% of 90% van de marktprijs. Deze korting wordt geamortiseerd, ten laste van de personeelskosten, over de periode tussen de toekenningsdatum en de datum waarop de opties uitoefenbaar worden.

Het Noord-Amerikaanse plan betreft een aanbod om aandelen te kopen, gekoppeld aan een verplichte spaarregeling van maximaal 10% van het jaarsalaris. Aan het eind van de looptijd kunnen deelnemers het gespaarde bedrag aanwenden om NV New York-aandelen te kopen met een korting van 10%. Deze korting wordt over de looptijd geamortiseerd in de personeelskosten. Het maximum aantal aandelen dat voor dit plan beschikbaar is bedraagt 8,9 miljoen. Vanaf 2002 is de looptijd 1 jaar (2001: 2 jaar).

Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste verschillen per land tussen de toekenningen in 2002:

Land (jaar van invoering)	Maximum looptijd in jaren	Periode tot datum uitoefenbaarheid in jaren	Max. periode van uitoefening	Opmerkingen
België (2001)	5	4	12 maanden	
Denemarken (2001)	5	3	24 maanden	
Duitsland (2000)	5	3	24 maanden	
Finland (2001)	5	3	24 maanden	Op de 3 ^e , 4 ^e of 5 ^e verjaardag
Frankrijk (2000)	5,5	5	6 maanden	
Ierland (2002)	5	3	24 maanden	
Italië (2001)	5	3	24 maanden	
Nederland (1995)	5	0	5 jaar	Verkregen aandelen houden tot 3 jaar na toekenning
Oostenrijk (2001)	5	3	24 maanden	
Portugal (2001)	3,5	3	6 maanden	
Spanje (2001)	5	3	24 maanden	
Zweden (2001)	5	5	1 dag	Deels converteerbare obligaties
Zwitserland (2001)	5	3	24 maanden	
Verenigd Koninkrijk (1985)	5,5	5	6 maanden	Aandelenspaarregeling
Zuid-Afrika (2001)	3,5	3	6 maanden	Vrijwillige aandelenspaarregeling
Noord-Amerika (1995)	1	1	1 dag	Aandelenspaarregeling

29 Beloningsregelingen op basis van aandelen vervolg

In de volgende tabel wordt een samenvatting gegeven van de aandelenoptieplannen voor werknemers per 31 december 2002, 2001 en 2000 en van de mutaties voor de jaren geëindigd op deze data:

	Aantal aandelen	2002 Gewogen gemiddelde prijs	Aantal aandelen	2001 Gewogen gemiddelde prijs	Aantal aandelen	2000 Gewogen gemiddelde prijs
NV-aandelen van € 0,51						
Uitstaand op 1 januari	3 109 260	€ 60,56	1 634 437	€ 54,41	690 838	€ 54,38
Toegekend	1 589 107	€ 67,90	1 853 007	€ 64,65	1 204 863	€ 53,05
Uitgeoefend	(322 625)	€ 58,72	(225 614)	€ 51,85	(125 707)	€ 40,72
Vervallen/verlopen ^(a)	(349 312)	€ 63,24	(152 570)	€ 57,10	(135 557)	€ 54,94
Uitstaand op 31 december	4 026 430	€ 63,38	3 109 260	€ 60,56	1 634 437	€ 54,41
Uitoefenbaar op 31 december	231 979	€ 67,90	42 412	€ 42,99	94 861	€ 37,58
PLC-aandelen van 1,4p						
Uitstaand op 1 januari	22 002 314	£ 4,61	26 512 577	£ 4,14	30 777 318	£ 4,00
Toegekend	4 122 000	£ 6,06	4 411 833	£ 5,29	7 960 043	£ 4,25
Uitgeoefend	(5 771 480)	£ 3,78	(5 756 768)	£ 2,94	(5 717 614)	£ 2,74
Vervallen/verlopen ^(a)	(2 347 242)	£ 4,90	(3 165 328)	£ 4,62	(6 507 170)	£ 4,84
Uitstaand op 31 december	18 005 592	£ 5,17	22 002 314	£ 4,61	26 512 577	£ 4,14
Uitoefenbaar op 31 december	430 696	£ 3,71	250 760	£ 2,78	192 156	£ 2,68
NV New York-aandelen van € 0,51						
Uitstaand op 1 januari	–	–	470 680	\$ 52,43	633 913	\$ 52,43
Toegekend	149 431	\$ 54,11	–	–	–	–
Uitgeoefend	–	–	(255 208)	\$ 52,43	–	–
Vervallen/verlopen ^(a)	–	–	(215 472)	\$ 52,43	(163 233)	\$ 52,43
Uitstaand op 31 december	149 431	\$ 54,11	–	–	470 680	\$ 52,43
Uitoefenbaar op 31 december	–	–	–	–	–	–

(a) Het aantal verlopen opties is verwaarloosbaar.

	2002	2001	2000
NV-optiewaardegegevens ^(b)			
Reële waarde per optie ^(c)	€ 14,66	€ 15,13	€ 10,18
Aannames bij de waardering			
Verwachte looptijd	3,8 jaar	3,5 jaar	4,0 jaar
Verwachte volatiliteit	26,8%	29,3%	28,6%
Verwacht dividendrendement	2,4%	2,2%	4,5%
Risicovrij rentepercentage	4,5%	4,5%	4,9%
PLC-optiewaardegegevens ^(b)			
Reële waarde per optie ^(c)	£ 1,57	£ 1,31	£ 1,05
Aannames bij de waardering			
Verwachte looptijd	4,7 jaar	4,7 jaar	5,0 jaar
Verwachte volatiliteit	28,5%	28,1%	25,6%
Verwacht dividendrendement	2,5%	2,8%	3,3%
Risicovrij rentepercentage	5,2%	5,4%	5,7%
NV New York-optiewaardegegevens ^(b)			
Reële waarde per optie ^(c)	\$ 8,57	–	–
Aannames bij de waardering			
Verwachte looptijd	1 jaar	–	–
Verwachte volatiliteit	25,2%	–	–
Verwacht dividendrendement	2,5%	–	–
Risicovrij rentepercentage	1,2%	–	–
Werkelijk verantwoorde beloningskosten (€ miljoen)	2	4	4

(b) Gewogen gemiddelde waarde van opties toegekend gedurende iedere periode.

(c) Geschatte waarde op basis van de Black Scholes-methode voor waardebepaling van opties.

104 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

29 Beloningsregelingen op basis van aandelen vervolg

De uitoefenprijzen en resterende contractduren van de aandelenopties voor werknemers per 31 december 2002 waren:

	Reeks van uitoefenprijzen	Aantal uitstaand op 31 december 2002	Gewogen gemiddelde resterende contractduur	Uitstaande opties		Uitoefenbare opties	
				Gewogen gemiddelde uitoefenprijs	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs	Aantal uitoefenbaar op 31 december 2002	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs
NV-aandelen van € 0,51	€ 53,05 – € 57,63 € 63,65 – € 70,00	897 413 3 129 017	2 jaar 4 jaar	€ 53,77 € 66,28	– 231 979	– € 67,90	
PLC-aandelen van 1,4p	£ 3,71 – £ 4,25 £ 5,14 – £ 6,20	5 832 050 12 173 542	3 jaar 3 jaar	£ 4,21 £ 5,63	430 696 –	£ 3,71 –	
NV New York-aandelen van € 0,51	\$ 54,11	149 431	1 jaar	\$ 54,11	–	–	

(ii) Aandelenoptieplannen voor hogere managers

De aandelenoptieplannen voor hogere managers bestaan uit de volgende plannen, die afhankelijk van prestatie worden toegekend aan sleutelfunctionarissen van de Groep:

Het NV Executive Option Plan

Op basis van het NV Executive Option Plan kunnen opties worden toegekend voor de aankoop van aandelen van Unilever N.V. en, sinds 1997, eveneens van aandelen van Unilever PLC, tegen een prijs niet lager dan de marktprijs geldend op de dag van toekenning. Opties verstrekt tot en met maart 2001 waren onmiddellijk na het toekenningsmoment uitoefenbaar maar kunnen in de eerste drie jaar niet verkocht worden; opties toegekend vanaf november 2001 kunnen pas na drie jaar uitgeoefend worden. Toekenningen tot 1998 hebben een maximale looptijd van vijf jaar en daaropvolgende toekenningen hebben een maximale looptijd van tien jaar.

Het PLC Executive Option Plan

Op basis van het PLC Executive Option Plan kunnen opties worden toegekend voor de aankoop van aandelen van Unilever PLC en, sinds 1997, eveneens van aandelen van Unilever N.V., tegen een prijs niet lager dan de marktprijs geldend op de dag van toekenning. Deze opties worden uitoefenbaar na drie jaar vanaf de datum van toekenning en hebben een maximale looptijd van tien jaar.

Het NA Executive Option Plan

Op basis van het NA Executive Option Plan kunnen opties worden toegekend voor de aankoop van maximaal 40,5 miljoen aandelen Unilever N.V. geregistreerd in New York, voor maximaal 262,0 miljoen aandelen Unilever PLC, tegen een prijs niet lager dan de marktprijs geldend op de dag van toekenning. Deze opties worden uitoefenbaar na drie jaar vanaf de datum van toekenning en hebben een maximale looptijd van tien jaar.

In aanvulling hierop kunnen managers die in India werkzaam zijn deelnemen aan een executive option plan, verbonden aan aandelen van Hindustan Lever Limited. Aangezien dit noch aandelen van Unilever N.V. noch van Unilever PLC zijn, zijn voor deze regeling geen bedragen opgenomen in deze toelichting.

In de volgende tabel wordt een samenvatting gegeven van de aandelenoptieplannen voor hogere managers per 31 december 2002, 2001 en 2000 en de mutaties voor de jaren geëindigd op deze data:

	Aantal aandelen	2002 Gewogen gemiddelde prijs	Aantal aandelen	2001 Gewogen gemiddelde prijs	Aantal aandelen	2000 Gewogen gemiddelde prijs
NV-aandelen van € 0,51						
Uitstaand op 1 januari	8 198 049	€ 58,95	4 835 834	€ 57,68	3 856 658	€ 54,49
Toegekend	3 658 548	€ 66,84	4 017 741	€ 58,26	1 659 616	€ 54,56
Uitgeoefend	(373 219)	€ 51,37	(372 052)	€ 33,83	(615 538)	€ 28,88
Vervallen/verlopen ^(a)	(343 981)	€ 62,73	(283 474)	€ 60,40	(64 902)	€ 61,73
Uitstaand op 31 december	11 139 397	€ 61,71	8 198 049	€ 58,95	4 835 834	€ 57,68
Uitoefenbaar op 31 december	4 795 216	€ 59,84	4 788 521	€ 58,75	3 418 554	€ 56,22
PLC-aandelen van 1,4p						
Uitstaand op 1 januari	57 255 712	£ 4,96	34 455 159	£ 4,89	26 221 302	£ 4,98
Toegekend	23 811 993	£ 5,83	26 126 694	£ 4,97	10 793 301	£ 4,35
Uitgeoefend	(3 931 699)	£ 3,96	(1 649 129)	£ 3,42	(2 129 344)	£ 3,25
Vervallen/verlopen ^(a)	(1 995 236)	£ 5,48	(1 677 012)	£ 5,11	(430 100)	£ 5,56
Uitstaand op 31 december	75 140 770	£ 5,28	57 255 712	£ 4,96	34 455 159	£ 4,89
Uitoefenbaar op 31 december	33 370 192	£ 5,07	34 846 599	£ 4,90	25 183 453	£ 4,72

29 Beloningsregelingen op basis van aandelen vervolg

	Aantal aandelen	2002 Gewogen gemiddelde prijs	Aantal aandelen	2001 Gewogen gemiddelde prijs	Aantal aandelen	2000 Gewogen gemiddelde prijs
NV New York-aandelen van € 0,51						
Uitstaand op 1 januari	2 736 921	\$ 49,23	2 030 941	\$ 47,29	1 963 471	\$ 45,41
Toegekend	755 295	\$ 59,44	840 937	\$ 52,22	294 645	\$ 51,77
Uitgeoefend	(242 276)	\$ 36,00	(119 965)	\$ 36,02	(185 740)	\$ 30,53
Vervallen/verlopen ^(a)	(28 926)	\$ 57,52	(14 992)	\$ 59,43	(41 435)	\$ 65,22
Uitstaand op 31 december	3 221 014	\$ 52,54	2 736 921	\$ 49,23	2 030 941	\$ 47,29
Uitvoerbaar op 31 december	1 888 079	\$ 50,10	1 632 955	\$ 46,29	1 473 860	\$ 42,00
PLC-aandelen van 1,4p in de vorm van ADR's ^(d)						
Uitstaand op 1 januari	12 744 844	\$ 7,89	7 491 864	\$ 8,33	5 830 480	\$ 8,82
Toegekend	4 994 640	\$ 8,42	5 566 904	\$ 7,25	1 975 788	\$ 6,95
Uitgeoefend	(598 300)	\$ 7,14	(208 116)	\$ 6,86	(47 572)	\$ 6,72
Vervallen/verlopen ^(a)	(144 032)	\$ 8,40	(105 808)	\$ 8,08	(266 832)	\$ 9,13
Uitstaand op 31 december	16 997 152	\$ 8,06	12 744 844	\$ 7,88	7 491 864	\$ 8,33
Uitvoerbaar op 31 december	8 175 172	\$ 8,29	5 415 724	\$ 8,57	3 758 584	\$ 8,35

(a) Het aantal verlopen opties is verwaarloosbaar.

(d) 1 ADR = 4 PLC-aandelen.

	2002	2001	2000
NV-optiewaardegegevens ^(b)			
Reële waarde per optie ^(c)	€ 18,74 ^(e) £ 11,59 ^(f) \$ 16,32 ^(g)	€ 16,57 ^(e) £ 8,94 ^(f) \$ 13,96 ^(g)	€ 10,83 ^(e) £ 6,25 ^(f) \$ 15,97 ^(g)
Aannames bij de waardering			
Verwachte looptijd	6,0 jaar	6,3 jaar	6,3 jaar
Verwachte volatiliteit	27,6%	28,5%	24,5%
Verwacht dividendrendement	2,4%	2,5%	4,0%
Risicovrij rentepercentage	5,0%	4,1%	5,2%
PLC-optiewaardegegevens ^(b)			
Reële waarde per optie ^(c)	€ 2,62 ^(e) £ 1,62 ^(f) \$ 2,23 ^(g)	€ 2,01 ^(e) £ 1,24 ^(f) \$ 1,86 ^(g)	€ 1,82 ^(e) £ 1,00 ^(f) \$ 1,95 ^(g)
Aannames bij de waardering			
Verwachte looptijd	6,0 jaar	6,8 jaar	6,3 jaar
Verwachte volatiliteit	27,1%	26,0%	23,9%
Verwacht dividendrendement	2,6%	2,9%	3,2%
Risicovrij rentepercentage	5,3%	4,6%	5,9%
Werkelijke verantwoorde beloningskosten (€ miljoen)	–	–	–

(b) Gewogen gemiddelde waarde van opties toegekend gedurende iedere periode.

(c) Geschatte waarde op basis van de Black Scholes-methode voor waardebepaling van opties.

(e) Reële waarde per optie voor het NV Executive Option Plan.

(f) Reële waarde per optie voor het PLC Executive Option Plan.

(g) Reële waarde per optie voor het NA Executive Option Plan.

106 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

29 Beloningsregelingen op basis van aandelen vervolg

De uitoefenprijzen en de resterende contractduren van de aandelenoptieplannen voor hogere managers per 31 december 2002 waren:

	Reeks van uitoefenprijzen	Aantal uitstaand op 31 december 2002	Gewogen gemiddelde resterende contractduur	Uitstaande opties		Uitoefenbare opties	
				Gewogen gemiddelde uitoefenprijs	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs	Aantal uitoefenbaar op 31 december 2002	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs
NV-aandelen van € 0,51	€ 42,79 – € 60,85	5 338 303	8 jaar	€ 56,68	2 551 726	€ 54,88	
	€ 63,50 – € 73,97	5 801 094	8 jaar	€ 66,35	2 243 490	€ 65,48	
PLC-aandelen van 1,4p	£ 2,54 – £ 3,08	1 795 242	2 jaar	£ 2,98	1 795 242	£ 2,98	
	£ 3,43 – £ 4,78	24 183 118	8 jaar	£ 4,54	16 389 469	£ 4,54	
	£ 5,22 – £ 6,79	49 162 410	8 jaar	£ 5,73	15 185 481	£ 5,89	
NV New York-aandelen van € 0,51	\$ 25,67 – \$ 33,89	647 995	2 jaar	\$ 31,03	647 995	\$ 31,03	
	\$ 41,16 – \$ 56,13	1 312 546	7 jaar	\$ 51,37	706 730	\$ 50,73	
	\$ 58,76 – \$ 76,69	1 260 473	8 jaar	\$ 64,82	533 354	\$ 72,44	
PLC-aandelen van 1,4p in de vorm van ADR's ^(d)	\$ 5,56 – \$ 7,73	8 619 296	7 jaar	\$ 7,08	4 604 564	\$ 6,97	
	\$ 8,35 – \$ 10,85	8 377 856	8 jaar	\$ 9,07	3 570 608	\$ 10,00	

(d) 1 ADR = 4 PLC-aandelen.

(iii) De Share Matching Plannen

Op basis van deze plannen kunnen hogere managers 25% van hun brutobonus aanwenden voor de aanschaf van Unilever-aandelen. De onderneming kent vervolgens een equivalent aantal aandelen toe op voorwaarde dat de aandelen gedurende een overeengekomen periode (5 jaar voor toekenningen tot 2001 en vanaf 2002 3 jaar) gehouden zullen worden en dat de manager voor het eind van deze periode geen ontslag heeft genomen bij Unilever. De Noord-Amerikaanse managers nemen deel in het Noord-Amerikaanse Aandelenbonus Plan, alle andere managers in het Variabele Beloning in Aandelen Plan. De aantallen hieronder zijn inclusief de aantallen voor de bestuursleden, zoals beschreven in het Remuneratieverslag op pagina 49.

In de volgende tabel wordt een samenvatting gegeven van het Share Matching Plan per 31 december 2002, 2001 en 2000 en de mutaties voor de jaren geëindigd op deze data:

	Aantal aandelen	2002 Gewogen gemiddelde prijs	Aantal aandelen	2001 Gewogen gemiddelde prijs	Aantal aandelen	2000 Gewogen gemiddelde prijs
NV-aandelen van € 0,51						
Uitstaand op 1 januari	77 613	€ 0,00	26 302	€ 0,00	4 891	€ 0,00
Toegekend	148 990	€ 0,00	51 526	€ 0,00	21 411	€ 0,00
Uitgeoefend	(143)	€ 0,00	–	–	–	–
Vervallen/verlopen ^(a)	(1 056)	€ 0,00	(215)	€ 0,00	–	–
Uitstaand op 31 december	225 404	€ 0,00	77 613	€ 0,00	26 302	€ 0,00
Uitoefenbaar op 31 december	–	–	–	–	–	–
PLC-aandelen van 1,4p						
Uitstaand op 1 januari	570 703	£ 0,00	198 676	£ 0,00	36 779	£ 0,00
Toegekend	1 065 406	£ 0,00	373 646	£ 0,00	161 897	£ 0,00
Uitgeoefend	(1 053)	£ 0,00	–	–	–	–
Vervallen/verlopen ^(a)	(7 670)	£ 0,00	(1 619)	£ 0,00	–	–
Uitstaand op 31 december	1 627 386	£ 0,00	570 703	£ 0,00	198 676	£ 0,00
Uitoefenbaar op 31 december	–	–	–	–	–	–

(a) Het aantal toegekende aandelen die verlopen zijn, is verwaarloosbaar.

29 Beloningsregelingen op basis van aandelen vervolg

	Aantal aandelen	2002 Gewogen gemiddelde prijs	Aantal aandelen	2001 Gewogen gemiddelde prijs	Aantal aandelen	2000 Gewogen gemiddelde prijs
NV New York-aandelen van € 0,51						
Uitstaand op 1 januari	29 255	\$ 0,00	5 034	\$ 0,00	–	–
Toegekend	87 743	\$ 0,00	24 221	\$ 0,00	5 034	\$ 0,00
Uitgeoefend	–	–	–	–	–	–
Vervallen/verlopen ^(a)	(513)	\$ 0,00	–	–	–	–
Uitstaand op 31 december	116 485	\$ 0,00	29 255	\$ 0,00	5 034	\$ 0,00
Uitoefenbaar op 31 december	–	–	–	–	–	–
PLC-aandelen van 1.4p in de vorm of ADR's ^(d)						
Uitstaand op 1 januari	214 752	\$ 0,00	37 264	\$ 0,00	–	–
Toegekend	599 064	\$ 0,00	177 488	\$ 0,00	37 264	\$ 0,00
Uitgeoefend	–	–	–	–	–	–
Vervallen/verlopen ^(a)	(3 568)	\$ 0,00	–	–	–	–
Uitstaand op 31 december	810 248	\$ 0,00	214 752	\$ 0,00	37 264	\$ 0,00
Uitoefenbaar op 31 december	–	–	–	–	–	–

(a) Het aantal toegekende aandelen die verlopen zijn, is verwaarloosbaar.

(d) 1 ADR = 4 PLC-aandelen.

	2002	2001	2000
NV-toekenningswaardegegevens ^(b)			
Reële waarde per toekenning	€ 69,14 \$ 58,68	€ 61,73 \$ 56,54	€ 52,68 \$ 49,13
PLC-toekenningswaardegegevens ^(b)			
Reële waarde per toekenning	£ 6,17 \$ 8,58	£ 5,22 \$ 7,70	£ 4,22 \$ 6,63
Werkelijk verantwoorde beloningskosten (€ miljoen)	12	2	–

(b) Gewogen gemiddelde waarde van aandelen toegekend gedurende iedere periode.

(iv) Het TSR – Long-Term Incentive Plan

Dit plan is in 2001 geïntroduceerd en er zijn toekenningen gedaan aan leden van de raden van bestuur en aan enkele topfunctionarissen. Het niveau van de toekenning is afhankelijk van de Total Shareholder Return in relatie tot een groep van vergelijkbare ondernemingen (zie voor beschrijving op pagina 40). Als de klassering onder de mediaan ligt zal de toekenning komen te vervallen. Hoe hoger de klassering boven de mediaan, hoe hoger de toekenning.

In de volgende tabel wordt een samenvatting gegeven van het TSR – Long-Term Incentive Plan per 31 december 2002 en 2001 en van de mutaties voor het jaar geëindigd op deze data:

	Aantal aandelen	2002 Gewogen gemiddelde prijs	Aantal aandelen	2001 Gewogen gemiddelde prijs
NV-aandelen van € 0,51				
Uitstaand op 1 januari	71 564	€ 0,00	–	–
Toegekend	118 445	€ 0,00	71 564	€ 0,00
Uitgeoefend	–	–	–	–
Vervallen/verlopen ^(a)	(1 495)	€ 0,00	–	–
Uitstaand op 31 december	188 514	€ 0,00	71 564	€ 0,00
Uitoefenbaar op 31 december	–	–	–	–
PLC-aandelen van 1,4p				
Uitstaand op 1 januari	533 481	£ 0,00	–	–
Toegekend	837 973	£ 0,00	533 481	£ 0,00
Uitgeoefend	–	–	–	–
Vervallen/verlopen ^(a)	(10 580)	£ 0,00	–	–
Uitstaand op 31 december	1 360 874	£ 0,00	533 481	£ 0,00
Uitoefenbaar op 31 december	–	–	–	–

(a) Het aantal toegekende aandelen die verlopen zijn, is verwaarloosbaar.

108 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

29 Beloningsregelingen op basis van aandelen vervolg

	2002	2001
NV-toekenningswaardegegevens ^(b)		
Reële waarde per toekenning ^(h)	€ 26,94	€ 57,33
PLC-toekenningswaardegegevens ^(b)		
Reële waarde per toekenning ^(h)	£ 2,41	£ 5,11
Werkelijk verantwoorde beloningskosten (€ miljoen)	11	2

(b) Gewogen gemiddelde waarde van aandelen toegekend gedurende iedere periode.

(h) Geschat aan de hand van een aangepast binomiaal waarderingmodel gebruikmakend van de onderlinge volatiliteit van de TSR van de groep van vergelijkbare ondernemingen.

(v) Het Restricted Share Plan

Gedurende 2000 en 2001 is aan een aantal specifieke topfunctionarissen eenmalig het recht toegekend om op een bepaalde datum in de toekomst, aandelen van Unilever N.V. en PLC te ontvangen, mits ze op dat moment nog in dienst van Unilever zijn. Geen der leden van de raden van bestuur neemt deel aan dit plan.

In de volgende tabel wordt een samenvatting gegeven van het Restricted Share Plan per 31 december 2002, 2001 en 2000 en van de mutaties voor de jaren geëindigd op deze data:

	Aantal aandelen	2002 Gewogen gemiddelde prijs	Aantal aandelen	2001 Gewogen gemiddelde prijs	Aantal aandelen	2000 Gewogen gemiddelde prijs
NV-aandelen van € 0,51						
Uitstaand op 1 januari	381 328	€ 0,00	165 046	€ 0,00	–	–
Toegekend	37 380	€ 0,00	256 662	€ 0,00	165 046	€ 0,00
Uitgeoefend	(160 405)	€ 0,00	(40 380)	€ 0,00	–	–
Vervallen/verlopen ^(a)	(7 696)	€ 0,00	–	–	–	–
Uitstaand op 31 december	250 607	€ 0,00	381 328	€ 0,00	165 046	€ 0,00
PLC-aandelen van 1,4p						
Uitstaand op 1 januari	2 815 138	£ 0,00	1 220 226	£ 0,00	–	–
Toegekend	275 502	£ 0,00	1 894 148	£ 0,00	1 220 226	£ 0,00
Uitgeoefend	(1 178 708)	£ 0,00	(299 236)	£ 0,00	–	–
Vervallen/verlopen ^(a)	(57 116)	£ 0,00	–	–	–	–
Uitstaand op 31 december	1 854 816	£ 0,00	2 815 138	£ 0,00	1 220 226	£ 0,00

(a) Het aantal toegekende aandelen die verlopen zijn, is verwaarloosbaar.

	2002	2001	2000
NV-toekenningswaardegegevens ^(b)			
Reële waarde per toekenning	€ 64,21	€ 67,40	€ 53,72
PLC-toekenningswaardegegevens ^(b)			
Reële waarde per toekenning	£ 5,65	£ 5,73	£ 4,45
Werkelijk verantwoorde beloningskosten (€ miljoen)	6	6	2

(b) Gewogen gemiddelde waarde van aandelen toegekend gedurende iedere periode.

(vi) Het North American Performance Share Plan

Dit langetermijnbeloningsplan voor Noord-Amerikaanse managers kent Unilever-aandelen toe als over een periode van drie jaar ondernemings- en persoonlijke doelstellingen behaald worden. Het is in 2001 geïntroduceerd ter vervanging van het voormalige langetermijnbeloningsplan waarbij geldbedragen werden toegekend in plaats van aandelen.

In de volgende tabel wordt een samenvatting gegeven van het North American Performance Share Plan per 31 december 2002 en 2001 en van de mutaties voor het jaar geëindigd op deze data:

	Aantal aandelen	2002 Gewogen gemiddelde prijs	Aantal aandelen	2001 Gewogen gemiddelde prijs
NV New York-aandelen van € 0,51				
Uitstaand op 1 januari	625 451	\$ 0,00	–	–
Toegekend	639 396	\$ 0,00	625 451	\$ 0,00
Uitgeoefend	–	–	–	–
Vervallen/verlopen ^(a)	(41 555)	\$ 0,00	–	–
Uitstaand op 31 december	1 223 292	\$ 0,00	625 451	\$ 0,00
Uitroepenbaar op 31 december	–	–	–	–

29 Beloningsregelingen op basis van aandelen vervolg

	Aantal aandelen	2002 Gewogen gemiddelde prijs	Aantal aandelen	2001 Gewogen gemiddelde prijs
PLC-aandelen van 1,4p in de vorm van ADR's^(d)				
Uitstaand op 1 januari	4 665 064	\$ 0,00	–	–
Toegekend	4 769 348	\$ 0,00	4 665 064	\$ 0,00
Uitgeoefend	–	–	–	–
Vervallen/verlopen ^(a)	(303 880)	\$ 0,00	–	–
Uitstaand op 31 december	9 130 532	\$ 0,00	4 665 064	\$ 0,00
Uitoefenbaar op 31 december	–	–	–	–

(a) Het aantal toegekende aandelen die verlopen zijn, is verwaarloosbaar.

(d) 1 ADR = 4 PLC-aandelen.

	2002	2001
NV-toekenningswaardegegevens^(b)		
Reële waarde per toekenning	\$ 59,00	\$ 59,65
PLC-toekenningswaardegegevens^(b)		
Reële waarde per toekenning	\$ 8,35	\$ 8,59
Werkelijk verantwoorde beloningskosten (€ miljoen)	55	32

(b) Gewogen gemiddelde waarde van aandelen toegekend gedurende iedere periode.

Aandelenoptieregelingen: aanvullende informatie

Op 31 december 2002 stonden er in verband met aandelenoptieregelingen van NV, haar dochtermaatschappijen en de Noord-Amerikaanse regelingen 16 693 951 opties uit op gewone NV-aandelen van € 0,51 (2001: 12 446 685) en stonden er 79 141 530 opties uit op gewone PLC-aandelen van 1,4p (2001: 56 763 080). Daarnaast stonden er in verband met aandelenoptieregelingen van PLC en haar dochtermaatschappijen 3 846 623 opties uit voor de aankoop van gewone NV-aandelen van € 0,51 (2001: 2 782 756) en 45 785 840 opties voor de aankoop van gewone PLC-aandelen van 1,4p (2001: 44 038 928).

Ter dekking van toegekende optierechten houden bepaalde groepsmaatschappijen van NV 17 711 169 (2001: 13 679 007) certificaten of depositary receipts van gewone aandelen van NV en 69 162 782 (2001: 43 038 640) PLC-aandelen en een termijncontract om in 2006 10 000 000 PLC-aandelen te kopen. Daarnaast houden trusts in Jersey en in het Verenigd Koninkrijk 43 176 360 (2001: 41 531 145) aandelen in PLC. De boekwaarde van deze aandelen, alsmede de leningen van de trusts, zijn opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening van PLC, zoals door UITF Abstract 13 in het Verenigd Koninkrijk is vereist. Tot nadere aankondiging hebben de trustees van deze trusts afstand gedaan van het dividend op deze aandelen, op een nominaal bedrag na van 0,01p per gewoon aandeel van 1,4p. Gedurende het jaar werd 1,0% van het uitgegeven en gestorte kapitaal aan aandelen ingekocht. Het totaal aan het eind van 2002 bedraagt 3,4% (2001: 2,6%).

De boekwaarde van alle intern gehouden NV- en PLC-aandelen van € 1 952 miljoen (2001: € 1 480 miljoen) is in de geconsolideerde jaarrekening in mindering gebracht op de overige reserves (zie onder 23 op pagina 96). De marktwaarde van deze aandelen per 31 december 2002 bedroeg € 2 058 miljoen (2001: € 1 681 miljoen). Per 31 december 2002 was de uitoefenprijs van 11 163 031 (2001: 1 314 187) NV-aandelenopties en 13 156 190 (2001: 11 382 978) PLC-aandelenopties hoger dan de marktprijs van de aandelen.

Intern gehouden aandelen zijn behandeld in overeenstemming met de Nederlandse wet. Verschillen tussen de marktwaarde van de aandelen op de dag van toekenning van de opties en de uitoefenprijs van de desbetreffende opties wordt tot het moment van onvoorwaardelijk worden evenredig ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. In overeenstemming met de Nederlandse wet worden alle andere verschillen tussen de aankoopprijs en de uitoefenprijs van de aandelen gehouden ter dekking van toegekende opties in de overige reserves verwerkt, evenals de opbrengst van verkochte aandelen als opties verlopen. UITF 17 in het Verenigd Koninkrijk schrijft echter voor dat verschillen tussen de aankoopprijs en de uitoefenprijs van deze aandelen en winsten op verkopen in de winst- en verliesrekening moeten worden verwerkt. Voor 2002 zou deze last € 23 miljoen hebben bedragen (2001: € 13 miljoen). Tevens zou een bedrag van € 8 miljoen als afwaardering worden geboekt in verband met opties die binnenkort aflopen maar waarvan de uitoefenprijs boven de beurskoers ligt.

Optierechten die tussen 31 december 2002 en 28 februari 2003 zijn toegekend, uitgeoefend, vervallen of verlopen:

	Toegekend		Uitgeoefend, vervallen of verlopen	
	Aandelen van 1,4p ⁽ⁱ⁾	Aandelen van € 0,51 ⁽ⁱⁱ⁾	Aandelen van 1,4p ⁽ⁱ⁾	Aandelen van € 0,51 ⁽ⁱⁱ⁾
Aandelenoptieplannen voor alle werknemers	–	–	437 933	88 271
Aandelenoptieplannen voor hogere managers	–	–	794 497	115 782
Share Matching Plannen	–	–	4 424	624
TSR – Long-Term Incentive Plan	–	–	–	–
Het Restricted Share Plan	8 640	1 200	623 164	83 487
Het North American Performance Share Plan	–	–	44 400	5 950

(i) In het geval van een Noord-Amerikaanse regeling in de vorm van PLC ADR's.

(ii) In het geval van een Noord-Amerikaanse regeling in de vorm van NV New York-aandelen.

110 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Unilever-groep

30 Samenvatting van de winst- en verliesrekening en de balans van de NV- en PLC-delen van de Groep

De volgende samenvatting van de winst- en verliesrekening en de balans van de Unilever-groep geeft een uitsplitsing naar de NV- en PLC-delen van de Groep op basis van hun respectieve aandelenbezit.

Winst- en verliesrekening over het jaar geëindigd 31 december

	€ miljoen NV 2002	€ miljoen NV 2001	€ miljoen NV 2000	€ miljoen PLC 2002	€ miljoen PLC 2001	€ miljoen PLC 2000
Groepsomzet	31 828	35 584	32 398	16 442	15 930	15 184
Bedrijfswinst van de Groep ^(a)	3 457	2 938	1 883	1 584	2 236	1 298
Totale inkomsten uit financiële vaste activa	73	43	55	38	53	(2)
Rente	(812)	(1 228)	(442)	(361)	(418)	(190)
Winst uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	2 718	1 753	1 496	1 261	1 871	1 106
Belastingen ^(a)	(986)	(892)	(794)	(552)	(655)	(488)
Winst uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	1 732	861	702	709	1 216	618
Aandeel van derden in de winst	(51)	(44)	(27)	(261)	(195)	(188)
Nettowinst	1 681	817	675	448	1 021	430

Balans per 31 december

	€ miljoen NV 2002	€ miljoen NV 2001	€ miljoen PLC 2002	€ miljoen PLC 2001
Vaste activa				
Goodwill en immateriële vaste activa ^(a)	15 593	18 899	4 681	6 065
Materiële vaste activa	4 749	6 065	2 687	3 175
Financiële vaste activa	394	535	285	349
	20 736	25 499	7 653	9 589
Vlottende activa				
Vorraden	2 870	3 520	1 630	1 823
Vorderingen	5 888	7 403	2 343	2 631
Vorderingen (ten hoogste één jaar)	4 323	5 418	1 552	1 767
Vorderingen (meer dan één jaar) ^(a)	1 565	1 985	791	864
Effecten en liquide middelen	2 459	1 124	1 019	1 177
	11 217	12 047	4 992	5 631
Kortlopende schulden (ten hoogste één jaar)	(14 869)	(17 128)	(5 733)	(6 084)
Leningen	(7 293)	(8 983)	(2 218)	(2 296)
Handels- en overige crediteuren	(7 576)	(8 145)	(3 515)	(3 788)
Vlottende activa na aftrek van kortlopende schulden	(3 652)	(5 081)	(741)	(453)
Totaal der activa na aftrek van kortlopende schulden	17 084	20 418	6 912	9 136
Langlopende schulden (meer dan één jaar)	10 013	11 894	1 561	3 132
Leningen	9 536	11 233	1 397	2 988
Handels- en overige crediteuren	477	661	164	144
Voorzieningen ^(a)	4 448	5 351	1 479	1 520
Onderlinge posten NV/PLC	(3 106)	(1 757)	3 106	1 757
Aandeel van derden	29	41	599	623
Eigen vermogen ^{(a) (b)}	5 700	4 889	167	2 104
Totaal geïnvesteerd vermogen	17 084	20 418	6 912	9 136

(a) Bedragen aangepast in verband met de invoering van FRS 19, zie onder 18 op pagina 92.

(b) Het eigen vermogen van PLC is in 2002 gedaald door de eliminatie van goodwill op intercompany overboekingen, zie 22 op pagina 96.

Onderstaande financiële gegevens tonen de belangrijkste cijfers over de laatste vijf jaar afgeleid uit de goedgekeurde geconsolideerde jaarrekeningen van de Unilever-groep en worden nader uitgelegd in die jaarrekeningen en de toelichtingen daarop. Zie ook de toelichting op pagina 112.

Sinds 1 januari 2000 is de euro de belangrijkste rapporteringsvaluta van Unilever. Voor de jaren voorafgaand aan de introductie van de euro op 1 januari 1999, zijn de bedragen in euro's vastgesteld door eerder in guldens gerapporteerde bedragen om te rekenen tegen de officiële omwisselkoers van € 1 = f 2,20371 zoals aangekondigd op 31 december 1998. Als gevolg van koersfluctuaties kunnen de getoonde trends aanzienlijk verschillen van de eerder in ponden sterling getoonde trends en van die welke zouden zijn ontstaan als de bedragen in euro's waren vastgesteld op basis van de eerdere jaarrekeningen in ponden sterling.

Geconsolideerde winst- en verliesrekening ^{(a)(e)}	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000	€ miljoen 1999	€ miljoen 1998
Groepsomzet	48 270	51 514	47 582	40 977	40 437
Bedrijfswinst van de Groep	5 041	5 174	3 181	4 303	4 410
Bedrijfswinst van de Groep BEIA	7 165	7 149	5 729	4 595	4 293
Bijzondere posten	(879)	(588)	(2 113)	(269)	125
Afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa	(1 245)	(1 387)	(435)	(23)	(8)
Inkomsten uit financiële vaste activa	111	96	53	52	37
Rente ^(b)	(1 173)	(1 646)	(632)	(14)	156
Winst uit normale bedrijfsuitoefening vóór belastingen	3 979	3 624	2 602	4 341	4 603
Winst uit normale bedrijfsuitoefening na belastingen	2 441	2 077	1 320	2 972	3 088
Nettowinst	2 129	1 838	1 105	2 771	2 944
Preferent dividend	(42)	(51)	(44)	(20)	(7)
Dividend op gewoon kapitaal	(1 659)	(1 530)	(1 414)	(1 245)	(1 237)
Speciaal dividend op gewoon kapitaal	–	–	–	–	(7 430)
In het bedrijf te behouden resultaat	428	257	(353)	1 506	(5 730)
Samengevoegde winst per aandeel ^(c)					
In euro's per gewoon aandeel van € 0,51 (1998: f 1)	2,14	1,82	1,07	2,63	2,63
In eurocenten per gewoon aandeel van 1,4p (1998: 1,25p)	32,05	27,27	16,08	39,48	39,47
Dividend op gewoon kapitaal					
NV – in euro's per gewoon aandeel van € 0,51 (1998: f 1) ^(d)	1,70	1,56	1,43	1,27	1,14
PLC – in pence per gewoon aandeel van 1,4p (1998: 1,25p)	16,04	14,54	13,07	12,50	10,70
Speciaal dividend op gewoon kapitaal					
NV – in euro's per gewoon aandeel van f 1 ^(d)	–	–	–	–	6,58
PLC – in pence per gewoon aandeel van 1,25p	–	–	–	–	66,13

Geconsolideerde balans ^{(a)(e)}	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000	€ miljoen 1999	€ miljoen 1998
Goodwill en immateriële vaste activa	20 274	24 964	26 390	643	284
Materiële en financiële vaste activa	8 115	10 124	10 996	8 963	8 336
Voorraden	4 500	5 343	5 421	5 124	4 747
Vorderingen	8 231	10 034	9 726	7 405	6 474
Verworven bedrijven gehouden ter verkoop	–	–	1 666	–	–
Liquide middelen en effecten	3 478	2 301	3 273	5 473	10 383
Totaal der activa	44 598	52 766	57 472	27 608	30 224
Kortlopende schulden (ten hoogste één jaar) ^(f)	(20 602)	(23 212)	(28 364)	(12 134)	(17 976)
Totaal der activa na aftrek van kortlopende schulden	23 996	29 554	29 108	15 474	12 248
Langlopende schulden (meer dan één jaar)	11 574	15 026	14 085	2 832	3 042
Voorzieningen	5 927	6 871	6 431	4 608	4 321
Aandeel van derden	628	664	618	579	408
Eigen vermogen ^(f)	5 867	6 993	7 974	7 455	4 477
Totaal geïnvesteerd vermogen	23 996	29 554	29 108	15 474	12 248

112 Vijfjarenoverzicht

Unilever-groep

Geconsolideerd kasstroomoverzicht ^(a)

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000	€ miljoen 1999	€ miljoen 1998
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	7 883	7 497	6 738	5 654	4 514
Dividenden van joint ventures	83	82	38	28	24
Inkomsten uit financiële activa en uitgaven voor vermogensverschaffing	(1 386)	(1 887)	(798)	(156)	67
Belastingen	(1 817)	(2 205)	(1 734)	(1 443)	(1 261)
Investeringen in materiële en financiële vaste activa	(1 706)	(1 358)	(1 061)	(1 501)	(1 399)
Verwervingen en verkopen van groepsmaatschappijen	1 755	3 477	(27 373)	(362)	338
Dividenden betaald op gewoon aandelenkapitaal	(1 580)	(1 420)	(1 365)	(1 266)	(1 073)
Speciaal dividend	–	–	–	(6 093)	–
Kasstroom vóór mutatie in effecten en deposito's en financiering	3 232	4 186	(25 555)	(5 139)	1 210
Mutatie in effecten en deposito's	(592)	1 106	2 464	5 675	(2 003)
Financiering	(2 591)	(5 098)	22 902	(146)	42
Toename/(afname) van kasmiddelen in de periode	49	194	(189)	390	(751)

Belangrijkste verhoudingsgetallen ^{(g)(e)}

	2002	2001	2000	1999	1998
Winst als percentage van het eigen vermogen (%)	31,7	23,8	12,8	44,7	25,1
Winst als percentage van het geïnvesteerd vermogen (%)	10,5	8,8	7,8	22,6	16,2
Brutowinstmarge van de Groep (%)	10,4	10,0	6,7	10,5	10,9
Nettowinstmarge (%)	4,4	3,6	2,3	6,8	7,3
Nettorentedekking (aantal maal)	4,5	3,2	5,1	319,0	–
Nettorentedekking op basis van EBITDA vóór bijzondere posten (aantal maal)	7	5	11	412	–
Nettogearing (aangepast) (%)	67	72	73	–	–
Ratio winst ten opzichte van vaste kosten (aantal maal)	3,5	2,7	3,2	8,1	9,7
'Funds from operations' na rente en belastingen, vóór bijzondere posten, gedeeld door de voor leaseverplichtingen aangepaste nettoschuld (%)	26	18	14	250	–

Belangrijkste financiële gegevens op basis van US GAAP ^{(a)(h)(i)}

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000	€ miljoen 1999	€ miljoen 1998
Nettowinst	4 309	1 506	1 266	2 490	2 543
Eigen vermogen	11 699	13 553	15 075	15 375	19 292
Samengevoegde winst per aandeel ^(c)					
in euro's per gewoon aandeel van € 0,51 (1998: f 1)	4,36	1,48	1,24	2,36	2,27
in eurocenten per gewoon aandeel van 1,4p (1998: 1,25p)	65,51	22,21	18,53	35,45	34,09
Verwaterde winst per aandeel					
in euro's per gewoon aandeel van € 0,51 (1998: f 1)	4,24	1,44	1,20	2,30	2,22
in eurocenten per gewoon aandeel van 1,4p (1998: 1,25p)	63,56	21,61	18,07	34,57	33,25
Ratio winst ten opzichte van vaste kosten (aantal maal)	4,7	2,5	3,2	7,6	8,4
Nettogearing (%)	54,3	62,0	62,8	–	–
Nettorentedekking (aantal maal)	6,1	3,1	5,0	178,4	–

Toelichting

- (a) Bedragen die voorheen werden gerapporteerd in gulden zijn aangepast en zijn nu uitgedrukt in euro's met gebruikmaking van de vaste omrekenkoers € 1 = f 2,20371 die met ingang van 1 januari 1999 van kracht werd.
- (b) Rentekosten in 2000 zijn inclusief € 37 miljoen aan bijzondere rentekosten (zie onder 5 op pagina 77).
- (c) Voor de berekening van de samengevoegde winst per aandeel zie onder 7 op de pagina's 78 en 79.
- (d) In 1999 en voorgaande jaren werd het NV-dividend vastgesteld en uitbetaald in gulden. Voor vergelijkingsdoeleinden zijn de bedragen in gulden in deze tabel omgezet naar euro's tegen de officiële koers € 1 = f 2,20371. Verdere bijzonderheden van de dividenden over de jaren 1998 tot en met 2002 worden gegeven op pagina 146.
- (e) Bedragen aangepast in verband met de invoering van Financial Reporting Standard 19, zie onder 18 op pagina 92.
- (f) 1998 is inclusief het speciale dividend van € 7 267 miljoen, waarbij verondersteld werd dat alle aandeelhouders het contante dividend zouden kiezen. In de toename van het eigen vermogen in 1999 is een bedrag van € 1 382 miljoen begrepen in verband met de uitgifte van preferente aandelen.
- (g) Winst als percentage van het vermogen toekomend aan de houders van het gewone kapitaal wordt sterk beïnvloed door het tot 1998 door de Groep gehanteerde beleid om goodwill in het jaar van verwerving rechtstreeks ten laste van in het bedrijf behouden winst te brengen. Winst als percentage van het geïnvesteerd vermogen en nettogearing worden hierdoor eveneens beïnvloed, zij het in mindere mate.
- (h) Gedurende het jaar 2002 heeft Unilever SFAS 142 geïmplementeerd. Op basis hiervan wordt er niet meer afgeschreven op goodwill en immateriële vaste activa zonder een vaste levensduur. De afschrijvingslasten op goodwill en immateriële vaste activa zonder een vaste levensduur voor de jaren 2001, 2000, 1999 en 1998 bedroegen respectievelijk € 1 748 miljoen, € 810 miljoen, € 369 miljoen en € 356 miljoen.
- (i) Gedurende het jaar 2002 heeft Unilever de basis voor het bepalen van het verwachte rendement op pensioenactiva voor US GAAP doeleinden gewijzigd van een geëgaliseerde marktwaarde naar werkelijke marktwaarde. Als deze methode in voorgaande jaren reeds was toegepast, was de nettowinst in 2001, 2000, 1999 en 1998 toegenomen met respectievelijk € 86 miljoen, € 210 miljoen, € 57 miljoen en € 83 miljoen.

Definities

Winst als percentage van het eigen vermogen	Aan de gewone aandeelhouders toekomende nettowinst uitgedrukt als percentage van het jaargemiddelde van het eigen vermogen toekomend aan de houders van het gewone kapitaal.
Winst als percentage van het geïnvesteerd vermogen	De som van winst uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen en rente na belastingen op langlopende leningen, uitgedrukt als percentage van het jaargemiddelde van het geïnvesteerd vermogen.
Brutowinstmarge van de Groep	De bedrijfswinst van de Groep uitgedrukt als percentage van de Groepsomzet.
Brutowinstmarge	Bedrijfswinst uitgedrukt als percentage van de omzet.
Nettowinstmarge	De nettowinst uitgedrukt als percentage van de Groepsomzet.
Nettorentedekking	De winst uit gewone bedrijfsuitoefening, exclusief deelnemingen, vóór nettorente en belastingen, gedeeld door de nettorente, exclusief deelnemingen.
Nettorentedekking op basis van EBITDA (vóór bijzondere posten)	De winst uit gewone bedrijfsuitoefening, exclusief deelnemingen, vóór nettorente, belastingen, afschrijvingen en amortisatie en bijzondere posten gedeeld door de nettorente, exclusief deelnemingen.
Nettogearing (aangepast)	De nettoschuld (leningen verminderd met liquide middelen en effecten) uitgedrukt als percentage van de som van eigen vermogen, aandeel van derden en nettoschuld. Bij de berekening van het eigen vermogen wordt de boekwaarde van de aandelen of certificaten van aandelen gehouden in verband met aandelenoptieplannen aangemerkt als vaste activa, in plaats van in mindering te worden gebracht op de reserves zoals voorgeschreven door de Nederlandse wet.
Nettobedrijfsactiva	Het totaal van: <ul style="list-style-type: none"> • goodwill en immateriële vaste activa van groepsmaatschappijen verworven na 1 januari 1998 • materiële vaste activa • voorraden • vorderingen (exclusief latente belastingen) verminderd met: <ul style="list-style-type: none"> • handels- en overige crediteuren (exclusief belastingen en dividenden) • voorzieningen (exclusief latente belastingen en uitgestelde overnamesommen).
Ratio winst ten opzichte van vaste kosten	Winst bestaat uit nettowinst, exclusief joint ventures en deelnemingen, verhoogd met vaste kosten en inkomstenbelasting. Vaste kosten bestaan uit rentelasten en een deel van de huurkosten dat aan te merken is als rentelasten. In deze ratio wordt geen rekening gehouden met rentebaten, ondanks het feit dat Unilevers treasury-activiteiten betrekking hebben op zowel leningen als deposito's.
'Funds from operations' na rente en belastingen (vóór bijzondere posten) gedeeld door de voor leaseverplichtingen aangepaste nettoschuld	De winst uit gewone bedrijfsuitoefening, exclusief joint ventures en deelnemingen vóór afschrijving van goodwill en immateriële vaste activa en bijzondere posten en na betaalde belasting en overige niet-bijzondere niet-monetaire posten, uitgedrukt in een percentage van de voor leaseverplichtingen aangepaste nettoschuld. Voor leaseverplichtingen aangepaste nettoschuld wordt berekend door vijf maal de operationele leasekosten op te tellen bij de nettoschuld.
Gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet	De werkelijke kosten van het eigen vermogen, vermenigvuldigd met de marktwaarde, opgeteld bij de werkelijke rentekosten van vreemd vermogen na belasting, vermenigvuldigd met de marktwaarde van de nettoschuld, vervolgens gedeeld door de som van de marktwaarde van eigen en vreemd vermogen.

114 Vijfjarenoverzicht

Unilever-groep

Naar geografische gebieden

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000	€ miljoen 1999	€ miljoen 1998
Groepsomzet					
Europa	19 573	20 119	18 967	18 040	18 165
Noord-Amerika	12 446	13 767	11 631	8 838	8 417
Afrika, Midden-Oosten en Turkije	3 139	3 191	3 296	3 048	3 034
Azië en Pacific	7 679	7 846	8 038	6 723	5 803
Latijns-Amerika	5 433	6 591	5 650	4 328	5 018
	48 270	51 514	47 582	40 977	40 437
Bedrijfswinst van de Groep					
Europa	1 750	2 689	1 693	2 131	2 254
Noord-Amerika	1 435	1 092	48	847	942
Afrika, Midden-Oosten en Turkije	286	203	321	302	268
Azië en Pacific	1 077	862	776	642	457
Latijns-Amerika	493	328	343	381	489
	5 041	5 174	3 181	4 303	4 410
Nettobedrijfsactiva					
Europa	9 954	11 243	12 174	3 215	3 025
Noord-Amerika	8 945	12 091	11 814	1 996	1 738
Afrika, Midden-Oosten en Turkije	1 097	1 082	1 075	1 034	936
Azië en Pacific	1 124	1 525	1 487	1 499	1 282
Latijns-Amerika	3 614	6 256	7 526	1 520	1 370
	24 734	32 197	34 076	9 264	8 351
Investeringen					
Europa	552	631	605	652	687
Noord-Amerika	334	355	310	222	182
Afrika, Midden-Oosten en Turkije	108	114	116	123	129
Azië en Pacific	170	217	183	148	158
Latijns-Amerika	134	196	142	159	173
	1 298	1 513	1 356	1 304	1 329

Naar productgroepen

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000	€ miljoen 1999	€ miljoen 1998
Groepsomzet					
Voedingsmiddelen	26 937	28 155	23 898	20 339	20 919
Huishoudelijke en Persoonlijke Verzorging	20 801	22 739	22 825	19 781	18 783
Overige activiteiten	532	620	859	857	735
	48 270	51 514	47 582	40 977	40 437
Bedrijfswinst van de Groep					
Voedingsmiddelen	2 185	2 303	1 735	1 788	1 801
Huishoudelijke en Persoonlijke Verzorging	2 814	2 823	1 415	2 361	2 093
Overige activiteiten	42	48	31	154	516
	5 041	5 174	3 181	4 303	4 410
Nettobedrijfsactiva					
Voedingsmiddelen	22 768	28 960	30 341	5 315	4 891
Huishoudelijke en Persoonlijke Verzorging	1 577	2 852	3 565	3 792	3 294
Overige activiteiten	389	385	170	157	166
	24 734	32 197	34 076	9 264	8 351
Investeringen in vaste activa					
Voedingsmiddelen	805	810	704	690	775
Huishoudelijke en Persoonlijke Verzorging	466	678	619	577	510
Overige activiteiten	27	25	33	37	44
	1 298	1 513	1 356	1 304	1 329

Wisselkoersen en Europese Economische en Monetaire Unie

Tot 1 januari 1999 maakte de gulden deel uit van het wisselkoersmechanisme van het Europees Monetair Stelsel (EMS). Binnen dit systeem fluctueerden de wisselkoersen binnen bepaalde grenzen, vastgesteld door interventie van de centrale banken. Onder de bepalingen van het Verdrag betreffende de Europese Unie, afgesloten in 1991 te Maastricht en ondertekend door de toenmalige 12 lidstaten van de Europese Unie begin 1992, werd het EMS op 1 januari 1999 vervangen door de Economische en Monetaire Unie (EMU) en werd de euro geïntroduceerd als de gemeenschappelijke wettige valuta van de EMU-lidstaten. De volgende 11 lidstaten nemen deel in de EMU en hebben met ingang van 1 januari 1999 de euro aangenomen als hun nationale valuta: België, Duitsland, Finland, Frankrijk, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal en Spanje. Griekenland heeft de euro met ingang van 1 januari 2001 als nationale valuta aangenomen. De wettelijke omwisselingsverhouding tussen de euro en de gulden werd bekendgemaakt op 31 december 1998 als € 1 = f 2,20371. Op 1 januari 1999 was de wisselkoers van de euro ten opzichte van het pond sterling € 1 = £ 0,706.

De gegevens in de onderstaande tabel zijn gebaseerd op de wisselkoersen tussen US dollar en gulden, euro en US dollar, pond sterling en gulden en euro en pond sterling. Deze wisselkoersen werden gebruikt bij het samenstellen van de jaarrekening.

	2002	2001	2000	1999	1998
Jaareinde					
\$ 1 = Fl.					1,88
€ 1 = \$	1,049	0,885	0,930	1,005	
£ 1 = Fl.					3,12
€ 1 = £	0,651	0,611	0,624	0,621	
Jaargemiddelde					
\$ 1 = Fl.					1,98
€ 1 = \$	0,940	0,895	0,921	1,065	
£ 1 = Fl.					3,29
€ 1 = £	0,628	0,622	0,609	0,659	

De 'noon buying rates' in New York voor telegrafische overboekingen in vreemde valuta, goedgekeurd voor douanedoeleinden door de Federal Reserve Bank van New York, waren als volgt:

	2002	2001	2000	1999	1998
Jaareinde					
\$ 1 = Fl.					1,88
€ 1 = \$	1,049	0,890	0,939	1,007	
Jaargemiddelde					
\$ 1 = Fl.					1,97
€ 1 = \$	0,945	0,895	0,923	1,065	
Hoog					
\$ 1 = Fl.					2,09
€ 1 = \$	1,049	0,954	1,034	1,181	
Laag					
\$ 1 = Fl.					1,81
€ 1 = \$	0,859	0,837	0,827	1,001	

De hoogste en laagste koersen voor elk van de laatste zes maanden waren als volgt:

	september 2002	oktober 2002	november 2002	december 2002	januari 2003	februari 2003
Hoog:						
€ 1 = \$	0,996	0,988	1,014	1,049	1,086	1,088
Laag:						
€ 1 = \$	0,969	0,971	0,990	0,993	1,036	1,071

116 Aanvullende informatie voor beleggers in de Verenigde Staten

Unilever-groep

De geconsolideerde jaarrekening van Unilever wordt opgesteld op basis van grondslagen die in sommige opzichten afwijken van die in de Verenigde Staten. Onderstaand overzicht toont de invloed op de nettowinst, de samengevoegde winst per aandeel en het eigen vermogen van de Groep bij toepassing van de in de Verenigde Staten algemeen aanvaarde grondslagen (US GAAP).

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Nettowinst zoals opgenomen in de geconsolideerde winst- en verliesrekening	2 129	1 838	1 105
Waarvan: NV	1 681	817	675
PLC	448	1 021	430
Aanpassingen aan US GAAP:			
Teruggeboekte valutaherrekeningseffecten in verband met verkoop van activiteiten	(22)	–	115
Goodwill	1 074	(124)	(45)
Identificeerbare immateriële vaste activa	284	(118)	(128)
Herstructureringskosten	34	(18)	76
Rente	(77)	(55)	(68)
Derivaten	201	(119)	–
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	143	–	95
Winst op de gedeeltelijke verkoop van een groepsmaatschappij	56	–	–
Belastingeffect op bovenstaande aanpassingen	(35)	108	116
Nettostijging/(-daling)	1 658	(326)	161
Nettowinst op basis van US GAAP vóór het cumulatieve effect van de stelselwijzigingen in verband met pensioenen en derivaten	3 787	1 512	1 266
Cumulatief effect van de stelselwijzigingen vóór belastinglast van € 249 miljoen in 2002 en belastingbate van € 3 miljoen in 2001	522	(6)	–
Nettowinst op basis van US GAAP	4 309	1 506	1 266
Waarvan: NV	3 220	540	832
PLC	1 089	966	434
Samengevoegde winst per aandeel op basis van US GAAP vóór cumulatief effect van stelselwijzigingen			
In euro's per gewoon aandeel van € 0,51	3,83	1,49	1,24
In eurocenten per gewoon aandeel van 1,4p	57,49	22,30	18,53
Samengevoegde verwaterde winst per aandeel op basis van US GAAP vóór cumulatief effect van stelselwijzigingen			
In euro's per gewoon aandeel van € 0,51	3,72	1,45	1,20
In eurocenten per gewoon aandeel van 1,4p	55,78	21,70	18,07
Cumulatief effect van stelselwijzigingen – samengevoegde winst per aandeel			
In euro's per € 0,51 gewoon aandelenkapitaal	0,53	(0,01)	–
In eurocenten per 1,4p gewoon aandelenkapitaal	8,02	(0,09)	–
Cumulatief effect van stelselwijzigingen – samengevoegde verwaterde winst per aandeel			
In euro's per € 0,51 gewoon aandelenkapitaal	0,52	(0,01)	–
In eurocenten per 1,4p gewoon aandelenkapitaal	7,78	(0,09)	–

Aanvullende informatie voor beleggers in de Verenigde Staten

117

Unilever-groep

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Eigen vermogen zoals opgenomen in de geconsolideerde balans ^(a)	5 867	6 993
Waarvan: NV	5 700	4 889
PLC	167	2 104
Aanpassingen aan US GAAP:		
Goodwill	2 645	2 436
Identificeerbare immateriële vaste activa	2 782	3 009
Herstructureringskosten	198	166
Rente	355	432
Effect van de overgangscorrectie inzake derivaten op 'Other comprehensive income'	(61)	(101)
Derivaten	73	(128)
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	(975)	538
Dividenden	1 119	1 059
Belastingeffect van bovenstaande aanpassingen ^(a)	(304)	(851)
Nettostijging	5 832	6 560
Eigen vermogen op basis van US GAAP	11 699	13 553
Waarvan: NV	9 902	9 340
PLC	1 797	4 213

(a) Aangepast in verband met de implementatie van FRS 19, zie onder 18 op pagina 92.

De bedragen opgenomen in het geconsolideerde eigen vermogen (op basis van door Unilever toegepaste grondslagen) ten aanzien van cumulatieve valutaherkeningseffecten zijn als volgt:

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Stand per 1 januari	(4 745)	(3 669)	(3 411)
Mutaties gedurende het jaar	(1 517)	(1 076)	(258)
Stand per 31 december	(6 262)	(4 745)	(3 669)
De resultaten inzake vreemde-valutacorrecties opgenomen in de geconsolideerde winst- en verliesrekening zijn als volgt:	(84)	(30)	8

De geconsolideerde jaarrekening van de Unilever-groep is opgesteld in overeenstemming met grondslagen die in bepaalde opzichten afwijken van algemeen aanvaarde grondslagen in de Verenigde Staten (US GAAP). De belangrijkste verschillen worden hieronder uiteengezet.

Winst of verlies op de verkoop van bedrijven

Unilever berekent winst of verlies op de verkoop van bedrijven nadat voorheen rechtstreeks ten laste van de reserves gebrachte goodwill is teruggeboekt ten gunste van In het bedrijf behouden winst. Op grond van US GAAP wordt de winst of het verlies op de verkoop van bedrijven getoond ná aftrek van de relevante op de balans vermelde, niet-afgeschreven goodwill en ná aftrek van de cumulatieve valutaverschillen die opgenomen zijn in het overzicht van alle verwerkte resultaten.

In overeenstemming met algemeen aanvaarde waarderingsgrondslagen in het Verenigd Koninkrijk worden winsten op de gedeeltelijke verkoop van groepsmaatschappijen waarbij er sprake is van niet-monetaire vergoedingen, in het overzicht van alle verwerkte resultaten verantwoord. Op basis van US GAAP worden deze winsten in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Goodwill en overige immateriële vaste activa

In overeenstemming met algemeen aanvaarde waarderingsgrondslagen in het Verenigd Koninkrijk en Nederland wordt goodwill (het verschil tussen de reële waarde van de prijs betaald voor nieuwe groepsmaatschappijen, joint ventures en deelnemingen en de reële waarde van het groepsaandeel in hun nettovermogenswaarde op het moment van verwerving) en identificeerbare immateriële vaste activa voor zover verworven na 1 januari 1998 geactiveerd en afgeschreven ten laste van de bedrijfswinst over hun verwachte levensduur, tot een maximum van 20 jaar. Perioden langer dan 5 jaar zullen alleen worden toegepast als de bestuursleden ervan overtuigd zijn dat de levensduur van deze activa deze periode duidelijk zal overschrijden. Goodwill en immateriële vaste activa verworven vóór 1 januari 1998 werden in het jaar van verwerving afgeschreven ten laste van In het bedrijf behouden winst.

Bij de verkoop van bedrijven verworven vóór 1 januari 1998 wordt gekochte goodwill die op het moment van verwerving is afgeschreven mede in aanmerking genomen ter bepaling van de winst of het verlies op verkoop.

Volgens US GAAP werden, tot 1 januari 2002, goodwill en immateriële vaste activa geactiveerd en afgeschreven over hun verwachte levensduur. In overeenstemming met SFAS 142 wordt er met ingang van 1 januari 2002 niet meer afgeschreven op de goodwill en de identificeerbare immateriële vaste activa met een onbepaalde levensduur. Op immateriële vaste activa met een vaste levensduur zullen we blijven afschrijven.

118 Aanvullende informatie voor beleggers in de Verenigde Staten

Unilever-groep

Goodwill en identificeerbare immateriële vaste activa met een onbepaalde levensduur worden jaarlijks beoordeeld op blijvende waardedalingen. Het management van Unilever heeft binnen 6 maanden na implementatie van SFAS 142 een dergelijke beoordeling uitgevoerd en is tot de conclusie gekomen dat er geen sprake is van een waardedaling van goodwill en identificeerbare immateriële activa met een onbepaalde levensduur.

Onderstaande tabel toont de goodwill uitgesplitst per categorie:

€ miljoen	Culinaire Producten & Dressings	Spreads en Bak- & Braad-producten	Gezondheid & Welzijn en Dranken	Ijs en Diepvries-producten	Huishoudelijke Verzorging en Professionele Reiniging	Persoonlijke Verzorging	Overige activiteiten	Totaal
1 januari 2002	16 620	212	1 685	1 135	733	633	–	21 018
Valutaherkeningseffecten	(2 540)	(32)	(255)	(171)	(112)	(97)	–	(3 207)
Verwerving/verkoop	126	100	(36)	(17)	(168)	26	–	31
31 december 2002	14 206	280	1 394	947	453	562	–	17 842

Indien de Groep voor de jaren geëindigd 31 december 2001 en 2000 SFAS 142 had toegepast voor goodwill en identificeerbare immateriële vaste activa met een onbepaalde levensduur, was de invloed op de gerapporteerde resultaten als volgt geweest:

	€ miljoen 2001	€ miljoen 2000
Nettowinst op basis van US GAAP	1 506	1 266
Afschrijving, na belastingen, van:		
Goodwill	1 266	624
Immateriële vaste activa	404	141
Gecorrigeerde nettowinst op basis van US GAAP	3 176	2 031
Gecorrigeerde winst per aandeel	3,18	2,01
Gecorrigeerde winst per aandeel op verwaterde basis	3,09	1,96

Immateriële vaste activa met een onbepaalde levensduur betreffen voornamelijk handelsmerken en hebben op 31 december 2002 een boekwaarde van € 6 726 miljoen. Immateriële vaste activa met een vaste levensduur betreffen voornamelijk technologieën en hebben op 31 december 2002 een boekwaarde van € 567 miljoen, na cumulatieve afschrijvingen van € 72 miljoen. De afschrijvingslast met betrekking tot immateriële vaste activa met een vaste levensduur bedroeg in 2002 € 36 miljoen. Naar verwachting blijft deze last de komende 5 jaar redelijk constant.

Herstructureringskosten

Op basis van de door Unilever toegepaste grondslagen worden bepaalde herstructureringskosten die betrekking hebben op ontslagvergoedingen verwerkt na het bekendmaken van een herstructureringsplan. Op grond van US GAAP moet aan aanvullende voorwaarden zijn voldaan, voordat deze kosten kunnen worden verwerkt.

Rente

Unilever brengt alle rentekosten ten laste van de winst- en verliesrekening in de overeenkomstige periode. Op grond van US GAAP wordt de rente verschuldigd over de periode waarin materiële vaste activa in constructie zijn, geactiveerd en afgeschreven over de levensduur van de activa.

Derivaten

Overgangscorrectie

Unilever heeft SFAS 133 'Accounting for Derivative Instruments and Hedging Activities' met ingang van 1 januari 2001 in het overzicht van afwijkende grondslagen opgenomen. In overeenstemming met de overgangsbepalingen van SFAS 133 is een correctie van € 6 miljoen (na belastingen € 3 miljoen) gemaakt, zijnde het cumulatieve effect van deze stelselwijziging, teneinde de reële waarde van alle derivaten en hedge-items van de Groep conform US GAAP weer te geven. In aanvulling hierop heeft Unilever een eenmalig ongerealiseerd verlies van € 85 miljoen (na belastingen van € 37 miljoen) getoond onder het geconsolideerde 'other comprehensive income' volgens US GAAP. Gedurende het jaar geëindigd 31 december 2002 heeft een reclassificatie ten bedrage van € 40 miljoen van 'other comprehensive income' naar de nettowinst plaatsgevonden als gevolg van de onderliggende afgedekte posities die van invloed waren op de resultaten.

Beleid met betrekking tot hedgen

Unilevers waarderingsgrondslagen met betrekking tot derivaten zijn beschreven in de toegepaste grondslagen op pagina 67. Unilever heeft geen enkele van haar derivaten aangemerkt als kwalificerende effectieve hedge conform SFAS 133 en derhalve wordt er in het overzicht van afwijkende grondslagen van uitgegaan dat de derivaten tegen reële waarde worden opgenomen en dat waardeveranderingen in de resultaten zijn verwerkt.

Aanvullende informatie voor beleggers in de Verenigde Staten

119

Unilever-groep

Pensioenen

Op basis van de door Unilever toegepaste grondslagen worden de verwachte kosten van pensioenen ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht over de periode van het dienstverband van de betrokken personen. Afwijkingen van verwachte kosten worden op overeenkomstige wijze gespreid. Op basis van US GAAP worden pensioenlasten berekend conform SFAS 87, waarbij de toepassing van een voorgeschreven actuariële methode en een aantal voorgeschreven waarderingsmethoden vereist is.

Op basis van US GAAP is een aanvullende minimumverplichting verwerkt ten laste van 'other comprehensive income' omdat de cumulatieve opgebouwde rechten de marktwaarde van de pensioenactiva overstijgen, voorzover dit bedrag niet gedekt is door voorzieningen in de balans.

Met ingang van 1 januari 2002 heeft de Groep de methode voor het bepalen van de verwachte rendementen gewijzigd zodanig dat nu wordt uitgegaan van de marktwaarde in plaats van een geëgaliseerde waarde. Het management is van mening dat de werkelijke marktwaardemethode een beter beeld van de financiële positie en de resultaten van de pensioenregelingen van Unilever geeft.

De invloed van deze wijziging op de volgens US GAAP gerapporteerde resultaten is als volgt:

	€ miljoen		€ miljoen	
	2001		2000	
Nettowinst op basis van US GAAP	1 506		1 266	
Wijziging in de methode van berekenen van verwachte rendementen	86		210	
Aangepaste nettowinst op basis van US GAAP	1 592		1 476	
	Euro per € 0,51		Eurocent per 1,4p	
	2001	2000	2001	2000
Aangepaste basiswinst per aandeel	1,57	1,45	23,52	21,71
Aangepaste verwaterde winst per aandeel	1,52	1,41	22,89	21,18

Zoals in gevallen van wijzigingen in waarderingsgrondslagen vereist door APB 20 in de Verenigde Staten, is het cumulatieve effect van de wijziging verwerkt alsof Unilever de gewijzigde marktwaardebenadering reeds sinds de invoering van SFAS 87 had gehanteerd. Het cumulatieve effect bedraagt in 2002 € 522 miljoen na belastingen.

Beleggingen

Unilever waardeert kortlopende beleggingen, zijnde tijdelijk geïnvesteerde liquide middelen, in overeenstemming met algemeen aanvaarde waarderingsgrondslagen in het Verenigd Koninkrijk tegen marktwaarde.

Unilever verwerkt fluctuaties in de marktwaarde van effecten als te ontvangen rente in de winst- en verliesrekening voor het desbetreffende jaar. Op basis van US GAAP worden die investeringen binnen vlottende activa beschouwd als 'voor verkoop beschikbare effecten' en worden fluctuaties in marktprijzen, die ongerealiseerde baten en lasten vormen, niet aan de winst maar aan het eigen vermogen toegerekend. Ongerealiseerde baten en lasten voortkomend uit fluctuaties in de marktwaarde van voor verkoop beschikbare effecten zijn niet materieel.

Unilever verwerkt andere financiële vaste activa, met uitzondering van joint ventures en deelnemingen, tegen kostprijs minus eventuele afschrijving om een blijvende waardedaling te weerspiegelen. Op basis van US GAAP worden die investeringen gewaardeerd tegen hun reële waarde. Het verschil is niet materieel.

Dividenden

Voor de voorgestelde slotdividenden op gewone aandelen wordt in de jaarrekening van Unilever een schuld opgenomen in het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Op grond van US GAAP mogen deze dividenden pas als schuld worden beschouwd op het moment dat zij onherroepelijk worden.

Latente belastingen

Unilever heeft de belastinglast voor het jaar geëindigd 31 december 2000, evenals de balansposten inzake latente belastingen per 31 december 2001 aangepast in verband met de implementatie van de nieuwe standaard FRS 19 in het Verenigd Koninkrijk, zoals beschreven onder 18 op pagina 92. FRS 19 verbiedt het verwerken van latente belastingen op herwaarderings van activa volgend op verwervingen terwijl onder US GAAP latente belastingen worden verwerkt op alle herwaarderings. Tevens heeft FRS 19, zoals beschreven onder 18 op pagina 92, de verwerking van latente belastingen op fiscaal aftrekbaar goodwill die in het verleden ten laste van de reserves is afgeboekt gewijzigd. Dergelijke goodwill is, op basis van US GAAP, verminderd met cumulatieve afschrijvingen geactiveerd en het belastingeffect daarvan is navenant verwerkt.

120 Aanvullende informatie voor beleggers in de Verenigde Staten

Unilever-groep

Presentatieverschillen tussen grondslagen in het Verenigd Koninkrijk en US GAAP

Verwerking van omzet

Bepaalde omzetgerelateerde vergoedingen die door Unilever als bedrijfskosten worden verwerkt moeten op basis van US GAAP op de omzet in mindering worden gebracht. De daling van de omzet voor 2002 bedraagt € 1 337 miljoen (2001: € 1 279 miljoen; 2000: € 1 237 miljoen). Dit heeft geen invloed op de nettowinst van Unilever.

Kasstroomoverzicht

Daarnaast zouden op basis van US GAAP bepaalde items uit het geconsolideerd kasstroomoverzicht anders worden gepresenteerd. Met name ontvangen rente, betaalde rente en belastingen zouden deel uitmaken van de nettokasstroom uit bedrijfsactiviteiten terwijl betaalde dividenden in de financieringskasstroom zouden worden opgenomen. In aanvulling hierop zou de definitie van kasmiddelen en kortlopende beleggingen op grond van US GAAP beperkt blijven tot een vervaldatum van maximaal drie maanden op het moment dat ze belegd worden terwijl in onze huidige presentatie kasmiddelen zijn gedefinieerd als kasgeld, direct opvraagbare tegoeden en niet-direct opvraagbare tegoeden minus bankschulden. Mutaties in dergelijke beleggingen die zijn opgenomen onder het kopje kasmiddelen zouden op basis van US GAAP worden opgenomen onder Mutatie in effecten en deposito's. Op 31 december 2002 bedroeg het bedrag van deze beleggingen € 45 miljoen (2001: € 9 miljoen, 2000: € 58 miljoen).

Recent gepubliceerde verslaggevingsvoorschriften

In augustus 2001 heeft de FASB SFAS 143, 'Accounting for Asset Retirement Obligations' uitgevaardigd. SFAS 143 is van toepassing met ingang van januari 2003 en vereist dat verplichtingen die voortkomen uit het buiten gebruik stellen van vaste activa met een lange levensduur als verplichting worden opgenomen op het moment dat het bedrijfsmiddel aangeschaft wordt. SFAS 143 zou geen materiële invloed hebben gehad op Unilevers financiële positie en bedrijfsresultaten.

In juli 2002 heeft de FASB SFAS 146 'Accounting for Costs Associated with Exit or Disposal Activities' uitgevaardigd. Volgens deze standaard dienen bepaalde kosten gepaard gaande met de beëindiging of verkoop van activiteiten pas verwerkt te worden op het moment dat ze plaatsvinden in plaats van op het moment dat er een beëindigingsplan of voornemen tot verkoop bestaat. Gezien het karakter van dergelijke plannen is het niet mogelijk om de invloed op Unilevers financiële positie op een bepaalde datum of haar resultaten over een bepaalde toekomstige periode te bepalen. Voor 2002 wordt de invloed op herstructureringskosten getoond op de US GAAP-tabellen op pagina 116 en 117.

In december 2002 heeft de FASB SFAS 148 'Accounting for Stock-Based Compensation – Transitions and Disclosure – an Amendment of SFAS No. 123' uitgevaardigd. Deze standaard geeft twee alternatieve verwerkingwijzen voor ondernemingen die ervoor kiezen om de marktwaardemethodes van SFAS 123 'Accounting for Stock-Based Compensation' toe te passen maar het wijzigt de marktwaardemethodes van SFAS 123 niet. Op het moment dat Unilever de marktwaardemethode voor het verwerken van aandelenopties invoert, verwachten we dat we de vergelijkende cijfers retrospectief zullen aanpassen. De invloed hiervan is getoond in de tabel op pagina 102.

In november 2002 heeft de FASB Financial Interpretation No. 45 'Guarantor's and Disclosure Requirements for Guarantees, Including Direct Guarantees' (FIN 45) ingevoerd. Volgens deze interpretatie moet een garantsteller de reële waarde van de verplichting die zij op zich heeft genomen verwerken. De eerste waardering en verwerking dienen volgens deze interpretatie prospectief te geschieden voor garanties gesteld of aangepast na 31 december 2002. FIN 45 heeft naar verwachting geen materiële invloed op Unilevers financiële positie en bedrijfsresultaten.

In januari 2003 heeft de FASB Financial Interpretation No. 46 'Consolidation of Variable Interest Entities' (FIN 46). Volgens deze interpretatie moeten bepaalde belangen waarbij de omvang van het belang fluctueert geconsolideert worden door de entiteit die de meeste voordelen van dit belang geniet. De waarderingsbepalingen van deze interpretatie zijn voor Unilevers jaarrekening over 2003 van toepassing. FIN 46 zal naar verwachting geen invloed hebben op Unilevers financiële positie en bedrijfsresultaten.

In de Verenigde Staten te raadplegen documenten

Unilever dient rapporten en informatie in bij de Securities and Exchange Commission (SEC) in de Verenigde Staten. Deze informatie kan worden geraadpleegd en gekopieerd bij de openbare kantoren van de SEC in Washington DC, Chicago en New York. Sommige van onze rapporten en andere informatie die we bij de SEC hebben ingediend is tevens via het internet beschikbaar voor het publiek, via de website van de SEC op www.sec.gov.

Aanvullende informatie voor beleggers in de **121** Verenigde Staten

Unilever-groep

Financiële overzichten van de garantstellers

Op 2 oktober 2000 hebben NV en Unilever Capital Corporation (UCC) een "Shelf registration" ter grootte van \$15 miljard gedeponneerd. Deze "Shelf registration" is onvoorwaardelijk en hoofdelijk gegarandeerd door NV, PLC en Unilever United States, Inc. ('UNUS'). Van de totale registratie van \$ 15 miljard staat per 31 december 2002 \$ 5,75 miljard uit (2001: \$ 7 miljard) als "Notes" met coupons variërend van 5,90% tot 7,125%. Deze "Notes" hebben vervaldatum tussen 1 november 2003 en 15 november 2032.

Hieronder zijn de winst- en verliesrekeningen, kasstroomoverzichten en balansen van deze maatschappijen opgenomen, gezamenlijk met die van de winst- en verliesrekeningen, kasstroomoverzichten en balansen van de niet-garantstellende groepsmaatschappijen. Deze zijn gebaseerd op historische kostprijzen en voldoen, met uitzondering van de toepassing van nettovermogenswaarden voor deelnemingen, zoals hierna verklaard, in alle materiële aspecten aan de Nederlandse wet en aan algemeen aanvaarde grondslagen in het Verenigd Koninkrijk. Verschillen met US GAAP zijn uiteengezet op de pagina's 116 tot en met 120. We hebben geen aansluitingen tussen de waardingsgrondslagen die Unilever hanteert en US GAAP opgenomen voor de garantstellers omdat deze geen materiële invloed hebben op het beeld dat de belegger van de garantstellingen heeft. In de financiële informatie van NV, PLC en UNUS zijn de deelnemingen in alle groepsmaatschappijen opgenomen tegen nettovermogenswaarde. De financiële informatie van de niet-garantstellende deelnemingen is geconsolideerd weergegeven.

€ miljoen	Unilever Capital Corporation deelneming/ uitgever	Unilever N.V. moeder uitgever/ garantsteller	Unilever PLC moeder/ garantsteller	Unilever United States Inc. deelneming/ garantsteller	Deelnemingen die geen garantsteller zijn	Eliminaties	Unilever-groep
Winst- en verliesrekening 2002							
Groepsomzet	–	–	–	–	48 270	–	48 270
Bedrijfskosten	–	89	(53)	(34)	(43 231)	–	(43 229)
Bedrijfswinst van de Groep	–	89	(53)	(34)	5 039	–	5 041
Aandeel in de bedrijfswinst van joint ventures	–	–	–	–	84	–	84
Bedrijfswinst	–	89	(53)	(34)	5 123	–	5 125
Aandeel in bedrijfswinst van deelnemingen	–	–	–	–	34	–	34
Dividenden	–	3 779	1 011	–	(4 790)	–	–
Overige inkomsten uit financiële vaste activa	–	–	–	–	(7)	–	(7)
Rente	(395)	(206)	(83)	(1)	(488)	–	(1 173)
Intercompany financieringskosten	403	450	(3)	(89)	(761)	–	–
Winst uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	8	4 112	872	(124)	(889)	–	3 979
Belastingen	(3)	(41)	(3)	46	(1 537)	–	(1 538)
Winst uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	5	4 071	869	(78)	(2 426)	–	2 441
Aandeel van derden in de winst	–	–	–	–	(312)	–	(312)
Vermogensmutatie groepsmaatschappijen	–	(1 942)	1 260	136	–	546	–
Nettowinst	5	2 129	2 129	58	(2 738)	546	2 129

122 Aanvullende informatie voor beleggers in de Verenigde Staten

Unilever-groep

€ miljoen	Unilever Capital Corporation deelname/ uitgever	Unilever N.V. moeder uitgever/ garantsteller	Unilever PLC moeder/ garantsteller	Unilever United States Inc. deelname/ garantsteller	Deelnemingen die geen garantsteller zijn	Eliminaties	Unilever-groep
Winst- en verliesrekening 2001							
Groepsomzet	–	–	–	–	51 514	–	51 514
Bedrijfskosten	–	(27)	82	4	(46 399)	–	(46 340)
Bedrijfswinst van de Groep	–	(27)	82	4	5 115	–	5 174
Aandeel in de bedrijfswinst van joint ventures	–	–	–	–	84	–	84
Bedrijfswinst	–	(27)	82	4	5 199	–	5 258
Dividenden	–	2 202	738	–	(2 940)	–	–
Overige inkomsten uit financiële vaste activa	–	–	–	–	12	–	12
Rente	(782)	(444)	(177)	2	(245)	–	(1 646)
Intercompany financieringskosten	1 010	423	72	(424)	(1 081)	–	–
Winst uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	228	2 154	715	(418)	945	–	3 624
Belastingen	(84)	(98)	(24)	155	(1 496)	–	(1 547)
Winst uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	144	2 056	691	(263)	(551)	–	2 077
Aandeel van derden in de winst	–	–	–	–	(239)	–	(239)
Vermogensmutatie groepsmaatschappijen	–	(218)	1 147	(315)	–	(614)	–
Nettowinst	144	1 838	1 838	(578)	(790)	(614)	1 838
Winst- en verliesrekening 2000							
Groepsomzet	–	–	–	–	47 582	–	47 582
Bedrijfskosten	–	256	8	(19)	(44 646)	–	(44 401)
Bedrijfswinst van de Groep	–	256	8	(19)	2 936	–	3 181
Aandeel in de bedrijfswinst van joint ventures	–	–	–	–	57	–	57
Bedrijfswinst	–	256	8	(19)	2 993	–	3 238
Dividenden	–	706	734	–	(1 440)	–	–
Overige inkomsten uit financiële vaste activa	–	–	–	–	(4)	–	(4)
Rente	(268)	(218)	(69)	13	(90)	–	(632)
Intercompany financieringskosten	270	375	(6)	(328)	(311)	–	–
Winst uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	2	1 119	667	(334)	1 148	–	2 602
Belastingen	(1)	(63)	(2)	123	(1 339)	–	(1 282)
Winst uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	1	1 056	665	(211)	(191)	–	1 320
Aandeel van derden in de winst	–	–	–	–	(215)	–	(215)
Vermogensmutatie groepsmaatschappijen	–	49	440	(618)	–	129	–
Nettowinst	1	1 105	1 105	(829)	(406)	129	1 105

Aanvullende informatie voor beleggers in de **123** Verenigde Staten

Unilever-groep

€ miljoen	Unilever Capital Corporation deelneming/ uitgever	Unilever N.V. moeder uitgever/ garantsteller	Unilever PLC moeder/ garantsteller	Unilever United States Inc. deelneming/ garantsteller	Deelnemingen die geen garantsteller zijn	Eliminaties	Unilever-groep
Kasstroomoverzicht 2002							
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten van de Groep							
Dividenden van joint ventures	34	222	(52)	(45)	7 724	–	7 883
Inkomsten uit financiële vaste activa en uitgaven voor vermogensverschaffing	–	–	–	–	83	–	83
Belastingen	16	155	(105)	(50)	(1 402)	–	(1 386)
Investeringen in materiële en financiële vaste activa	–	(6)	142	(335)	(1 618)	–	(1 817)
Verwervingen en verkopen van activiteiten	–	(554)	(42)	16	(1 126)	–	(1 706)
Dividenden betaald op gewoon aandelenkapitaal	–	–	–	–	1 755	–	1 755
	–	(910)	(689)	–	–	19	(1 580)
Kasstroom voor mutatie in effecten en deposito's en financiering							
Mutatie in effecten en deposito's	50	(1 093)	(746)	(414)	5 416	19	3 232
Financiering	2	(126)	–	–	(468)	–	(592)
	(53)	1 547	578	419	(5 082)	–	(2 591)
Toename/(afname) van kasmiddelen in de periode							
	(1)	328	(168)	5	(134)	19	49
Kasstroomoverzicht 2001							
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten van de Groep							
Dividenden van joint ventures	24	2	92	66	7 313	–	7 497
Inkomsten uit financiële vaste activa en uitgaven voor vermogensverschaffing	–	–	–	–	82	–	82
Belastingen	202	2 092	900	(422)	(4 659)	–	(1 887)
Investeringen in materiële en financiële vaste activa	–	(53)	(154)	(502)	(1 496)	–	(2 205)
Verwervingen en verkopen van activiteiten	–	(369)	(32)	310	(1 267)	–	(1 358)
Dividenden betaald op gewoon aandelenkapitaal	–	–	–	–	3 477	–	3 477
	–	(818)	(614)	–	–	12	(1 420)
Kasstroom voor mutatie in effecten en deposito's en financiering							
Mutatie in effecten en deposito's	226	854	192	(548)	3 450	12	4 186
Financiering	50	428	400	–	228	–	1 106
	(273)	(1 422)	(592)	551	(3 362)	–	(5 098)
Toename/(afname) van kasmiddelen in de periode							
	3	(140)	–	3	316	12	194
Kasstroomoverzicht 2000							
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten van de Groep							
Dividenden van joint ventures	(80)	361	(5)	(19)	6 481	–	6 738
Inkomsten uit financiële vaste activa en uitgaven voor vermogensverschaffing	–	–	–	–	38	–	38
Belastingen	103	865	677	(315)	(2 128)	–	(798)
Investeringen in materiële en financiële vaste activa	–	23	128	(301)	(1 584)	–	(1 734)
Verwervingen en verkopen van activiteiten	–	(202)	7	(320)	(546)	–	(1 061)
Dividenden betaald op gewoon aandelenkapitaal	–	–	–	–	(27 373)	–	(27 373)
	–	(762)	(611)	–	–	8	(1 365)
Kasstroom voor mutatie in effecten en deposito's en financiering							
Mutatie in effecten en deposito's	23	285	196	(955)	(25 112)	8	(25 555)
Financiering	802	1 652	(628)	–	638	–	2 464
	(832)	(1 642)	432	946	23 998	–	22 902
Toename/(afname) van kasmiddelen in de periode							
	(7)	295	–	(9)	(476)	8	(189)

124 Aanvullende informatie voor beleggers in de Verenigde Staten

Unilever-groep

€ miljoen	Unilever Capital Corporation deelneming/ uitgever	Unilever N.V. moeder uitgever/ garantsteller	Unilever PLC moeder/ garantsteller	Unilever United States Inc. deelneming/ garantsteller	Deelnemingen die geen garantsteller zijn	Eliminaties	Unilever-groep
Balans per 31 december 2002							
Goodwill en immateriële vaste activa	–	–	5	–	20 269	–	20 274
Materiële vaste activa	–	–	–	5	7 431	–	7 436
Financiële vaste activa	–	576	–	10 296	92	(10 285)	679
Nettovermogenswaarde van deelnemingen	–	9 337	7 827	(9 223)	(14 344)	6 403	–
Vaste activa	–	9 913	7 832	1 078	13 448	(3 882)	28 389
Voorraden	–	–	–	–	4 500	–	4 500
Voorschotten aan groepsmaatschappijen	6 025	20 303	1 107	3 996	(31 431)	–	–
Vorderingen (ten hoogste één jaar)	–	299	32	1 222	4 322	–	5 875
Vorderingen (meer dan één jaar)	43	–	42	14	2 257	–	2 356
Liquide middelen en effecten	9	780	51	–	2 638	–	3 478
Vlottende activa	6 077	21 382	1 232	5 232	(17 714)	–	16 209
Leningen	(1 780)	(4 540)	(1 407)	(4)	(1 780)	–	(9 511)
Voorschotten van groepsmaatschappijen	–	(14 121)	(1 156)	–	15 277	–	–
Handels- en overige crediteuren	(64)	(1 248)	(619)	(125)	(9 035)	–	(11 091)
Kortlopende schulden (ten hoogste één jaar)	(1 844)	(19 909)	(3 182)	(129)	4 462	–	(20 602)
Totaal der activa na aftrek van kortlopende schulden	4 233	11 386	5 882	6 181	196	(3 882)	23 996
Leningen	4 027	5 257	–	–	1 649	–	10 933
Handels- en overige crediteuren	–	–	–	76	565	–	641
Langlopende schulden (meer dan één jaar)	4 027	5 257	–	76	2 214	–	11 574
Vorzieningen	–	262	15	495	5 155	–	5 927
Aandeel van derden	–	–	–	–	628	–	628
Aandeel in PLC	–	164	–	–	–	(164)	–
Aandeel in NV	–	–	5 699	–	–	(5 699)	–
Gestort en opgevraagd aandelenkapitaal	–	421	222	–	(1)	–	642
Agioreserve	–	1 399	145	–	(3)	–	1 541
Overige reserves	–	(1 498)	(595)	(365)	(573)	938	(2 093)
In het bedrijf behouden winst	206	5 381	396	5 975	(7 224)	1 043	5 777
Totaal eigen vermogen	206	5 867	5 867	5 610	(7 801)	(3 882)	5 867
Totaal geïnvesteerd vermogen	4 233	11 386	5 882	6 181	196	(3 882)	23 996

Aanvullende informatie voor beleggers in de Verenigde Staten

125

Unilever-groep

€ miljoen	Unilever Capital Corporation deelneming/ uitgever	Unilever N.V. moeder uitgever/ garantsteller	Unilever PLC moeder/ garantsteller	Unilever United States Inc. deelneming/ garantsteller	Deelnemingen die geen garantsteller zijn	Eliminaties	Unilever-groep
Balans per 31 december 2001							
Goodwill en immateriële vaste activa	–	–	–	–	24 964	–	24 964
Materiële vaste activa	–	–	–	6	9 234	–	9 240
Financiële vaste activa	–	280	–	10	594	–	884
Nettovermogenswaarde van deelnemingen	–	9 496	9 185	11 432	(10 790)	(19 323)	–
Vaste activa	–	9 776	9 185	11 448	24 002	(19 323)	35 088
Voorraden	–	–	–	–	5 343	–	5 343
Voorschotten aan groepsmaatschappijen	12 327	19 177	3 156	–	(34 660)	–	–
Vorderingen (ten hoogste één jaar)	–	197	70	816	6 102	–	7 185
Vorderingen (meer dan één jaar)	88	–	–	33	2 728	–	2 849
Liquide middelen en effecten	14	361	226	–	1 700	–	2 301
Vlottende activa	12 429	19 735	3 452	849	(18 787)	–	17 678
Leningen	(837)	(5 937)	(1 707)	(11)	(2 787)	–	(11 279)
Voorschotten van groepsmaatschappijen	(5 924)	(9 443)	(2 209)	(4 755)	22 331	–	–
Handels- en overige crediteuren	(65)	(959)	(463)	96	(10 542)	–	(11 933)
Kortlopende schulden (ten hoogste één jaar)	(6 826)	(16 339)	(4 379)	(4 670)	9 002	–	(23 212)
Totaal der activa na aftrek van kortlopende schulden	5 603	13 172	8 258	7 627	14 217	(19 323)	29 554
Leningen	5 365	5 883	1 249	–	1 724	–	14 221
Handels- en overige crediteuren	–	–	–	77	728	–	805
Langlopende schulden (meer dan één jaar)	5 365	5 883	1 249	77	2 452	–	15 026
Vorzieningen	84	296	16	95	6 380	–	6 871
Aandeel van derden	–	–	–	–	664	–	664
Aandeel in PLC	–	2 101	–	–	–	(2 101)	–
Aandeel in NV	–	–	4 889	–	–	(4 889)	–
Gestort en opgevraagd aandelenkapitaal	–	421	222	–	(1)	–	642
Agioreserve	–	1 399	154	–	(2)	–	1 551
Overige reserves	–	(1 077)	(540)	(260)	(358)	618	(1 617)
In het bedrijf behouden winst	154	4 149	2 268	7 715	5 082	(12 951)	6 417
Eigen vermogen	154	6 993	6 993	7 455	4 721	(19 323)	6 993
Totaal geïnvesteerd vermogen	5 603	13 172	8 258	7 627	14 217	(19 323)	29 554

126 Belangrijkste groepsmaatschappijen en financiële vaste activa

per 31 december 2002
Unilever-groep

Hieronder en op de pagina's 127 tot en met 129 zijn die groepsmaatschappijen opgenomen die naar de mening van de raden van bestuur in belangrijke mate het bedrag van de winst en de activa in de geconsolideerde jaarrekening van de Unilever-groep beïnvloeden. De raden van bestuur beschouwen de maatschappijen die niet zijn opgenomen als niet-significant in relatie tot Unilever als geheel.

De lijst met gegevens voorgeschreven door artikel 379 en artikel 414 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in Nederland is door Unilever N.V. ten kantore van het Handelsregister te Rotterdam gedeponneerd.

De door de Companies Act 1985 in het Verenigd Koninkrijk voorgeschreven gegevens betreffende groepsmaatschappijen en andere belangrijke deelnemingen van PLC zullen worden gevoegd bij de eerstkomende 'Annual Return' van Unilever PLC.

De belangrijkste activiteiten van de maatschappijen zijn in dit overzicht vermeld volgens de hieronder aangegeven letteraanduiding:

Houdstermaatschappijen	H
Voedingsmiddelen	V
Huishoudelijke en Persoonlijke Verzorging	P
Overige activiteiten	O

De maatschappijen zijn, tenzij anders is aangegeven, gevestigd en hoofdzakelijk werkzaam in de landen waaronder zij zijn opgenomen.

Het samengevoegde aandeel in het vermogen dat direct of indirect door NV en PLC wordt gehouden staat vermeld in de marge tenzij dit 100% bedraagt. Alle percentages zijn naar beneden afgerond op hele getallen.

De groepsmaatschappijen worden normaal gesproken direct of indirect gehouden door NV of PLC. Sinds oudsher was de Verenigde Staten, waar de groepsmaatschappijen door NV (73%) en PLC (27%) gezamenlijk werden gehouden, een uitzondering. Als gevolg van de integratie van bepaalde Bestfoods-bedrijven gedurende 2002, worden de aandelen in bepaalde Bestfoods en Unilever bedrijven (of hun gefuseerde opvolgers) gedeeltelijk door Unilever United States, Inc. gehouden en dus hebben NV en PLC indirecte aandelen in deze bedrijven. Het procentuele belang van NV en PLC, zowel direct als indirect, wordt door middel van letters in de volgende tabel weergegeven:

NV 100%	a
PLC 100%	b
NV 73%; PLC 27%	c
NV 88%; PLC 12%	d
NV 21%; PLC 79%	e
NV 2%; PLC 98%	f

Belangrijkste groepsmaatschappijen

% Europa	Eigendom	Activiteit
België		
99 Bestfoods Belgium B.V.B.A./S.P.R.L.	d	V
Unilever Belgium N.V./S.A.	d	VP
Bulgarije		
Unilever Bulgaria E.O.O.D.	a	VP
Denemarken		
Unilever Bestfoods A/S	d	V
Unilever Danmark A/S	a	VP

% Europa vervolg	Eigendom	Activiteit
Duitsland		
Langnese-Iglo GmbH	d	V
Lever Fabergé Deutschland GmbH	d	P
Monda Beteiligungs GmbH ⁽¹⁾	d	V
Monda IPR GmbH & Co OHG ⁽¹⁾	d	V
Monda Vermögensverwaltungs GmbH & Co. OHG ⁽¹⁾	d	V
Pfanni GmbH & Co OHG Stavenhagen ⁽¹⁾	d	V
PW Vermietungs GmbH & Co KG ⁽¹⁾	d	V
UBG Vermietungs GmbH & Co OHG ⁽¹⁾	d	H
Unilever Bestfoods Deutschland GmbH	d	V
Unilever Beteiligungs GmbH	d	H
Unilever Deutschland GmbH	d	H
Estand		
Unilever Eesti OU	a	VP
Finland		
Suomen Unilever Oy	a	VP
Frankrijk		
99 Amora Maille Société Industrielle S.A.S.	d	V
99 Bestfoods France Société Industrielle S.A.	d	V
99 Cogesal-Miko S.A.S.	d	V
99 FRALIB Sourcing Unit S.A.	d	V
99 Frigedoc S.A.	d	V
99 Lever Fabergé France S.A.	d	P
99 Unilever Bestfoods France S.A.	d	V
99 Unilever France S.A.S.	d	H
Griekenland		
67 'Elais' Oleaginous Products S.A.	a	V
Unilever Hellas A.E.B.E.	a	VP
Hongarije		
Unilever Magyarország Kft	a	VP
Ierland		
Lever Fabergé Ireland Ltd.	b	P
Unilever Bestfoods (Ireland) Limited	b	V
Italië		
Lever Fabergé Italia Srl	d	P
Sagit Srl	d	V
Unilever Bestfoods Italia Srl	d	V
Unilever Italia SpA	d	H
Kroatië		
Unilever Croatia d.o.o.	a	VP
Letland		
Unilever Baltic LLC	a	VP
Litouwen		
Unilever Lietuva UAB	a	VP

⁽¹⁾ Door het opnemen van deze vennootschappen in de geconsolideerde jaarrekening van Unilever zijn ze ingevolge artikel 264(b) van de Duitse handelswet vrijgesteld van het opstellen van uitgebreide jaarrekeningen en jaarverslagen, in overeenstemming met de vereisten voor vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid, alsmede van accountantscontrole daarop.

Belangrijkste groepsmaatschappijen en financiële vaste activa

127

per 31 december 2002

Unilever-groep

Belangrijkste groepsmaatschappijen vervolg

%	Europa vervolg	Eigendom	Activiteit
Nederland			
	IgloMora Groep B.V.	a	V
	Lever Fabergé Nederland B.V.	a	P
	Mixhold B.V.	d	H
	Unilever Bestfoods Nederland B.V.	d	V
	Unilever N.V. ⁽²⁾	a	H
	Unilever Nederland B.V.	a	H
Noorwegen			
	Unilever Bestfoods A/S	a	V
Oekraïne			
	Unilever Ukraine LLCM	a	VP
Oostenrijk			
	Österreichische Unilever Ges.m.b.H.	d	VP
Polen			
99	Unilever Polska S.A.	d	VP
Portugal			
74	IgloOlá-Distribuição de Gelados e de Ultracongelados, Lda.	a	V
60	LeverElida-Distribuição de Produtos de Limpeza e Higiene Pessoal, Lda.	a	P
	Unilever Bestfoods Portugal Produtos Alimentares S.A.	d	V
Roemenië			
99	Unilever South Central Europe S.R.L.	a	VP
Rusland			
	Unilever SNG	a	VP
Slovenië			
	Unilever Slovenia d.o.o.	a	VP
Slowakije			
	Unilever Slovensko spol. sr. o.	a	VP
Spanje			
	Unilever España S.A.	a	HP
	Unilever Foods España S.A.	a	V
Tsjechië			
	Unilever ČR s.r.o.	a	VP
Verenigd Koninkrijk			
	Ben & Jerry's Homemade Ltd.	e	V
	Birds Eye Wall's Ltd.	e	V
	Lever Fabergé Ltd.	b	P
	Lipton Ltd.	b	V
	Slim•Fast Foods Ltd.	b	V
	Unilever Bestfoods UK Ltd.	e	V
	Unilever Cosmetics International (UK) Ltd.	b	P
	Unilever PLC ⁽²⁾	b	H
	Unilever U.K. Central Resources Ltd.	b	O
	Unilever U.K. Holdings Ltd.	b	H
	Unilever UK & CN Holdings Ltd.	e	H

⁽²⁾ Zie Consolidatie op pagina 65.

⁽³⁾ Een onderdeel van Conopco, Inc., een dochtermaatschappij van Unilever United States, Inc.

%	Europa vervolg	Eigendom	Activiteit
Zweden			
	GB Glace AB	a	V
	Lever Fabergé AB	a	P
	Unilever Bestfoods AB	a	V
Zwitserland			
	Knorr Nahrungsmittel AG	d	H
	Lever Fabergé GmbH	d	P
	Meina Holding AG	d	H
51	Lusso Foods AG	d	V
	Sunlight AG	a	O
	Unilever Bestfoods Schweiz GmbH	d	V
	Unilever Cosmetics International S.A.	a	P
	Unilever (Schweiz) AG	a	O
	Unilever Swiss Holdings AG	a	H
	Unilever Raw Materials AG	a	V
% Noord-Amerika			
Canada			
	Bestfoods Canada Inc.	e	V
	Bestfoods Holdings Inc., Canada	e	H
	U L Canada Inc.	e	VP
Verenigde Staten van Amerika			
	Ben & Jerry's Homemade Inc.	c	V
	Good Humor-Breyers Ice Cream ⁽³⁾	c	V
	Slim•Fast Foods Company ⁽³⁾	c	V
	Unilever Bestfoods ⁽³⁾	c	V
	Unilever Bestfoods Foodsolutions ⁽³⁾	c	V
	Unilever Capital Corporation	c	O
	Unilever Cosmetics International ⁽³⁾	c	P
	Unilever Home & Personal Care ⁽³⁾	c	P
	Unilever Ice Cream ⁽³⁾	c	V
	Unilever United States, Inc.	c	H
% Afrika, Midden-Oosten en Turkije			
Algerije			
60	Unilever Algérie SPA	a	P
Democratische Republiek Congo			
76	Plantations et Huileries du Congo s.a.r.l.	a	O
Dubai			
	Unilever Gulf Free Zone Establishment	b	VP
Egypte			
60	Fine Foods Products SAE	b	V
60	Fine Tea Company SAE	b	V
60	Lever Egypt SAE	b	P
Ethiopië			
72	Unilever Ethiopia Private Limited Company	b	VP
Ghana			
67	Unilever Ghana Ltd.	b	VPO
Israël			
51	Glidat Strauss Ltd.	b	V
59	Unilever Bestfoods Israel Ltd.	c	V
	Lever Israel Ltd.	b	P
Ivoorkust			
90	Unilever Côte d'Ivoire	b	VPO

128 Belangrijkste groepsmaatschappijen en financiële vaste activa

per 31 december 2002
Unilever-groep

Belangrijkste groepsmaatschappijen vervolg

% Afrika, Midden-Oosten en Turkije vervolg			Eigendom	Activiteit
Kenia				
	Bestfoods Kenya Ltd.	b	V	
88	Brooke Bond Kenya Ltd.	b	O	
	Unilever Kenya Ltd.	b	VP	
Malawi				
	Lever Brothers (Malawi) Ltd.	b	VP	
Marokko				
	Knorr Bestfoods Morocco S.A.	a	V	
	Unilever Maghreb S.A.	a	P	
Nigeria				
50	Unilever Nigeria Plc	b	VP	
Oeganda				
	Unilever Uganda Ltd.	b	VP	
Saoedi-Arabië				
49	Binzagr Lever Ltd.*	b	VP	
49	Lever Arabia Ltd.*	b	P	
Tanzania				
	Brooke Bond Tanzania Ltd.	b	O	
Tunesië				
99	CODEPAR Tunisia	a	P	
52	Maghreb Alimentation S.A.	a	V	
99	Société de Produits Chimiques et Détergents	a	P	
Turkije				
99	Lever Elida Temizlik ve Kişisel Bakım Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.	a	P	
	Unilever Sanayi ve Ticaret Türk A.Ş.	a	V	
	Unilever Tüketim Ürünleri Satış Pazarlama ve Ticaret A.Ş.	a	VP	
Zambia				
	Lever Brothers Zambia Limited	b	VP	
Zimbabwe				
	Lever Brothers (Private) Ltd.	b	VP	
Zuid-Afrika				
59	Unilever Bestfoods Robertsons (Pty) Limited	c	V	
	Unilever South Africa (Pty) Limited	b	VP	
% Azië en Pacific			Eigendom	Activiteit
Australië				
	Unilever Australia Ltd.	b	VP	
Bangladesh				
61	Lever Brothers Bangladesh Ltd.	b	VP	
China				
80	Bestfoods Guangzhou Ltd.	c	V	
	Unilever (China) Ltd.	a	H	
77	Unilever Company Ltd.	a	P	
	Unilever Foods (China) Company Ltd.	a	V	
	Unilever Services (Shanghai) Company Limited	a	P	
	Wall's (China) Company Ltd.	a	V	
China S.A.R.				
	Unilever Hong Kong Ltd.	a	VP	
Filippijnen				
	Unilever Philippines, Inc.	a	VP	

% Azië en Pacific vervolg			Eigendom	Activiteit
India				
25	Hindlever Chemicals Ltd.	f	O	
51	Hindustan Lever Ltd.	f	VPO	
Indonesië				
85	P.T. Unilever Indonesia Tbk	a	VP	
Japan				
	Nippon Lever KK	a	VP	
Maleisië				
	Pamol Plantations Sdn. Bhd.	b	O	
70	Unilever (Malaysia) Holdings Sdn. Bhd.	b	VP	
Nieuw-Zeeland				
	Unilever New Zealand Ltd.	b	VP	
Pakistan				
67	Unilever Pakistan Ltd.	b	VP	
Singapore				
	Unilever Singapore Private Ltd.	b	VP	
Sri Lanka				
	Unilever Ceylon Ltd.	b	VPO	
Taiwan				
	Unilever Taiwan Ltd.	a	VP	
Thailand				
	Unilever Thai Trading Ltd.	a	VP	
Vietnam				
	Elida P/S	a	P	
66	Lever Vietnam	a	P	
	Unilever Bestfoods Vietnam	a	V	
Zuid-Korea				
	Unilever Korea Chusik Hoesa	a	VP	
% Latijns-Amerika			Eigendom	Activiteit
Argentinië				
	Refinerias de Maiz S.A.I.C.F.	d	V	
	Unilever de Argentina S.A.	d	VP	
Bolivia				
	Quimbol Lever S.A.	a	VP	
Brazilië				
	Mavibel Brasil Ltda.	d	H	
	Unilever Brasil Ltda.	d	VP	
	Unilever Bestfoods Brasil Ltda.	d	V	
Chili				
	Unilever Chile Ltda.	d	VP	
Colombia				
	Disa S.A.	d	V	
	Unilever Andina Colombia S.A.	d	VP	
60	Varela S.A.	d	P	
Costa Rica				
	Productos Agroindustriales del Caribe S.A.	c	V	
	Unilever de Centroamerica S.A.	a	VP	

*Deze bedrijven worden geconsolideerd omdat Unilever feitelijke zeggenschap heeft.

Belangrijkste groepsmaatschappijen en financiële vaste activa 129

per 31 december 2002
Unilever-groep

Belangrijkste groepsmaatschappijen vervolg

%	Latijns-Amerika vervolg	Eigendom	Activiteit
	Dominicaanse Republiek		
70	Knorr Alimentaria S.A.	a	V
	Unilever Dominicana S.A.	a	P
	Ecuador		
	Unilever Andina – Ecuador S.A.	a	VP
	El Salvador		
	Unilever de Centroamerica S.A.	a	VP
	Guatemala		
	Unilever de Centroamerica S.A.	a	VP
	Honduras		
	Unilever de Centroamerica S.A.	a	VP
	Mexico		
	Circulo Esmeralda S.A. de C.V.	d	V
	Corporativo Unilever de Mexico S. de R.L. de C.V.	d	H
	Unilever de Mexico S.A. de C.V.	d	VP
	Nederlandse Antillen		
	Unilever Becumij N.V.	a	O
	Nicaragua		
	Unilever de Centroamerica S.A.	a	VP
	Panama		
	Unilever de Centroamerica S.A.	a	VP
	Paraguay		
	Unilever de Paraguay S.A.	a	VP
	Peru		
	Apronsa S.A.	b	V
99	Industrias Pacocha S.A.	a	VP
	Trinidad & Tobago		
50	Lever Brothers West Indies Ltd.	b	VP
	Uruguay		
	Bestfoods Uruguay S.A.	c	V
	Sudy Lever S.A.	a	VP
	Venezuela		
	Aliven S.A.	b	V
	Unilever Andina S.A.	a	VP

Belangrijkste financiële vaste activa

Joint ventures

%	Europa	Eigendom	Activiteit
	Portugal		
40	FIMA/VG-Distribuição de Produtos Alimentares, Lda.	a	V
	Noord-Amerika		
	Verenigde Staten van Amerika		
50	The Pepsi/Lipton Partnership	c	V
	Azië en Pacific		
	China S.A.R.		
50	CPC/AJI (Hong Kong) Ltd.	c	V
	Filippijnen		
50	California Manufacturing Company Inc.	c	V
	Maleisië		
50	CPC/AJI (Malaysia) Sdn. Bhd.	c	V
	Singapore		
50	CPC/AJI (Singapore) Pte Ltd.	c	V
	Taiwan		
50	CPC/AJI (Taiwan) Ltd.	c	V
	Thailand		
50	CPC/AJI (Thailand) Ltd.	c	V

Deelnemingen

%	Europa	Eigendom	Activiteit
	Verenigd Koninkrijk		
33	Langholm Capital Partners	b	O
	Noord-Amerika		
	Verenigde Staten		
33	JohnsonDiversey Holdings Inc.	a	P

130 Enkelvoudige jaarrekening

Unilever N.V.

Balans per 31 december

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Vaste activa		
Financiële vaste activa	11 416	7 328
Vlottende activa		
Vorderingen	20 602	19 374
Liquide middelen	780	361
Totaal der vlottende activa	21 382	19 735
Kortlopende schulden (ten hoogste één jaar)	(19 909)	(16 339)
Vlottende activa na aftrek van kortlopende schulden	1 473	3 396
Totaal der activa na aftrek van kortlopende schulden	12 889	10 724
Langlopende schulden (meer dan één jaar)	5 257	5 883
Voorzieningen	262	296
Eigen vermogen	7 370	4 545
Gestort en opgevraagd aandelenkapitaal:		
Preferent aandelenkapitaal 21	130	130
Gewoon aandelenkapitaal 21	291	291
	421	421
Agioreserve	1 399	1 399
In het bedrijf behouden winst en overige reserves	5 550	2 725
Totaal geïnvesteerd vermogen	12 889	10 724

Winst- en verliesrekening over het jaar geëindigd 31 december

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Inkomsten uit financiële vaste activa na belastingen	3 779	2 202
Overige baten en lasten	292	(146)
Winst over het jaar	4 071	2 056

De toelichting op de enkelvoudige jaarrekening van NV is opgenomen op de pagina's 65 tot en met 110, 126 tot en met 129 alsmede op pagina 131. De gegevens voorgeschreven in artikel 392 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in Nederland zijn opgenomen op de pagina's 64 en 132.

Aangezien de jaarrekening van NV is verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening, worden in overeenstemming met artikel 402 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in Nederland alleen de inkomsten uit financiële vaste activa na belastingen als een afzonderlijke post vermeld in de winst- en verliesrekening. De voorgestelde winstbestemming is in de balans verwerkt.

De raad van bestuur

4 maart 2003

Financiële vaste activa

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Aandelen in groepsmaatschappijen	11 008	7 201
Boekwaarde van PLC-aandelen gehouden in verband met aandelenopties	368	264
Af: NV-aandelen gehouden door groepsmaatschappijen	(168)	(153)
Overige niet ter beurze genoteerde beleggingen	208	16
	11 416	7 328
De mutaties in 2002 waren:		
Stand per 1 januari	7 328	
Mutatie in PLC-aandelen gehouden in verband met aandelenopties	104	
Mutatie in NV-aandelen gehouden door groepsmaatschappijen	(14)	
Overige niet-genoteerde beleggingen	191	
Verwervingen	6 423	
Verkopen	(2 616)	
Stand per 31 december	11 416	

Aandelen in groepsmaatschappijen zijn opgenomen tegen de kostprijs in overeenstemming met de praktijk in diverse landen, in het bijzonder in het Verenigd Koninkrijk.

Vorderingen

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Leningen aan groepsmaatschappijen	19 214	16 607
Overige vorderingen op groepsmaatschappijen	1 089	2 570
Bedragen verschuldigd door bedrijven waarin de onderneming een deelneming heeft	1	1
Overige	298	196
	20 602	19 374
Waarvan meer dan één jaar	882	9

Liquide middelen

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Hierin begrepen niet direct opvraagbare tegoeden	187	61

Schulden

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Ten hoogste 1 jaar:		
Bankleningen en bankschulden	4	39
Obligatieleningen en andere leningen	4 536	5 898
Leningen van groepsmaatschappijen	1 817	638
Overige schulden aan groepsmaatschappijen	12 304	8 805
Belastingen en sociale lasten	238	79
Overlopende passiva	205	264
Dividenden	643	601
Overige	162	15
	19 909	16 339
Langer dan 1 jaar:		
Obligatieleningen en andere leningen	5 257	5 883

Voorzieningen

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Voorzieningen voor pensioenen	131	124
Latente belastingen en overige voorzieningen	131	172
	262	296
Waarvan ten hoogste één jaar	73	68

Gewoon aandelenkapitaal

Een dochtermaatschappij van NV en een dochtermaatschappij van PLC houden elk de helft van de gewone aandelen genummerd 1 tot en met 2 400. Daarnaast houden NV en groepsmaatschappijen 17 711 169 (certificaten van) gewone aandelen van € 0,51 nominaal. Een volledige toelichting wordt gegeven onder 29 op pagina 109.

Agioreserve

De in de balans opgenomen agio is niet beschikbaar voor het uitgeven van bonusaandelen dan wel het terugbetalen van kapitaal zonder dat er dividendbelasting ingehouden moet worden. Dit ondanks de veranderingen in de Nederlandse belastingwetgeving, als gevolg waarvan door individuele aandeelhouders die Nederlands ingezetene zijn ontvangen dividenden met ingang van 2001 niet meer belast zijn.

In het bedrijf behouden winst en overige reserves

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
In het bedrijf behouden winst per 31 december	6 591	3 508
Kostprijs van de door NV en haar dochtermaatschappijen gekochte en gehouden (certificaten van) aandelen NV	(1 041)	(783)
Stand per 31 december	5 550	2 725

Het bedrag van de In het bedrijf behouden winst in de enkelvoudige jaarrekening en de toelichting daarop is hoger dan het bedrag vermeld in de geconsolideerde balans, hoofdzakelijk door intercompany-transacties die in de geconsolideerde jaarrekening worden geëlimineerd.

Voorwaardelijke verplichtingen

Uit hoofde van voorwaardelijke verplichtingen worden geen verliezen van betekenis verwacht. Hieronder zijn begrepen garanties voor groeps- en andere maatschappijen; de voorwaardelijke verplichtingen daaruit bedroegen per 31 december:

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Groepsmaatschappijen	8 878	11 033
Waarvan mede door PLC gegarandeerd	5 864	6 247

132 Overige gegevens

Unilever NV

Weergave van de statutaire winstbestemming

(samenvatting van artikel 41 van de statuten)

De winst over het jaar is in de eerste plaats bestemd voor de vorming van de op grond van de wet of de egalisatie-overeenkomst vereiste reserves, in de tweede plaats ter aanzuivering van eventuele verliezen uit vorige jaren en in de derde plaats tot vorming van de door de raad van bestuur nodig geachte reserves. Vervolgens worden de aan de houders van de cumulatief-preferente aandelen toekomende dividenden betaald met inbegrip van eventuele achterstallige dividenden. Indien de winst daarvoor niet toereikend is, zal het beschikbare bedrag tussen hen worden verdeeld naar verhouding van de dividendpercentages van hun aandelen. De daarna overblijvende winst staat ter beschikking van de algemene vergadering. Uitkeringen uit deze overblijvende winst geschieden aan de houders van gewone aandelen naar verhouding van het nominale bedrag van hun aandelen. Tot het doen van een uitkering uit de reserve kan de algemene vergadering slechts besluiten op voorstel van de raad van bestuur en met inachtneming van het terzake bij de wet en in de egalisatie-overeenkomst bepaalde.

	€ miljoen 2002	€ miljoen 2001
Voorgestelde winstbestemming		
Winst over het jaar	4 071	2 056
Dividend op preferent kapitaal	(42)	(51)
Winst ter beschikking van de algemene vergadering van aandeelhouders	4 029	2 005
Dividend op gewoon kapitaal	(946)	(872)
In het bedrijf te behouden winst	3 083	1 133
In het bedrijf behouden winst per 1 januari	3 508	2 375
In het bedrijf behouden winst per 31 december	6 591	3 508

Bijzondere statutaire zeggenschapsrechten

Zie onder 21 op pagina 95.

Accountants

Tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders op 7 mei 2003 zal worden voorgesteld PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. te herbenoemen als accountant van NV. De huidige benoeming eindigt na afloop van de algemene vergadering van aandeelhouders.

Corporate Centre

Unilever N.V.
Weena 455
Postbus 760
3000 DK Rotterdam

J A A van der Bijl

S G Williams

Secretarissen van Unilever N.V.
4 maart 2003

Balans per 31 December

	£ miljoen 2002	£ miljoen 2001
Vaste activa		
Goodwill en immateriële vaste activa	3	–
Financiële vaste activa	2 456	2 433
Vlottende activa		
Vorderingen		
Vorderingen (ten hoogste één jaar)	787	2 007
Vorderingen (meer dan één jaar)	27	–
Liquide middelen en effecten	33	138
Totaal der vlottende activa	847	2 145
Kortlopende schulden (ten hoogste één jaar)	(2 126)	(2 721)
Vlottende activa na aftrek van kortlopende schulden	(1 279)	(576)
Totaal der activa na aftrek van kortlopende schulden	1 180	1 857
Langlopende schulden (meer dan één jaar)	–	763
Eigen vermogen	1 180	1 094
Gestort en opgevraagd aandelenkapitaal 21	41	41
Agioreserve	94	94
Reserve als gevolg van vermindering aandelenkapitaal 23	11	11
In het bedrijf behouden winst	1 034	948
Totaal geïnvesteerd vermogen	1 180	1 857

Alle onder het eigen vermogen opgenomen bedragen worden aangemerkt als 'equity', zoals gedefinieerd in Financial Reporting Standard 4 in het Verenigd Koninkrijk.

Zoals toegestaan volgens artikel 230 van de Companies Act 1985 in het Verenigd Koninkrijk, is de winst- en verliesrekening van PLC hier niet opgenomen.

Namens de raad van bestuur

N W A FitzGerald Voorzitter

A Burgmans Vice-voorzitter

4 maart 2003

134 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Unilever PLC

Vaste activa

Goodwill en immateriële vaste activa

	£ miljoen 2002	£ miljoen 2001
Goodwill	–	–
Immateriële vaste activa	3	–
	3	–

Financiële vaste activa

	£ miljoen 2002	£ miljoen 2001
Aandelen in groepsmaatschappijen	2 237	2 237
Boekwaarde van aandelen PLC gehouden in verband met optierechten op aandelen	219	196
	2 456	2 433

Aandelen in groepsmaatschappijen

Aandelen in groepsmaatschappijen zijn opgenomen tegen kostprijs of de geschatte waarde en na aftrek van afschrijvingen daarop.

	£ miljoen 2002
De mutaties gedurende het jaar waren:	
Stand per 1 januari	2 237
Verwervingen	36
Verkopen	(36)
Stand per 31 december	2 237

Aandelen gehouden in verband met optierechten op aandelen

	£ miljoen 2002
De mutaties gedurende het jaar waren:	
Stand per 1 januari	196
Verwervingen	55
Verkopen	(30)
Waarderingscorrecties	(2)
Stand per 31 december	219

Vorderingen

	£ miljoen 2002	£ miljoen 2001
Ten hoogste één jaar:		
Vorderingen op groepsmaatschappijen	720	1 928
Overige	67	79
	787	2 007
Meer dan één jaar:		
Overig	27	–

Liquide middelen en effecten

	£ miljoen 2002	£ miljoen 2001
Hierin begrepen niet direct opvraagbare tegoeden	33	138

Schulden

	£ miljoen 2002	£ miljoen 2001
Ten hoogste één jaar:		
Schulden aan groepsmaatschappijen	752	1 349
Obligatieleningen en andere leningen	915	1 043
Belastingen en sociale lasten	135	34
Dividenden	311	284
Overige	9	2
Overlopende passiva	4	9
	2 126	2 721
Meer dan één jaar:		
Obligatieleningen en andere leningen	–	763

In het bedrijf behouden winst

	£ miljoen 2002	£ miljoen 2001
Stand per 1 januari	948	935
Winst over het jaar	546	430
Dividend op gewoon en 'deferred' kapitaal	(460)	(417)
Stand per 31 december	1 034	948

Voorwaardelijke verplichtingen

	£ miljoen 2002	£ miljoen 2001
Uit hoofde van voorwaardelijke verplichtingen worden geen verliezen van betekenis verwacht. Hierin zijn begrepen garanties voor groepsmaatschappijen; deze bedroegen per 31 december:	8 077	8 526
Waarvan mede door NV gegarandeerd	3 816	3 817

Honoraria accountants

	£ miljoen 2002	£ miljoen 2001
Controle jaarrekening moedermaatschappij	1,6	1,4
Betalingen door de moedermaatschappij voor niet-controlewerkzaamheden uitgevoerd door PricewaterhouseCoopers in het Verenigd Koninkrijk ^(a)	9,3	17,3

(a) Zie tevens onder 2 op pagina 76.

Winstbestemming

	£ miljoen 2002	£ miljoen 2001
De voorgestelde bestemming van de winst van PLC is als volgt:		
Interim-dividend en voorgesteld slotdividend	460	417
In het bedrijf te behouden winst	86	13

Betrokkenheid van werknemers en communicatie

Unilevers bedrijven in het Verenigd Koninkrijk hanteren formele procedures om werknemers en hun vertegenwoordigers te informeren, te raadplegen en te betrekken bij de onderneming. De meeste fabrieken in het Verenigd Koninkrijk zijn gecertificeerd onder de 'Investors in People'-standaard. Het 'European Foundation for Quality Management'-model voor het meten van Business Excellence, met zijn sterke nadruk op het maximaliseren van het potentieel van de werknemers, wordt ook op grote schaal toegepast.

Sinds een aantal jaren bestaat er een Europese Ondernemingsraad, waarin werknemersvertegenwoordigers en leidinggevende managers uit 15 West-Europese landen zitting hebben, welke een platform biedt ter bespreking van onderwerpen die zich over de nationale grenzen heen uitstrekken.

De directieverslagen van de groepsmaatschappijen in het Verenigd Koninkrijk bevatten meer informatie over de wijze waarop in 2002 het overleg met hun werknemers heeft plaatsgevonden.

Gelijke kansen en diversiteit

De directies van alle werkmaatschappijen en groepsonderdelen in het Verenigd Koninkrijk streven met hun activiteiten naar het bereiken van grotere diversiteit. Elke Unilever-maatschappij in het Verenigd Koninkrijk voert een beleid gericht op gelijke kansen en streeft dit actief na voor alle werknemers.

De onderneming heeft zichzelf verplicht om een onderzoek uit te voeren naar gelijke beloning en Richard Greenhalgh, voorzitter van Unilever UK, is benoemd tot Equal Pay Champion door de regering van het Verenigd Koninkrijk. De onderneming onderzoekt tevens methoden waarmee diversiteit in selectie en aanname verder kan worden verbeterd.

Belangrijke initiatieven om, daar waar dit voor de onderneming en de werknemers voordelen biedt, flexibel werken mogelijk te maken zijn onderweg.

De onderneming was verheugd om een van de eerste 'Castle awards' van de regering te ontvangen, daarbij erkenning krijgend voor haar prestaties op het gebied van gelijke kansen voor vrouwen.

Bijdragen voor charitatieve en andere doelen

Gedurende het jaar hebben groepsmaatschappijen in het Verenigd Koninkrijk in totaal £ 9 miljoen aan de gemeenschap bijgedragen, in overeenstemming met het 'London Benchmarking Group Model'.

Er werden geen bijdragen voor politieke doeleinden verstrekt.

Betalingsbeleid leveranciers

De werkmaatschappijen zijn zelf verantwoordelijk voor de voorwaarden waaronder zij zakelijke overeenkomsten met hun leveranciers afsluiten. De directieverslagen van werkmaatschappijen in het Verenigd Koninkrijk geven informatie over hun betalingsbeleid aan leveranciers, zoals vereist volgens de Companies Act 1985 in het Verenigd Koninkrijk. Als houdstermaatschappij doet PLC zelf in dit verband geen betalingen van betekenis.

Accountants

In verband met de omzetting van PricewaterhouseCoopers in een Limited Liability Partnership (LLP) per 1 januari 2003 trad PricewaterhouseCoopers terug op 11 februari 2003 en is PricewaterhouseCoopers LLP door de raad van bestuur van PLC van PLC benoemd als haar opvolger. Tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders op 7 mei 2003 zal worden voorgesteld PricewaterhouseCoopers LLP te herbenoemen als accountants van PLC. De huidige benoeming eindigt na afloop van de algemene vergadering van aandeelhouders.

Bevoegdheid tot het inkopen van eigen aandelen

In de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van PLC op 8 mei 2002 is de bevoegdheid gegeven om, overeenkomstig artikel 64 van de statuten van PLC, in de markt gewone aandelen van PLC van 1,4p elk te kopen, tot een maximum van 290 miljoen aandelen. Deze bevoegdheid eindigt op 7 mei 2003. De onderneming heeft van dit recht geen gebruikgemaakt.

Inzake aandelen ingekocht door trusts en groepsmaatschappijen ter dekking van aandelenopties die in het kader van PLC-personeelsoptieregelingen zijn verstrekt, worden details gegeven in het 'Remuneratieverslag' op pagina 54 en in toelichting 29 bij de geconsolideerde jaarrekening op pagina 109.

Directieverslag van PLC

In het kader van sectie 234 van de Companies Act 1985 bestaat het directieverslag van Unilever PLC voor het jaar geëindigd 31 december 2002 uit deze pagina, alsmede uit de informatie gegeven in het 'Verslag van de raden van bestuur' op de pagina's 2 tot en met 60, 'Dividenden' op pagina 146 en 'Belangrijkste groepsmaatschappijen en financiële vaste activa' op pagina's 126 tot en met 129.

Corporate Centre

Unilever PLC
PO Box 68 Unilever House
Blackfriars
London EC4P 4BQ

Statutaire zetel Unilever PLC

Port Sunlight
Wirral
Merseyside CH62 4UJ

Registratiekantoor Unilever PLC

Lloyds TSB Registrars
The Causeway
Worthing
West Sussex BN99 6DA

Namens de raad van bestuur

J A A van der Bijl
S G Williams

Secretarissen van Unilever PLC
4 maart 2003